

1/2014

VYDÁVA CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- Otvorenie nového rámcového programu EÚ – Horizont 2020
- Rozhovor s B. Battistellim, predsedom EPÚ
- Kancelária spolupráce s praxou STU v Bratislave

www.nptt.sk

NÁRODNÝ PORTÁL
PRE TRANSFER TECHNOLOGIÍ

... miesto, kde sa veda spája s praxou ...

TRANSFER TECHNOLOGIÍ bulletin

číslo 1/2014, ročník 3., vychádza 4 x ročne

ISSN 1339-2654

Vydalo: **Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR)**
Bratislava, www.cvtisr.sk

Adresa redakcie:

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava,
<http://ttb.cvtisr.sk>, ISSN 1339-5114; e-mail: ttb@cvtisr.sk

Zodpovedná redaktorka: **PhDr. Marta Bartošovičová**
e-mail: marta.bartosovicova@cvtisr.sk
tel.: +421/2/69253 131

Redakcia:

Ing. Alena Oravcová, Mgr. Mária Izakovičová, Mgr. Iveta Molnárová,
Mgr. Patrícia Stanová, Mgr. Eva Vašková

Redakčná rada:

Ing. Darina Kyliánová – predsedníčka
Ing. Ľubomír Bilský, PhDr. Daniela Birová, PhDr. Mária Harachová,
Mgr. Miroslav Kubiš, Ing. Katarína Müllerová, Mgr. Andrea Putalová

Grafická úprava:

CVTI SR, Foto na obálke: ©Andrey Khritin/Fotky&Foto

Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK

- 3 Slovo na úvod**
Mgr. Miroslav Kubiš, projektový manažér NITT SK
- 4 Aktuálna téma**
Otvorenie nového rámcového programu EÚ
– Horizont 2020 / M. Bartošovičová
Launch of the new EU framework programme for research and innovation – Horizon 2020
- 8 Rozhovor**
B. Battistelli: Byť jednotní – názor Európskeho patentového úradu / D. Kyliánová
B. Battistelli: To be unified – the opinion of the European Patent Office
- 10 Európsky patent s jednotným účinkom – „patentový balíček“ / D. Kyliánová**
European patent with unitary effect – „patent package“
- 12 Národný systém podpory transferu technológií (NSPTT)**
Národné centrum transferu technológií – aktuálny stav fungovania verzus princípy a východiská / M. Kubiš
National Technology Transfer Center – current state versus principles and bases
- 14 Národný portál pre transfer technológií – NPTT: Vzorové materiály (2. časť) / M. Smeja**
National Technology Transfer Portal – NTPP: Sample documents (part II)
- 16 Expertné podporné služby Centra transferu technológií CVTI SR (2) / S. Sališ**
Expert support services of the Technology Transfer Centre at the SCSTI (2)
- 18 Vybrané témy transferu technológií**
Cesta k úspešnému transferu technológií: nahlasovanie výsledkov / Z. Adamová
The way towards successful technology transfer: reporting the research results
- 22 Patentová rešerš na stav techniky – význam pri informačnom zabezpečení výskumu / L. Kucka, O. Števková**
Prior art patent search – the importance in information security research
- 24 Zo skúseností centier transferu technológií**
Kancelária spolupráce s praxou pozná potenciál STU / E. Vašková
Office for Cooperation with Practice knows the Slovak University of Technology potential
- 27 Spolupráca – rozvoj – dialóg / O. Števková**
Cooperation – development – dialogue
- 28 Informujeme**
Aká je hodnota duševného vlastníctva v procese transferu technológií? / M. Bartošovičová
What is the value of intellectual property in the technology transfer process?
- 30 Seminár k 10. výročiu siete PATLIB na Slovensku**
Seminar on the occasion of the 10th Anniversary of PATLIB network
- 30 Univerzita Komenského položila základný kameň vedeckého parku**
Comenius University has laid cornerstone for the science park
- 32 Univerzitný vedecký park „Campus MTF STU“ – Cambo v Trnave**
University science park „Campus MTF STU“ – Cambo in Trnava
- 33 Otvorenie unikátneho pracoviska hyperbarickej oxygenoterapie v Trenčíne**
Opening of the unique hyperbaric oxygen therapy workplace in Trenčín
- 34 Rozvoj plazmových aplikácií pre sklo a keramické technológie**
Development of plasma applications for glass and ceramic technologies
- 35 FORT: Inšpiratívne inovácie naprieč Európou**
FORT: inspiring innovation across Europe
- 36 Inovatívnejšia Európa s pretrvávajúcimi veľkými rozdielmi na regionálnej úrovni**
Europe more innovative but regional differences persist
- 38 Prvé akademické miesta Európskeho výskumného priestoru na podporu výskumu špičkovej kvality**
First „ERA Chairs“ to boost research excellence
- 40 Zaujalo nás**
Úspech študenta Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach
Success of the Faculty of Medicine student at the Pavol Josef Šafárik University in Košice
- 41 Potraviny budúcnosti / A. S. Hajdúchová**
Food of the future
- 42 Nanočastice selénu ako účinná alternatíva antibiotík**
Selenium nanoparticles as an effective antibiotics alternative
- 43 Z médií**
Výber informácií z elektronických médií
Selection of information from electronic media
- 47 Odporúčame**
Vyhlásenie súťaží
Announcement of competitions
- 49 Pozvanie na podujatia**
Invitation to events
- 52 Vybrané publikácie o duševnom vlastníctve a transfere technológií / I. Molnárová**
Selection of publications focused in intellectual property and technology transfer

Vážení čitatelia,

prvé tohtoročné vydanie bulletinu TTb je ideálnou príležitosťou spomenúť, hneď v jeho úvode, úspešné kroky minulého obdobia.

Už rok sa prostredníctvom projektu NITT SK buduje Národný systém podpory transferu technológií. Reálna podpora procesu ochrany duševného vlastníctva a jeho komercializácie sa odráža v 63 otvorených prípadoch vynálezov a technológií. Bolo podaných 27 národných patentových prihlášok alebo úžitkových vzorov a 6 medzinárodných patentových prihlášok. Aktuálne sa predpokladá zabezpečenie podania desiatok ďalších medzinárodných prihlášok a vyhľadanie konkrétnych partnerov pre komercializáciu

chránených technológií. Vďaka patrí najmä vzájomnej spolupráci Centra transferu technológií pri CVTI SR s akademickou sférou, bez ktorej by sme aj náplň do nášho časopisu hľadali zložitejšie.

Úvodný článok sa zaoberá otvorením rámcového programu Európskej únie pre výskum a inovácie – Horizont 2020. Aktuálne preberanou témou je aj jednotný patent. Z iniciatívy Európskeho patentového úradu (EPÚ) a po schválení Európskym parlamentom majú krajiny Európskej únie ratifikovať možnosť priemyselno-právnej ochrany duševného vlastníctva, ktorá zjednoduší a zlacní získanie takejto ochrany v krajinách Európskej únie. Tému sa osobitne venujeme v rozhovore s B. Battistellim, predsedom EPÚ a v následnom sumarizujúcom článku.

Pokračujeme v novej obsahovej štruktúre. V pravidelných rubrikách vám prinášame informácie z oblasti podpory a realizácie transferu technológií (TT) na Slovensku. Môžete sa dočítať, ako napĺňame princípy správnej realizácie TT pri poskytovaní našich podporných služieb, rovnako ako pri budovaní národného systému podpory TT. Začíname prinášať tiež informácie z oblasti spracovania jednotlivých krokov v procese TT v interných legislatívnych predpisoch akademických inštitúcií – smerniciach.

Zaujímavé čítanie prináša článok o doterajších skúsenostiach s transferom technológií a jeho inštitucionálnym zabezpečením na Slovenskej technickej univerzite (STU) – Kancelárie spolupráce s praxou. Ide opäť o jednu z nových tém v našom časopise, v ktorej máme záujem pokračovať. V každom ďalšom čísle ponúkneme niektorému pracovisku pre transfer technológií alebo niektorej z akademických inštitúcií priestor na prezentáciu svojich skúseností z oblasti ochrany duševného vlastníctva, jeho komercializácie a pôsobenia pracoviska na pôde inštitúcie.

Veríme, že aj v tomto čísle bulletinu nájdete dostatok informácií, ktoré sú dôkazom toho, že na Slovensku sa transfer technológií stáva v akademickom prostredí významnou témou. Samozrejme radi uvítame podnetné ohlasy, ktoré akúkoľvek z preberaných tém môžu posunúť ďalej.

Prajeme vám obohacujúce čítanie.

Mgr. Miroslav Kubiš,
projektový manažér NITT SK

Otvorenie nového rámcového programu Európskej únie pre výskum a inovácie – Horizont 2020

Pri príležitosti otvorenia nového rámcového programu Európskej únie pre výskum a inovácie – Horizont 2020 na Slovensku, konala sa v dňoch 21. a 22. 1. 2014 v Bratislave **konferencia** pod názvom „**Horizon 2020 Connections**“ a sprievodné podujatie **Matchmaking** – séria stretnutí potenciálnych riešiteľov projektov Horizontu 2020 so záujemcami o vytvorenie projektových konzorcií na základe profilov. Okrem toho mali záujemcovia o projekty možnosť prediskutovať svoje výskumné zámery s delegátmi programových výborov a národnými kontaktnými bodmi.

Organizátormi podujatia boli: Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity (SOVVA), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR, Technologickým centrom AV ČR a BIC Bratislava.

Rámcový program Horizont 2020 oficiálne odštartovala komisárka Európskej komisie pre výskum, inovácie a vedu Máire Geogheganová-Quinnová a štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Štefan Chudoba. Obaja vystúpili na konferencii s úvodnými referátmi.

Na konferencii okrem iného odznelo, že **Horizont 2020** je historicky najväčší program Európskej únie pre výskum a inovácie s celkovým rozpočtom takmer 80 miliárd EUR. Výskumným a inovačným organizá-

ciám aj na Slovensku ponúka nové príležitosti pre financovanie a spoluprácu v rokoch 2014 – 2020. Zdroje tohto programu sa budú sústreďovať na tri priority, a to excelentnú vedu, vedúce postavenie priemyslu a spoločenské výzvy.

Dňa 21. 1. 2014 sa v bratislavskom hoteli Saffron uskutočnilo aj **spoločné rokovanie ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča s komisárkou Európskej komisie pre výskum, inovácie a vedu Máire Geogheganovou-Quinnovou.**

Hlavnou témou ich rokovania bola agenda Horizont 2020 a opatrenia rezortu školstva na podporu výskumu a inovácií. Hovorili o konkrétnych opatreniach, ktoré rezort školstva prijíma spolu s ďalšími partnermi na to, aby eurofondy v čo najväčšej miere podporovali výskum a inovácie v úzkej spolupráci medzi štátom, univerzitami, Slovenskou akadémiou vied a súkromným sektorom. Ďalšími témami boli závery decembrového rokovania ministrov školstva štátov V4 v Budapešti a tiež agenda Dunajskej stratégie.

Bezprostredne po spoločnom rokovaní konala sa tlačová konferencia

komisárky Európskej komisie pre výskum, inovácie a vedu Máire Geoghegan-Quinnovej, ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušana Čaploviča a generálneho riaditeľa Spoločného výskumného centra EÚ v Bruseli Vladimíra Šuchu.

Z obsahu tlačovej konferencie

Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušan Čaplovič vo svojom úvodnom vystúpení vyzdvihol, že aj Slovensko je zaradené medzi krajiny, ktoré mohli privítať komisárku Európskej komisie pani Geogheganovú-Quinnovú, ktorá pri príležitosti otvorenia rámcového programu Horizont 2020 navštevuje všetky štáty Európskej únie.

Ďalej, okrem iného, konštatoval, že **Horizont 2020 je pre Slovenskú republiku veľkou výzvou.** Je to veľká zodpovednosť, akým spôsobom vytvoríme dobré predpoklady a ako dokážeme využiť túto šancu a prostriedky, ktoré sú nám ponúknuté. Oproti minulým rokom má Slovensko veľký deficit v tejto oblasti. Preto sa realizujú rôzne opatrenia na úrovni Agentúry pre podporu výskumu a vývoja a ďalších agentúr prepojením na celkový inovačný priestor a agen-

Zľava: minister Dušan Čaplovič a komisárka EK Máire Geogheganová-Guiniová, vpravo Vladimír Šucha

túry, ktoré pôsobia pri ministerstve hospodárstva. Nedávno bola prijatá stratégia pre inteligenčnú špecializáciu na podporu v tejto oblasti, kde je zadaných šesť priorít, ktoré je Slovensko schopné zvládnuť. Ocenil, že konferencia vytvára priestor pre výmenu skúseností.

Komisárka Európskej komisie Máire Geogheganová-Guiniová uviedla, že Horizont 2020 je úplne nový typ výskumného programu, ktorý je určený pre Európsku úniu a je založený na tom, že musí prinášať výsledky, ktoré dokážu zmeniť životy ľudí. Program Horizont 2020 sa spúšťa v čase, keď je veľmi dôležité výrazne podporiť európsku ekonomiku a vytvárať nové a lepšie pracovné miesta. Výskum a inovácie vedú k tomu, že naše spoločnosti sú konkurencieschopnejšie a umožňujú spoločnostiam a podnikom konkurovať na globálnom trhu. Výskum a inovácie takisto poskytujú určité nástroje, ktoré nám pomáhajú čeliť veľkým

výzvam, s ktorými sa stretávame. Medzi ne patrí napríklad narastajúce bremeno v oblasti zdravotnej starostlivosti alebo energetická bezpečnosť. V súvislosti s programom Horizont 2020 máme k dispozícii približne 80 miliárd EUR, ktoré sú určené na obdobie siedmich rokov. Ide o jeden z hlavných programov, týkajúci sa nového rozpočtu Európskej únie a predstavuje navýšenie finančných prostriedkov. Horizont 2020 je vlastne najväčší výskumný program Európskej únie a takisto aj najväčší program z celosvetového hľadiska. Bude sa používať na financovanie najlepšieho základného výskumu, ale aj aplikovaného výskumu a inovácií s tým, že sa do programu budú zapájať malé a stredné podniky.

Akým spôsobom môže Horizont 2020 pomôcť Slovensku? Tým, že lepšie prepojí výskum a podnikateľskú sféru, to znamená, že bude inovovať výrobky a služby a ponúkať ich na trhu. Slovenskí výskumní pracovníci by mali predkladať Európskej

únii viac žiadostí o financovanie projektov a tiež sa snažiť o lepšiu kvalitu. Slovensko, podobne ako ďalšie členské štáty Európskej únie, potrebuje zvýšiť svoje úsilie na národnej úrovni, aby sa posilnili výskumné a inovačné kapacity. Komisárka vyzvala všetkých, aby čo najviac investovali do výskumu a inovácií podľa možností, ktoré majú k dispozícii.

Generálny riaditeľ Spoločného výskumného centra Európskej komisie Vladimír Šucha vo svojom vystúpení poukázal na tri odkazy tohto nového rámcového programu. Prvým je, že Horizont 2020 je obrovskou šancou pre Európu, pre rozvoj spoločností a pre rozvoj ekonomiky v Európe. Spomínaných 80 miliárd EUR je pre rozpočet Európskej únie najväčším nárastom vôbec, aby sme sa mohli posunúť dopredu a aby sme mohli vyriešiť hlavné spoločenské výzvy.

Druhý odkaz je politický, ktorý s tým súvisí, a to je obrovská odvaha Európskej komisie a ochota komisárky bojovať o zvýšenie finančných pro-

striedkov v oblasti, ktorá nezachraňuje euro v krátkodobom horizonte, je to investícia do budúcnosti. Podľa V. Šuchu, tento politický odkaz odvahy Európskej komisie investovať dlhodobo, je veľmi dôležitý a mal by podporiť všetky vlády v Európskej únii, aby urobili to isté.

Spoločné výskumné centrum, ktoré je súčasťou Horizontu 2020, predstavuje jeho malú časť, ktorou je priamy výskum. My robíme priamy výskum, ktorého cieľom je pomáhať Európskej komisii, európskej legislatíve, ale aj členským krajinám robiť lepšie sektorové politiky, robiť lepšiu legislatívu, aby sme boli schopní vyriešiť spoločenské vízie, o ktorých hovoríme – v oblasti životného prostredia, klimatických zmien, zdravia, energetiky, dopravy, poľnohospodárstva a ďalších.

Minister Dušan Čaplovič sa vyjadril aj k analýze vypracovanej vo vzťahu k 7. rámcovému programu, ale aj k predchádzajúcemu piatemu a šiestemu, ktorá svedčí o tom, že sme neboli tak úspešní, ako sme mohli byť. Hoci je na Slovensku dostatočná kapacita špičkových vedeckovýskumných pracovníkov, prístup, ktorý sa volil v minulosti, nebol správny a my sme sa z neho poučili. Všetko je k dispozícii v novej stratégii **Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky**. Túto stratégiu posudzovali aj v Európskej komisii, kde ju vyhodnotili ako dobrú. Je cieleňá tak, aby sa výraznejšie prepojil výskum, vývoj a inovácie, aby sa viac prepojila priemyselná oblasť s vedeckovýskumnou oblasťou.

Pripomenul odvalu vedeckovýskumných pracovníkov, ktorí si pod vedením osobností vedia nájsť partnerov, a to nielen doma, ale predovšetkým

všetkým v zahraničí. V poslednom období to dokázal napríklad pán profesor Dado na Žilinskej univerzite, ktorý sa už úspešne zapojil do Horizontu 2020 v rámci ERA-NET-u. Je to o tom, že vedeckovýskumní pracovníci majú dobrých partnerov v zahraničí, ktorým dôverujú a vedia spoločne pripraviť dobré projekty. Je to vzájomné prepojenie a v stratégii sú jasne zadefinované úlohy. Ide o šesť priorít, nie ako v minulosti, keď sme ich mali dvadsaťpäť a nemohli sme obsiahnuť ani jednu poriadne a kvalitne.

Minister Čaplovič verí, že sa uplatní aj Memorandum, ktoré podpísali koncom minulého roku v Budapešti a na základe ktorého budú hľadať partnerstvá v rámci krajín V4. V tejto súvislosti vyzdvihol, že máme mnohé spoločné projekty a možnosti, kde by sme sa vedeli dobre uplatniť a reprezentovať vzájomne, v prepojení aj na Rakúsko, v prepojení na stredoeurópsky priestor, ako jeden veľmi významný región.

V súčasnosti sa vytvorili veľmi dobré **predpoklady na budovanie akademických technologických parkov**, ktoré sú otvorené pre malé a stredné podniky. V roku 2015 sa budú tieto parky prezentovať svojimi konkrétnymi výsledkami a zapojením sa do týchto projektov. Už dnes univerzity, Slovenská akadémia vied a priemyselná oblasť hľadajú partnerstvo, hľadajú spoločné projekty, ktoré budú zapojené do výziev. Tie sa začali vyhlasovať v rámci Horizontu 2020 dňa 11. decembra 2013 a perspektívne budú vyhlasované ďalšie, aby sme mohli byť úspešnými partnermi v tejto oblasti a mohli priniesť nielen viac peňazí pre Slovensko, ale aj viac poznatkov pre Európu, aby na tom participovala Slovenská republika tak isto ako susedné krajiny a celá Európa.

Komisárka Máire Geogheganová-Quinnová na otázku, či sa oproti minulosti zmenilo niečo v kritériách, keďže schopnosť krajiny čerpať prostriedky je jedna vec a nastavenie kritérií druhá, uviedla, že tie problémy, ktoré malo v minulosti Slovensko, sa týkali aj ďalších novších členských štátov Európskej únie. Dôležitou otázkou je práve to, že nie všade bola dosiahnutá požadovaná excelentnosť a práve preto sa ju snažia v rámci tohto programu podporovať. V rámci programu Horizont 2020 bol prijatý celý balík rôznych opatrení, pričom spomenula také akcie, ako je twinning alebo teaming. V rámci nich sa vyberajú inštitúcie a univerzity, ktoré môžu spolupracovať so svojimi partnermi a tým, že majú kapacitu, môžu dosiahnuť excelentnú úroveň.

Ďalej v tom môže pomôcť aj výber významných výskumných pracovníkov, ktorí môžu prísť na Slovensko a pomôcť tu **budovať excelentnosť**. Európska únia vyčlenila na takéto aktivity 2 miliardy EUR.

Európska komisia dostala viaceré sťažnosti, predovšetkým od nových

členských štátov, že ich výskumní pracovníci majú nižšie mzdy ako v starých členských štátoch. Práve preto sa komisia rozhodla, že využije **možnosť takzvaného bonusu**, to znamená, že každý výskumný pracovník, ktorý sa bude zúčastňovať na tomto projekte Európskej únie, môže dostať až 8 tisíc EUR. Ide naozaj o veľký balík peňazí, ktorý má pomôcť zvýšiť účasť napríklad aj Slovenska na takýchto programoch.

Spomenula ešte jednu dôležitú oblasť, ktorá súvisí s programom Horizont 2020, a to je výrazné zjednodušenie ako sa dostať k peniazom, ktoré Európska únia dáva k dispozícii, keď sa do programu zapoja výskumní pracovníci a malé a stredné podniky. V minulosti mali títo záujemcovia veľké problémy napríklad s vysokou mierou administratívy, museli vyplňať rôzne formuláre. Pre nich to bola naozaj veľmi veľká byrokratická záťaž.

Program Horizont 2020 ponúka **výrazné zjednodušenie predkladania požiadaviek**, od prípravy a predloženia projektu až po jeho schválenie. Toto obdobie sa skrátilo o štyri mesiace oproti minulosti a bude trvať približne osem mesiacov. Takisto aj oblasť úhrady nákladov bude oveľa jednoduchšia. Prijali taký úzus, že **náklady sa budú uhrádzať jednorazovo**. Okrem toho zaviedli iba jeden súbor pravidiel v rámci Horizontu 2020, na rozdiel od predchádzajúcich pro-

gramov, kedy pre každý program, pre jednotlivé komponenty programov existovali iné súbory pravidiel. Takže zohľadnili aj tento aspekt. Majú záujem využiť synergiu, to znamená využiť aj regionálne financovanie.

Dospeli k rozhodnutiu, že v danom období sa budú môcť kombinovať štrukturálne fondy a finančné prostriedky v rámci programu Horizont 2020. To znamená, že bude možné využiť **obidva zdroje financovania na ten istý projekt**, ale na financovanie iných komponentov projektov. Napríklad, ak budeme chcieť skvalitniť vybavenie laboratórií, alebo vybudovať nejakú infraštruktúru laboratória v rámci projektu, na to sa použijú štrukturálne fondy a samozrejme na financovanie samotnej práce prostriedky z Horizontu 2020.

Minister Dušan Čaplovič v závere tlačovej konferencie vyzdvihol výraznú empatiu komisárky Európskej komisie Márie Geogheganovej-Quinnovej práve k tým štátom, ktoré boli v minulosti menej úspešné, osobne sa zasadila najmä o to, aby bol celý proces odbyrokratizovaný, aby boli štrukturálne fondy Európskej únie prepojené s Horizontom 2020. Budú tak môcť smerovať k tomu, čo je prioritou, a to k zvyšovaniu hospodárskeho rastu a zamestnanosti, osobitne vo vzťahu k mladej generácii vytvárať podmienky, aby sa aj absolventi a úspešní doktorandi mohli ďalej zapájať do práce v rámci projektov, ktoré pripravujú.

Ďalej, okrem iného, pripomenul, že zásadnou vecou je **prepojenie všetkých agentúr navzájom** a nielen tých, ktoré sa nachádzajú pri ministerstve školstva, ale tiež agentúr, ktoré sú pri ministerstve hospodárstva, výraznejšie prepojenie cez akčné plány. Konečne sa odbúrali aj bariéry medzi hospodárstvom a ekonomickými ministerstvami a ministerstvom školstva a Slovenskou akadémiou vied, že konečne nachádzajú súzvuk a hľadajú spoločné partnerstvá.

V oblasti vedy a techniky v minulosti u nás vznikla veľká medzera medzi mladou a staršou generáciou, keď stredná generácia sa za posledných dvadsať rokov akoby stratila. Našou povinnosťou je urobiť aj také zmeny, aby na čele tímov stáli osobnosti, ktoré by k sebe viazali ďalších, najmä mladých ľudí. Tí by pracovali na spoločných projektoch a programoch, ktoré sú pred nami. V najbližšom období nás čaká viacero úloh. Máme jasne zadefinované takzvané prechodné obdobie, a to i v súvislosti s legislatívnym procesom. Zmena nastane aj v rámci efektívneho a transparentného financovania jednotlivých vedeckých projektov na Slovensku vo vzťahu k Európskej únii a osobitne aj programu Horizont 2020.

Spracovala:

PhDr. Marta Bartošovičová

[marta.bartosovicova@cvtisr.sk]

Foto: autorka

B. Battistelli: Byť jednotní – názor Európskeho patentového úradu

Už niekoľko desaťročí sa snaží Európa upraviť patentový systém tak, aby bol konkurencieschopný vyspelým krajinám, ako sú USA, Japonsko, Južná Kórea, Čína. Očakáva sa, že to bude jednoduchší a lacnejší patentový systém, ktorý prinesie výhody pre priemysel v Európe. Najväčšou prekážkou bol jazykový problém a systém súdnictva. Lady sa pohli až v roku 2012, kedy došlo konečne k vyriešeniu týchto problémov a členské štáty EÚ a Európsky parlament prijali „patentový balíček“. Vzájomné rokovania vyústili do legislatívy, ktorá pozostáva z dvoch nariadení a medzinárodnej dohody.

Predseda Európskeho patentového úradu (EPÚ) Benoît Battistelli poskytol k uvedenej téme rozhovor predsedníčke redakčnej rady TtB Ing. Darine Kyliánovej.

Ako vidíte súčasnú situáciu patentového systému v Európe z pozície predsedu EPÚ?

Myslím si, že celková situácia je veľmi pozitívna. Dovoľte mi spomenúť niekoľko dôvodov, prečo je to tak. Po prvé, európsky patentový systém, so svojim inštitucionálnym centrom EPÚ, sa neustále rozširuje. Od skromných začiatkov v 70. rokoch, Európska patentová organizácia narástla na súčasných 38 členských štátov, ku ktorým je potrebné pripočítať 2 štáty, s ktorými máme podpísané zmluvy o rozšírení. Spolu pokrývame územie s takmer 600 miliónmi obyvateľov. Počet patentových prihlášok EPÚ v ostatných rokoch ustavične rastie, o čom svedčí rekordný počet z minulého roka – viac ako 265 000, čo jasne naznačuje, že

používatelia systému – v Európe a aj inde – sú naklonení službám s vysokou kvalitou, ktoré sú im poskytované. Po druhé, EPÚ urobil významné kroky k tomu, aby si zabezpečil stálu dôveru svojich používateľov stupňovaním efektívnosti svojich vnútorných a externých pracovísk a kvalitou ich práce. Toto úsilie prinieslo grandiózne ovocie: za posledné tri roky sme skompletizovali niekoľko technických projektov, ako napr. nové kooperatívne (spoločné) patentové triedenie (CPC) a patentové preklady – naša online bezplatná služba strojových prekladov. Táto služba prináša podstatný, hmatateľný úžitok nám a našim partnerským úradom, a tiež celej patentovej komunite.

Po tretie, sme na okraji nového a vzrušujúceho vývoja právnej a inštitucionálnej infraštruktúry európskeho patentového systému. Príchod jednotného patentového balíčka, ako bolo rozhodnuté európskymi inštitúciami na konci roku 2012, zväčší alebo skôr skompletizuje existujúci systém rozšírením rozsahu výberu pre prihlasovateľov a konečne ustanoví jednotnú úpravu fázy po udelení patentu: veľmi dôležitú fázu pre sporové konania už udelených patentov. Samozrejme, stále je tu priestor na vylepšenia.

V súčasnosti sú v Európe kľúčovým problémom malé a stredné podniky, univerzity a výskumné pracoviská, ktoré tvoria viac ako 30 % prihlasovateľov európskych patentových prihlášok, ale mohli by byť viac aktívni v prihlasovaní svojich vynálezov. To si vyžaduje opatrenia z rôznych inštitúcií (EPÚ, národné patentové úra-

dy, strediská patentových informácií PATLIB a ďalšie inštitúcie) na zvýšenie povedomia o priemyselnom vlastníctve a presadzovaní myšlienky v tom zmysle, že patentové práva poskytnú základy na vybudovanie vyváženej ekonomickej spolupráce alebo na získanie finančných prostriedkov na projekty.

Ako možno odôvodniť jednotný patent a aké prvky „balíček“ obsahuje?

Na pochopenie dôvodov je potrebné si pripomenúť, že európsky patentový systém vo svojej súčasnej forme, ktorý vznikol v roku 1973 na základe podpísania Európskej patentovej dohody, je výsledkom historického kompromisu. „Zakladajúci otcovia“ Európskej patentovej dohody sa z praktických dôvodov dohodli, že centralizovaný systém ustanovený podľa dohody má byť limitovaný na proces udelenia patentu: udelený európsky patent sa mení na zväzok národných patentových práv, ktoré sú už predmetom národnej administratívy a súdneho procesu. Táto úprava fungovala dobre niekoľko rokov, ale má svoje nedostatky.

Národné administratívne konania s odlišnými registračnými a validačnými požiadavkami v štádiu po udelení, sú ťažkopádne a často finančne náročné. Chýbajúci centrálny súd spôsobuje, že prípady zahrňujúce európsky patent môžu skomplikovať sporové konanie. Paralelné konania, ktoré prebiehajú v rámci národných jurisdikcií s rozdielnym zaobchádzaním v podobných veciach, oslabujú právnu istotu a navádzajú na procedurálne manévry súvisiace s dohadovaním sa o príslušnom súde.

Po rokoch opakovaných pokusov pomenovať tieto problémy, po dlhotrvajúcich rokovaníach na ostrie noža, sa iba koncom roka 2012 objavilo riešenie obsahujúce dva aspekty. Prvý z nich pozostáva z dvoch nariadení, akceptovaných všetkými štátmi EÚ okrem Španielska a Talianska, o vytvorení jednotnej patentovej ochrany a príslušných ustanoveniach o prekladoch. Tieto už vstúpili do platnosti, ale ich aplikácia závisí od vývoja druhého elementu balíčka, a to Dohody o Jednotnom patentovom súde, ktorá už bola podpísaná zúčastnenými krajinami, ale aby bola účinná musí byť ratifikovaná najmenej 13-timi štátmi vrátane Francúzska, Nemecka a Veľkej Británie.

Čo presne jednotný patent predstavuje a ako sa líši od európskeho patentu?

Jednotný patent je európsky patent udelený Európskym patentovým úradom podľa ustanovení Európskej patentovej dohody, ale s tým rozdielom, že okamžite s udelením nadobúda aj účinnosť na území všetkých zúčastnených štátov v tejto schéme. Požiadavky pre národnú registráciu a validáciu odpadajú. Jednotný systém si nevyžaduje predložiť finančne náročný preklad patentu do úradných jazykov krajín, v ktorých má platiť. Vysokokvalitný strojový preklad, založený na patentovej prekladateľskej službe EPÚ, bude prístupný ako prostriedok na informáciu o obsahu patentu. Len čo bude systém plne funkčný, bude považovaný za dostatočný, avšak okrem prípadov týkajúcich sa sporových konaní.

A kedy sa to všetko uskutoční?

Ako som už povedal, dve nariadenia EÚ o jednotnom patente sú už v platnosti.

Prípravy na realizáciu v rámci udeľovacieho postupu Európskeho patentového úradu sú v plnom prúde. Výberová komisia zriadená vlani správnou radou Európskej patentovej organizácie, ktorá bude dohliadať na proces implementácie, prerokovala pravidlá týkajúce sa jednotnej patentovej ochrany, finančné záležitosti, vrátane poplatkov za obnovenie patentov a nákladov pre EPÚ a otázky týkajúce sa prekladov. Rokovania postupujú hladko a riešenie je otázkou blízkej budúcnosti. Mal by som dodať, že EPÚ v tomto procese preberá aktívnu úlohu v súvislosti so zabezpečením toho, aby jednotný patentový systém spĺňal potreby svojich používateľov, pri zachovaní finančnej stability našej organizácie. Opatrenia na vytvorenie Jednotného patentového súdu sú v rukách samostatného prípravného výboru, do ktorého EPÚ nie je priamo začlenený. To nie je úplne ľahká úloha. Súd má byť stanovený na základe dohody podpísanej v minulom roku. Je to úplne nový subjekt so sídlom v Paríži, s pobočkami v Mníchove a Londýne a miestnymi a regionálnymi divíziami v účastníckych krajinách. Prípravný výbor má riešiť celý rad otázok vrátane vypracovania rokovacieho poriadku otázok jazyka, personálneho zabezpečenia a financovania. Napriek existujúcim ťažkostiam problémy sa postupne riešia. Práca na rokovacom

poriadku pokročila do bodu, že už na jeseň tohto roka môžeme očakávať otvorené rokovania. Ďalším dôležitým krokom bolo otvorenie nového vzdelávacieho centra pre potenciálnych sudcov Jednotného patentového súdu – v marci tohto roku v Budapešti.

Ratifikačný proces dohody sa tiež pohol dopredu, po ukončení súčasných nevyhnutných parlamentných procedúr s Francúzskom a Maltou. Prípravy na ratifikáciu sú v plnom prúde v Belgicku, Dánsku a vo Veľkej Británii. Rakúsko už dohodu ratifikovalo v auguste minulého roka.

Cieľom je, aby jednotný patentový systém bol v prevádzke už čoskoro. Je možné, že niektoré úpravy harmogramu budú nevyhnutné, ale prvý jednotný patent by mohol byť udelený v roku 2015.

B. Battistelli

Odhliadnuc od priameho prínosu pre žiadateľov o patenty, aký vplyv bude mať nový systém na inováciu ako celok?

Podpora inovácií na udržanie rastu a prosperity je hlavnou úlohou patentového systému ako celku a aj úlohou EPÚ. Ako prostriedok na zabezpečenie optimálneho uskutočnenia tejto úlohy vidím jednotný patent.

Positívne účinky na inovácie sa prejavujú niekoľkými spôsobmi. Lacnejší a ľahší prístup k patentovej ochrane bude podporovať využívanie patentového systému, najmä v prípade malých a stredných podnikov a výskumných centier, ktoré budú v lepšej pozícii, pretože budú využívať ekonomické výdobytky vy-

plývajúce z ich tvorivého úsilia. To samo osebe je hlavný podnet k inováciám. Významný prínos nastane v oblasti šírenia technických znalostí a v transfere technológií. Prístup k informáciám obsiahnutým v patentovej literatúre uľahčí centralizované uverejnenie jednotných patentov a dostupnosť strojového prekladu vo všetkých jazykoch EÚ. Centrálny register EPÚ, bude slúžiť pri poskytovaní licencií a transferov na jednotné patenty, zvýši efektivitu trhu v oblasti transferu technológií, čo následne podporí investície do rozvoja priekopníckych myšlienok. Myslím si, že inovačný ekosystém Európy bude veľmi prosperovať z jednotného patentu. Teším sa na nový

rozvoj kreativity v oblasti výskumu a vývoja. Budúcnosť Európy bude závisieť od jej schopnosti rozvíjať a udržiavať všeobecnú osvetu o inováciách, ktorá zahŕňa duševné vlastníctvo ako jeden z jej kľúčových aspektov. Jednotný patentový systém, s EPÚ v jeho centre, stavia na predošlých úspechoch európskeho patentového systému a má zásadnú úlohu pri vytváraní takejto osvetu. Transfer technológií je neoddeliteľnou súčasťou tejto osvetu, takže som si istý, že čitatelia TTb budú sledovať priebeh jednotnej patentovej agendy s veľkým záujmom.

Rozhovor pripravila a preložila:

Ing. Darina Kyliánová

Európsky patent s jednotným účinkom – „patentový balíček“

Európsky patent s jednotným účinkom tvoria tri základné dokumenty:

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2012 zo dňa 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany.
2. Nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo dňa 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany, pokiaľ ide o príslušné ustanovenia o prekladoch.
3. Medzinárodná dohoda: Dohoda o jednotnom patentovom súde, ktorá obsahuje ustanovenia týkajúce sa zloženia súdu, menovania a postavenia sudcov, pra-

meňov práva, jazykovej otázky, právomoci a príslušnosti súdov, finančných ustanovení a taktiež otázky ratifikácie a implementácie dohody zmluvnými štátmi.

Patentový balíček zabezpečuje posilnenú spoluprácu medzi 25 členskými štátmi EÚ (všetky členské štáty EÚ okrem Španielska a Talianska). Jednotný ev. unitárny patent (Európsky patent s jednotným účinkom) je vlastne európsky patent udelený Európskym patentovým úradom (EPÚ) podľa pravidiel a konania v zmysle Európskej patentovej dohody. Ide o to, že v lehote dvoch mesiacov od oznámenia udelenia európskeho patentu vo vestníku, jeho majiteľ požiadava o vyznačenie jednotného účinku pre teritórium 25 štátov, kto-

ré participujú v tejto schéme. Jednotný patent, na rozdiel od klasického európskeho patentu, nie je potrebné validovať (podávať preklady) v každom členskom štáte. Jednotný patent bude koexistovať spolu s národnými patentmi alebo s európskymi patentmi. Bude na prihlasovateľovi, aký typ ochrany si vyberie.

EPÚ rieši jazykovú otázku tým, že podpísal zmluvu s Google a ponúka voľný bezplatný online prístup k strojovým prekladom (automatické prekladače). Do konca roku 2014 by mali byť k dispozícii strojové preklady pre všetkých 38 štátov Európskej patentovej organizácie. Tieto strojové preklady majú len informačný charakter, nemajú žiadny právny účinok. V prípade sporov bude potrebné

predložiť overený preklad do príslušného jazyka.

Obidve nariadenia vstúpili do platnosti 20. januára 2013. Nariadenia sa môžu používať teoreticky od 1. januára 2014, ale ich použiteľnosť je podmienená všeobecne tým, že vstúpi do platnosti rovnako aj Dohoda o jednotnom patentovom súde. A keďže ratifikačný proces zatiaľ nie je ukončený, na podanie prvej prihlášky jednotného patentu si ešte počkáme. Podmienkou je minimálne ratifikácia 13 štátmi vrátane (povinne) UK, FR, DE. Európsky patentový úrad vo svojich vyjadreniach udáva dátum prvej prihlášky rok 2015. Je však potrebné zdôrazniť, že aj po dátume možnosti používania nariadení, bude mať jednotný patent jednotný účinok iba v tých zúčastnených štátoch, ktoré ratifikovali dohodu. Účinky na ďalšie územia sa potom budú rozširovať tak, ako jednotlivé štáty budú ukončovať ratifikačný proces.

Pre Jednotný patentový súd boli zatiaľ dohodnuté nasledovné sídla jed-

notlivých inštitúcií:

sídlo II. odvolacieho súdu (Court of Appeal) – Luxemburg;

sídlo centrálnej divízie I. odvolacieho súdu – Paríž – bude mať 2 tematicky orientované pobočky v Mníchove a Londýne;

Tréningové centrum pre sudcov: Budapešť;

Arbitrážne centrum a mediačné centrum: Lisabon a Ľublana.

Kedy bude možné naozaj podať prihlášku jednotného patentu je veľmi ťažko predvídať. Veľa vecí sa urobilo, ale ešte veľa problémov je potrebné vyriešiť. Sú to, napríklad: výška poplatkov za udržiavanie, súdnych poplatkov, vytvorenie dostatočne kvalitných jazykových strojových prekladačov. Súčasne s ratifikáciou

dohody musia pokračovať práce aj na jej implementácii. V čase, keď dohoda nadobudne účinnosť, musia už byť funkčné všetky štruktúry súdu. Je potrebné vypracovať rokovacie poriadky súdu, pripraviť menovanie sudcov, ich vyškolenie, nábor zamestnancov súdu, prijatie finančného zabezpečenia a pod.

Na týchto rozsiahlych prípravách sa podieľa veľa odborníkov, jednak v rámci správnej rady EPO a aj tzv. „prípravné výbory“, s cieľom zaistiť úspešnú implementáciu dohody. Na Slovensku má hlavné kompetencie pri príprave jednotného patentu Úrad priemyselného vlastníctva SR a pri príprave jednotného súdu Ministerstvo spravodlivosti SR.

Veríme, že toto úsilie prinesie progres v prospech vynálezcov a priemyslu v celej Európe.

Ing. Darina Kyliánová

[darina.kylianova@gmail.com]

Národné centrum transferu technológií – aktuálny stav fungovania verzus princípy a východiská

V minulom čísle nášho časopisu sme si na tomto mieste uviedli základné myšlienky o fungovaní transferu technológií (TT), popísali sme aké jednotlivé úkony realizácia TT obsahuje a snažili sme sa vytvoriť predstavu o tom, aké zázemie – personálne, organizačné aj finančné – je potrebné vybudovať, aby mohol byť TT na vedeckovýskumných inštitúciách realizovaný efektívne a systematicky. Zároveň sme predstavili myšlienku vytvorenia Národného centra transferu technológií (NCTT), ktoré bude schopné suplovať nedostatok skúseností, financií a personálnych kapacít slovenských akademických inštitúcií v oblasti transferu technológií. Pri odhadovanom potenciáli vzniku nových prípadov duševného vlastníctva v akademickí obci za rok môže byť aj veľmi efektívnym modelom pri realizácii TT v podmienkach Slovenskej republiky.

V tomto článku si povieme o aktuálnej situácii pri podporovaní procesu TT v jednotlivých akademických inštitúciách v SR, o tom, do akej miery aktuálny stav v podpore procesu TT **Centrom transferu technológií (CTT) pri CVTI SR** napĺňa princípy uvedené v prvej časti článku a o tom, ako funguje podpora v procese TT v čase, kým nie je formálne založené **Národné centrum transferu technológií**.

CTT pri CVTI SR pokrýva viaceré oblasti podpory TT na Slovensku. Prostredníctvom expertných podporných služieb (EPS) dodáva akademickým inštitúciám priame odborné výkony nevyhnutné pre realizáciu transferu konkrétnych

prípadov vynálezov a nových technológií. V rámci implementácie projektu NITT SK sme zmapovali jednotlivé kroky v procese TT od nahlásenia vzniku duševného vlastníctva až po podpis zmluvy s komercializačným partnerom. Pre tieto kroky sme definovali odborné činnosti potrebné na ich realizáciu.

Tieto činnosti ponúkame akademickým pracoviskám ako expertné podporné služby. Využitie podpory od CTT pri CVTI SR teda nie je podmienené realizáciou celého TT iba v režii CTT pri CVTI SR.

Jednotlivé akademické inštitúcie majú vďaka takejto atomizácii činností možnosť vybrať si podporu iba pre tú činnosť v rámci celého TT, ktorú nevedia realizovať vlastnými silami. Transfer ako celok je stále v ich režii. Nestrácajú možnosť ovplyvniť osud vynálezu alebo technológie, ktoré vznikli na ich pôde.

CTT pri CVTI SR nie je vybavené takými personálnymi kapacitami, aby mohlo vlastnými silami realizovať všetky požiadavky prichádzajúce z akademických pracovísk. S touto situáciou sa samozrejme rátať a bol zvolený model, pri ktorom **CTT pri CVTI SR zabezpečuje expertov na odborné výkony** podľa ad hoc potrieb tej ktorej požiadavky. Sprostredkovaný expert realizuje odborný výkon v kooperácii s osobou, ktorej bola

táto úloha zverená štatutárom inštitúcie (spravidla ide o zamestnancov CTT akademickí inštitúcie). Akademická inštitúcia za odborné výkony expertov, ani za sprievodnú administráciu neplatí žiadne úhrady. Tieto sú plne hradené z projektu NITT SK.

Riadením systematického poskytovania podpory pri realizácii konkrétnych transferov na akademických inštitúciách sa CTT pri CVTI SR snaží presadzovať také realizácie transferov, ktoré zodpovedajú princípom riešenia otázok súvisiacich s DV na akademických inštitúciách. Snažíme sa presadzovať postupy, ktoré môžu byť nápomocné pri eliminácii úniku DV z akademických inštitúcií, svojím pôsobením vytvárame tlak na vznik centier TT pri jednotlivých podporovaných inštitúciách a na zverovanie reálnych výkonov pracovníkom týchto centier.

Ďalším významným prínosom pre rozvoj TT na Slovensku je **hradenie poplatkov spojených so zabezpečením priemyselno-právnej ochrany duševného vlastníctva**. CTT pri CVTI SR využíva pre hradenie takýchto poplatkov účelové prostriedky v rozpočte CVTI SR. Tieto prostriedky pochádzajú zo štátneho rozpočtu SR a sú určené na hradenie takých výdavkov pri realizácii TT, ktoré nie je možné hradiť zo štrukturálnych fondov. Takými sú najmä uvedené poplatky.

Zodpovedným prístupom k poskytovaniu týchto prostriedkov CTT pri CVTI SR presadzuje princíp, na základe ktorého majú byť na vynálezy a nové techno-

lógie vynakladané prostriedky iba do tej miery, do akej je možné predpokladať, že vynález alebo technológia nájde uplatnenie v praxi.

Pri budovaní národného systému podpory TT na Slovensku ale nie je naším cieľom iba poskytovanie priamej podpory na zabezpečenie ochrany vzniknutého duševného vlastníctva (DV) a na jeho úspešnú komercializáciu. Rovnako významným cieľom celého snaženia je vybudovať v slovenskej akademickej obci také prostredie, v ktorom bude riešenie otázok súvisiacich s DV transparentne upravené a bude sa riadiť pravidlami, s ktorými budú uzročené všetky zúčastnené strany a pre všetky zúčastnené strany budú prínosné.

Tvorbu takýchto pravidiel majú po formálnej stránke na starosti akademické inštitúcie. Pre riadenie svojho chodu v oblasti ochrany DV a jeho komercializácie môžu pripravovať interné nariadenia (smernice), ktorými určujú povinnosti zamestnancov pri riešení otázok súvisiacich s DV vzniknutým na pôde inštitúcie. Smernice tiež fungujú ako významný nástroj na budovanie prostredia vhodného na úspešnú realizáciu zhodnocovania výstupov vedeckovýskumnej činnosti akademických inštitúcií.

Pre CTT pri CVTI SR je vysokou prioritou, aby mohlo byť **nápomocné akademickým inštitúciám pri budovaní prostredia podporujúceho rozvoj TT**. Princíp transparentnosti a systematickosti napomáhame presadzovať podporou pri navrhovaní smerníc ako interných predpisov akademických inštitúcií na realizáciu TT na ich pôde.

Ponímanie rôznych aspektov TT môže byť do istej miery u jednotlivých inštitúcií rôzne. Niektoré akademické inštitúcie môžu zdôrazňovať nimi preferované aspekty TT, niektoré môžu uprednostňovať iné, ktorakolvek inštitúcia môže pritom kedykoľvek rozvinúť

nový pohľad na realizáciu TT prípadne na TT ako taký. Prostredie, v ktorom sa TT môže realizovať, je dynamické a podlieha vývoju.

CTT pri CVTI SR postupne rozvíja aktivity, ktoré v budúcnosti majú napomôcť vybudovať takú formu podpory TT na Slovensku, ktorá bude vychádzať z overených princípov a zároveň bude odrážať nové poznatky a prístupy. Za týmto účelom CTT pri CVTI SR v súčasnosti **vyvíja iniciatívu pri tvorbe metodických materiálov pre rôzne oblasti TT**, ako nástrojov, ktoré majú potenciál byť návodom na realizáciu TT podľa osvedčených princípov. Rovnako môžu byť však aj nástrojom na zvyšovanie všeobecného povedomia o ochrane DV a jeho komercializácii a o možných úlohách pracovníkov akademických inštitúcií v tomto procese.

Popritom je CTT pri CVTI SR **aktívne aj pri organizovaní odborných podujatí**, kde vytvára priestor na prenos aktuálnych poznatkov zo svetových inštitúcií slovenským akademickým inštitúciám, resp. priestor na vzájomnú výmenu skúseností a „best practices“ medzi akademickými inštitúciami navzájom.

Ako posledný z uvádzaných, no určite nie posledný významovo, je **princíp subsidiarity**, aktuálne dôsledne dodržiavaný pri podpore TT na akademických inštitúciách Centrom TT pri CVTI SR. V úvode článku sme tento princíp krátko naznačili. Zohľadňuje sa v prístupe, keď je pre akademické inštitúcie vytvorený priestor na vlastnú realizáciu tých procesov TT, ktoré sú inštitúcie schopné realizovať. Až pri procesoch, kde môžu potrebovať ďalšiu asistenciu, aktuálne nastupuje so svojimi podporými službami CTT pri CVTI SR. Princíp subsidiarity rovnako odráža nezastupiteľnú funkciu centier TT jednotlivých akademických inštitúcií pri viacerých krokoch v procese TT. Poukazuje tak na nevyhnutnosť ich zriaďovania a fungo-

vania popri národnom centre TT.

V budúcom článku si opäť v krátkosti ukážeme, do akých plánov pre fungovanie NCTT sa pretavili aktuálne získané a ďalej získavané skúsenosti z poskytovania podpory v procese TT a tiež ako sa vo fungovaní NCTT budú odrážať novozískané vedomosti. Uvedieme si, ako budú popísané princípy zohľadňované pri fungovaní NCTT a aké ďalšie, teraz neuplatňované aktivity, môže NCTT pre svojich členov rozvíjať.

Mgr. Miroslav Kubiš,
projektový manažér NITT SK
[miroslav.kubis@cvtisr.sk]

Résumé

The article describes the actual situation related to TT supporting process in Slovak academic institutions during a period when the National Technology Transfer Centre has not yet been established. The Technology Transfer Centre in the Slovak Centre of Scientific and Technical Information (TTC SCSTI) provides academic institutions with expert support services including particular steps in the TT process from notifying the IP origin to signing the agreement with a commercialization partner. Negotiated experts realize their work in cooperation with a particular person from the academic institution, usually with TTC staff. These services are fully covered by the NITT SK project. High priority at the TTC SCSTI is support for the development of internal regulations of academic institutions to implement TT on their ground. Methodological materials for different areas of TT serve as guides to TT process according to best principles. The CTT SCSTI is also active in organizing professional events, which give space for the transfer of the latest world knowledge and mutual exchange of experience and best practices.

Národný portál pre transfer technológií – NPTT: Vzorové materiály (2. časť)

V prvej časti bol predstavený Národný portál pre transfer technológií (NPTT) ako prvý kontaktný bod na využívanie poskytovaných služieb v procese transferu technológií pre vedeckovýskumných pracovníkov. Osobitne sme si priblížili expertné podporné služby a hradenie patentových poplatkov.

V druhej časti sa zameriame na **poskytované vzorové materiály** – dohody, zmluvy, smernice a metodické materiály, ktoré sa používajú v jednotlivých krokoch procesu transferu technológií na úpravu vzťahov zúčastnených strán (**dohody, zmluvy**) alebo slúžia ako interné predpisy vedeckovýskumných inštitúcií upravujúce náležitosti ochrany duševného vlastníctva a transferu technológií v inštitúcii (**smernice**) alebo môžu slúžiť ako návod alebo pomôcka vo vybraných oblastiach transferu technológií (**metodické materiály**).

Dohody a zmluvy predstavujú základ potrebný pre systematickú realizáciu aktivít súvisiacich s transferom poznatkov a technológií nadobudnutých vedeckovýskumnou činnosťou do hospodárskej a spoločenskej praxe. Osobitne ide o zmluvy medzi zástupcami komerčnej sféry a vedeckovýskumnými inštitúciami (vysoké školy, SAV a iné výskumné inštitúcie financované z verejných zdrojov). Cieľom vzorových zmlúv je ich praktické využitie najmä jednotlivými centrami transferu technológií, ktoré na Slovensku pôsobia.

Dohoda o mlčanlivosti

Uzavretím tejto dohody sa zmluvné strany (napr. vysoká škola a obchodná spoločnosť) zaväzujú udržiavať mlčanlivosť o poskytnutých informáciách a zabezpečiť ochranu dôverných informácií. Ide napríklad o ochranu informácií, ktoré poskytuje

vedeckovýskumný pracovník potenciálnemu partnerovi pri rokovaniach o komercializácii duševného vlastníctva (udelenie licencie a pod.).

Zmluva o spoločnom výskume

Spoločný výskum možno definovať ako spojenie dvoch alebo viacerých subjektov z verejnej a/alebo súkromnej sféry za účelom realizovania výskumu, v rámci ktorého môžu vzniknúť hmotné alebo nehmotné výsledky výskumu, najmä predmety duševného vlastníctva. Všetky subjekty zúčastňujúce sa spoločného výskumu majú zvyčajne právo využívať vytvorené predmety duševného vlastníctva. Zmluva o spoločnom výskume upravuje, ako konkrétne bude výkon práv duševného vlastníctva realizovaný.

Licenčná zmluva

Zmluva, na základe ktorej jedna zmluvná strana (majiteľ práv) udeľuje druhej zmluvnej strane súhlas na používanie určitého predmetu du-

ševného vlastníctva (licenciu). V prípade vedeckovýskumných inštitúcií, patrí tento spôsob komercializácie k preferovaným, nakoľko udelením súhlasu na používanie predmetu duševného vlastníctva nepríde majiteľ práv o dané právo, bude iba v určitom rozsahu limitovaný pri ďalšom nakladaní s ním.

Smernice upravujú práva a povinnosti zamestnancov, študentov a zamestnávateľa (napr. vysokej školy) súvisiace so vznikom, ochranou a komercializáciou duševného vlastníctva, ktoré je výsledkom vedeckovýskumnej činnosti. Určujú tiež postupy pre získanie právnej ochrany a komercializáciu vzniknutého duševného vlastníctva. V rámci prípravy bolo identifikovaných 24 smerníc používaných v zahraničných centrách transferu technológií, pričom boli prispôbosené na legislatívne pomery slovenských vedeckovýskumných pracovísk. Jednotlivé smernice medzi sebou navzájom súvisia, preto bol vytvorený tzv. **systém interných vzorových smerníc**, ktorého schematické zobrazenie je detailne znázornené na portáli NPTT www.nptt.sk, v časti Poskytované vzorové materiály – Smernice.

Smernica o duševnom vlastníctve

Smernica, ktorá je jednou z troch základných smerníc. Je určená vedeckovýskumným pracovníkom a študentom, pričom poskytuje všeobecné a základné informácie o duševnom vlastníctve ako výsledku

vedeckovýskumného bádania. Sú v nej uvedené charakteristické znaky jednotlivých predmetov duševného vlastníctva, patriace do kategórie podľa Autorského zákona (napr. autorské dielo, databáza, zvukový záznam a pod.), priemyselného práva (patent, úžitkový vzor, dizajn a pod.) a kategórie neregistrovaných predmetov duševného vlastníctva (napr. know-how, obchodné tajomstvo a pod.). Na túto smernicu nadväzujú ďalšie smernice pre jednotlivé kroky transferu technológií, napríklad:

- Smernica o nahlasovaní výsledkov vedeckovýskumnej činnosti
- Smernica o úlohách a činnostiach centra transferu technológií v procese transferu technológií
- Smernica o zachovaní dôvernosti informácií.

Smernica o zachovaní mlčanlivosti a ochrane dôverných informácií

Smernica sa vzťahuje na všetkých zamestnancov a študentov vedeckovýskumných inštitúcií. Definuje, na aké typy informácií sa povinnosť mlčanlivosti vzťahuje, postupy pri plnení informačnej povinnosti a povinnosti zachovania a ochrany dôverných informácií.

Metodické materiály

Metodické materiály tvoria príručky na realizáciu vybraných procesov z oblasti transferu technológií a ochrany duševného vlastníctva. Môžu byť nápomocné pri oboznamovaní sa s problematikou transferu technológií a pri zavádzaní procesov súvisiacich s transferom technológií vo vedeckovýskumných inštitúciách.

Duševné vlastníctvo a transfer technológií

Séria odborných publikácií, ktorých cieľom je priblížiť problemati-

ku ochrany duševného vlastníctva, prenosu poznatkov a technológií z akademického prostredia do praxe a ďalších tém z oblasti transferu technológií zástupcom slovenskej akademickej obce. Komplexný proces transferu technológií sa skladá z viacerých etáp. Tieto etapy sú podrobne rozpracované v jednotlivých dieloch tejto série, pričom zároveň korešpondujú aj s témami odborných seminárov organizovaných v rámci národného projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK.

Zakladanie centier transferu technológií

Materiál popisuje postup na zriadenie a prevádzku centra transferu technológií (CTT) vo vedeckovýskumnej inštitúcii v SR. CTT predstavuje základný organizačný prvok systému ochrany a komercializácie predmetov duševného vlastníctva, ktoré vznikli ako výsledok výskumu a vývoja na akademickej alebo vedeckovýskumnej inštitúcii. Založenie CTT má rozhodujúci vplyv na organizačnú kultúru inštitúcie a postoje členov akademickej obce, pretože súvisí so zavádzaním nových systémov, procesov a smerníc.

Na Národnom portáli pre transfer technológií, ktorý je vybudovaný a prevádzkovaný Centrom transferu technológií pri CVTI SR, sú k dispozícii na prevzatie všetky poskytované vzorové materiály v osobitnej sekcii. Keďže ide o vzorové materiály, je potrebné, aby si ich vedeckovýskumná inštitúcia pri preberaní a implementovaní prispôsobila svojim konkrétnym podmienkam a zapracovala do nich údaje, ktoré považuje za dôležité. Na úpravu môže využiť odbornú právnickú pomoc prostredníctvom

nami poskytovaných expertných podporných služieb (bližšie popísaných v čísle 4/2013), ktoré rovnako ako vzorové materiály poskytujeme akademickej obci zdarma.

RNDr. Martin Smeja, PhD.

[martin.smeja@cvtisr.sk]

Résumé

National Portal for Technology Transfer provides to public research institutions sample materials (agreements, contracts) used in formal steps of technology transfer which treat relationships between partners or serve as an in-house regulation of research institutions (directives) or may serve as a guideline in selected areas of technology transfer (methodical materials). All the mentioned materials are after registration provided for free.

Expertné podporné služby Centra transferu technológií CVTI SR (2)

V minulom čísle bulletinu sme si v článku o expertných podporných službách predstavili okrem samotných služieb a ich významu zámer Centra transferu technológií pri CVTI SR podporovať technológie vyvinuté na slovenských verejných výskumných inštitúciách v celom procese transferu technológií, to znamená od nahlásenia vzniku duševného vlastníctva až po jeho aplikáciu v hospodárskej praxi.

Možno konštatovať, že v mnohých prípadoch sa prešlo z fázy, v ktorej sa posudzuje komerčný prínos a následnej ochrany duševného vlastníctva, k vyhľadávaniu a oslofovaniu potenciálnych záujemcov o podporované technológie. Dnes si bližšie predstavíme niektoré z nich – pracoviská, na ktorých vznikli, ako aj ich pôvodcov.

Názov technológie:

Prietokový profil s vtlačeným vymedzením

Pracovisko: **Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach**

Pôvodcovia: doc. Ing. Radim Rybár, Ing. Jana Horodníková, PhD. a Ing. Martin Beer

CVTI SR poskytuje svoje služby väčšine výskumných inštitúcií na Slovensku a podporované sú aj subjekty mimo hlavného mesta. Dôkazom je Technická univerzita v Košiciach, kde bola podporovaná technológia s názvom Prietokový profil s vtlačeným vymedzením. Prietokový profil je využiteľný pri vytváraní rôznych výmenníkov tepla využívajúcich kovové peny. Je zároveň využiteľný v solárnej tepelnej technike ako základ-

ná funkčná jednotka priamo insolovaného plnoprietokového absorbéra solárneho kolektora na báze kovovej peny. Pre túto technológiu boli poskytnuté služby ako posúdenie realizovateľnosti ochrany, odhad komerčného potenciálu, bola vypracovaná a podaná medzinárodná prihláška patentovej ochrany. V súčasnosti prebieha vypracovanie stratégie komercializácie s cieľom vyhľadať partnera pre aplikáciu chránenej technológie.

Názov technológie:

Biodegradovateľné plasty

Pracovisko: **Ústav polymérov SAV, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave**

Pôvodcovia: doc. Ing. Pavel Alexy, PhD., prof. Ing. Ivan Chodák, DrSc., prof. Ing. Dušan Bakoš, DrSc., Ing. Peter Budaj, PhD., Ing. Miroslava Pavlačková, Ing. Katarína Tomanová, Ing. František Benovič, Bc. Roderik Plavec, Bc. Michal Mihaľák, Bc. Monika Botošová.

Ústavu polymérov SAV poskytlo CVTI SR okrem služieb súvisiacich

s ochranou pri vstupe do národných fáz predovšetkým právne služby upravujúce pôvodcovské vzťahy a iné služby právneho poradenstva pri vypracúvaní zmlúv a dohôd. Podporovaná technológia Biodegradovateľné plasty, vyvinutá na pôde Ústavu polymérov SAV a Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, predstavuje nový spôsob výroby a využívania plastov s vlastnosťami rešpektujúcimi ekologické princípy. Ich podstatou je rozklad vo vhodnom prostredí (napríklad v biodpade) najneskôr do šiestich mesiacov tak, že 90 percent sa premení na oxid uhličitý a vodu a zvyšok je kompostovateľná látka. Technológia má využitie v mnohých priemyselných odvetviach, napríklad pri výrobe obalových materiálov, automobilovom priemysle, ale aj v medicíne.

Názov technológie:

AMOS – Celooblohový automatický systém na detekciu meteorov a výpočet ich dráh

Pracovisko: **Fakulta matematiky, fyziky**

ky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave

Pôvodcovia: RNDr. Juraj Tóth, PhD., Ing. Pavol Zigo, PhD., Dušan Kalmančok

AMOS je celoblokový zobrazovací systém na nočné pozorovanie. Je schopný zaznamenať v digitálnej kvalite akúkoľvek udalosť na oblohe, či už prirodzeného pôvodu (meteory, hviezdy, blesky, spajty, oblaky) alebo umelého (družice, lietadlá), prípadne iné javy. Okrem vedeckých cieľov, ako je štúdium prítoku medziplanetárnej hmoty do zemskej atmosféry a zaznamenávanie atmosferických a geofyzikálnych javov, je systém vhodný aj na monitorovanie slabých svetelných úkazov počas noci v extrémne širokom zornom poli a s vysokou presnosťou. Výhodou oproti existujúcim riešeniam je možnosť snímať naraz celú oblohu (v rozpätí 180 stupňov), a to pri zvýšenej citlivosti na svetelné javy a zmeny vo fotometrických vlastnostiach pozorovaných objektov. Praktické uplatnenie technológie môže byť v civilnom letectve ako i vo vzdušnej obrane, pri monitorovaní počasia a v komerčnej meteorológii, ale aj v aplikovanej a amatérskej astronómii. CVTI SR poskytlo technológii slovenskú i medzinárodnú patentovú ochranu a v súčasnosti vyhľadáva komerčných partnerov pre ďalšie využitie.

Názov technológie:

Technológia prípravy optických vláknových vlnovodov z polydimetylsiloxánu

Pracovisko: **Elektrotechnická fakulta Žilinskej univerzity v Žiline**

Pôvodcovia: doc. Mgr. Ivan Martinček, PhD., doc. Ing. Dušan Pudiš, PhD.

Optické vlákna sa stali súčasťou priemyselného využitia s neustálym napredovaním v oblasti technického rozvoja. Predkladaná technológia umožňuje vytvárať optické vlnovody dokonalého

kruhového prierezu s ideálnym hladkým povrchom. Zároveň umožňuje vytvárať PDMS optické vlákna priamo medzi inými typmi vlákien, napr. kremennými, čím je možné obmedzovať straty v dôsledku spájania vlákien na minimum. Ich aplikačná využiteľnosť pokrýva široké spektrum uplatnenia v praxi od optickej senzoriky až po medicínu. Pre predmetnú technológiu boli poskytnuté služby z oblasti odhadu komerčného potenciálu, bola podaná a uhradená medzinárodná patentová prihláška a bolo začaté vyhľadávanie partnerov pre komercializáciu.

Názov technológie:

Črevná veterinárna kanyla

Pracovisko: **Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Lužianky**

Pôvodcovia: Ing. Peter Patráš, PhD.

V prípade Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra bola podporená technológia gastrointestinálna veterinárna kanyla určená na opakovanú manipuláciu s obsahom tráviaceho traktu alebo aplikáciu látok do tráviaceho traktu v experimentálnych prácach základného a aplikovaného výskumu s veterinárnymi a humánnymi dopadmi. Súčasťou poskytnutých služieb za CVTI SR je vypracovanie predbežného odhadu komerčného potenciálu, podanie slovenskej patentovej prihlášky a vypracovanie medzinárodnej rešerše.

Názov technológie:

Prísady zlepšujúce cetánové číslo dieselových palív

Pracovisko: **Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave**

Pôvodcovia: doc. Ing. Pavol Daučík, PhD., doc. Ing. Elena Hájeková, PhD., Ing. Lukáš Bučinský, PhD., Mgr. Michaela Hadvinová, Ing. Tibor Jakubík, PhD.

Prísada na zlepšenie cetánového čísla dieselových palív alebo bio-dieselových palív sa týka oblasti výroby kvalitných motorových palív. Prísada je založená na použití nitrátov mono- a di-esterov glycerolu, ktoré sú tvorené izomermi dialkylester mononitrátu glycerolu a/alebo izomermi monoalkylester dinitrátu glycerolu. Podstata prísady na zlepšenie cetánového čísla dieselového paliva alebo bio-dieselového paliva podľa vynálezu spočíva v tom, že je tvorená izomermi monoalkylester dinitrátu glycerolu majúcich 1 až 20 uhlíkov v alkyle esterovej skupiny a/alebo izomermi dialkylester mononitrátu glycerolu, majúcich 1 až 20 uhlíkov v alkylloch esterových skupín. Technológia cetánového čísla dieselových palív alebo bio-dieselových palív sa môže využívať v automobilovom priemysle. Na technológiu boli poskytnuté služby súvisiace s ochranou duševného vlastníctva prostredníctvom podania slovenskej patentovej prihlášky a rozšíreného odhadu komerčného potenciálu.

Ing. Silvester Salis

[silvester.salis@cvtisr.sk]

Résumé

The article informs about the expert support services applied on certain cases from Slovak public research institutions. The positive effect of continual effort of Technology Transfer Centre within the Slovak Centre of Scientific and Technical Information is movement from early stage process of technology transfer, such as commercial potential evaluation, to searching for commercial partners for already protected technologies. The article describes six technologies from different research institutions as Slovak Academy of Sciences or Slovak University of Technology in Bratislava as well as the stage of commercialization for each case.

Cesta k úspešnému transferu technológií: nahlasovanie výsledkov

Transfer technológií možno označiť za proces, ktorý so sebou prináša na jednej strane obrovský potenciál, na druhej strane však aj pomerne veľké riziko neúspechu. Aby mohol byť tento potenciál plne využitý, je nevyhnutné realizovať určité kroky, ktoré sú niekedy vopred dané a nemenné. Často sú však špecifické a vopred nepredvídateľné v závislosti od konkrétneho transferu technológií, oblasti, v ktorej sa transfer realizuje a desiatok ďalších faktorov. I keď je každý transfer jedinečný, prax vytvorila istý súbor postupov, ktorých dodržiavanie je vhodné v záujme dosiahnutia úspechov. Samozrejme, je vždy na inštitúcii realizujúcej transfer, prípadne na dohode s iným subjektom, do akej miery sa bude takýmito odporúčaniami riadiť. V niektorých prípadoch sú však niektoré skutočnosti vopred stanovené zákonom a nemožno sa od nich vôbec, resp. zásadne odchýliť (napr. nemožnosť prevodu niektorých práv duševného vlastníctva).

Predmetný článok je prvý zo série, ktorej cieľom je popísanie cesty k úspešnému transferu technológií z právneho hľadiska. Budú v ňom analyzované vybrané inštitúty transferu technológií a na základe ich právneho posúdenia sa sformujú odporúčania, ktorých dodržiavanie podporí úspešné zavŕšenie transferu technológií. Úspešným transferom technológií pritom možno rozumieť taký proces prepojenia vedeckovýskumného prostredia s praxou, ktorý vníma príslušná inštitúcia (napr. vysoká škola) aj

jej zamestnanci (niekedy aj študenti) za prínosný, a to z ekonomického alebo aj iného hľadiska.

Jedným z najdôležitejších predpokladov úspešného transferu, je **kommunikácia medzi nositeľom práv (napr. pôvodcom vynálezu, šľachtiteľom, autorom atď.) a inštitúciou (napr. vysokou školou alebo vedeckovýskumným pracoviskom)**. Je totiž absolútne nevyhnutné, aby nositeľ práv a inštitúcia, v ktorej vytvoril predmet duševného vlastníctva v rámci pracovnoprávneho vzťahu (tzv. zamestnanecký režim) alebo za účelom plnenia si svojich študijných povinností (tzv. školský režim), po celú dobu transferu spolupracovali a vzájomne komunikovali. S tým súvisí povinnosť nositeľa práv včas poskytovať inštitúcii úplné a pravdivé informácie. Komunikáciu medzi nositeľom práv a inštitúciou možno rozdeliť na dve základné kategórie. V prvom prípade ide o situáciu, keď nositeľ práv **nahlasuje samotné vytvorenie alebo vznik predmetu duševného vlastníctva**.

Druhou situáciou je **oznamovanie ďalších skutočností** významných pre transfer technológií, napríklad oznámenie porušenia alebo ohrozenia práv duševného vlastníctva. Pri nahlasovaní vytvorenia/vzniku predmetu duševného vlastníctva však nejde len o stručné poskytnutie informácie, že „niečo bolo vytvorené“, ale o komplexný a detailný popis, prípadne kategorizáciu konkrétne-

ho predmetu duševného vlastníctva. Dôležitou súčasťou je aj identifikovanie ďalších nositeľov práv, ktorí sa zúčastnili na tvorbe konkrétneho predmetu, prípadne označenie iných subjektov, ktorých predmety duševného vlastníctva boli použité.

Na prvom mieste je nutné zdôrazniť, že právna úprava (s výnimkou niektorých nižšie popísaných prípadov) osobitne nereguluje všeobecnú povinnosť nahlasovania ani jeho proces. Je preto potrebné, aby si inštitúcia regulovala samotný proces komunikácie osobitne, zvyčajne v internej smernici. V ideálnom prípade inštitúcia na tieto účely poskytuje svojim zamestnancom/študentom vzorové formuláre. Môže ísť napríklad o formulár *Oznámenie o vzniku predmetu duševného vlastníctva*. Najmä pri nahlasovaní predmetov priemyselného vlastníctva by súčasťou nahlásenia (oznámenia) mal byť aj opis samotného predmetu, popísanie okolností, za akých bol daný predmet vytvorený, podrobná dokumentácia, prípadne aj vyobrazenie predmetu ochrany. Absencia alebo nepresnosť týchto informácií môže mať za následok nielen časové zdržanie, ale v niektorých prípadoch napríklad aj nesprávnu voľbu spôsobu ochrany, stratégie ochrany alebo chybné posúdenie prínosov technológie a jeho ekonomického potenciálu.

Ak sa na tvorbe predmetu duševného vlastníctva zúčastnili **viaceré osoby**, je vhodný formulár *Vyhlásenie o po-*

*dieloch duševného vlastníctva*¹ alebo *Dohoda o určení podielov k právam duševného vlastníctva*. Rozdiel spočíva v tom, že pri vyhlásení ide o jednostranný úkon, ktorým jeden z nositeľov práv (napríklad spolupôvodca) len oznámi, že práva k predmetu duševného vlastníctva vykonáva viacero osôb a aké sú ich podiely. Pri dohode o určení podielov ide o dvoj- alebo viacstrannú zmluvu medzi spolupôvodcami alebo inými osobami, ktoré vykonávajú práva. V rámci tejto dohody sa tieto osoby dohodnú, v akom pomere budú svoje práva vykonávať. Takúto dohodu musia podpísať všetky zúčastnené subjekty. V oboch prípadoch môže teoreticky nastať aj taká situácia, že iba jeden alebo len niekoľko nositeľov práv bude z danej inštitúcie, pričom ďalší nositeľ práv nebude s inštitúciou v žiadnom právnom vzťahu. O vzniku takejto situácie by však rozhodne mala byť vopred informovaná inštitúcia, resp. jej centrum transferu technológií.

Uzatvorenie dohody o určení podielov k právam duševného vlastníctva je však potrebné nielen v tých prípadoch, keď ide o tvorbu výlučne v prostredí jednej inštitúcie, ale aj pri riešení výskumných, vývojových a iných projektov s inou organizáciou (tretou osobou). Aj v tomto prípade je vhodné vopred si písomne dohodnúť, ktorá zo zmluvných strán bude vykonávať práva k vytvorenému predmetu priemyselného vlastníctva. Určenie podielov je potom záväzné pre ďalší proces realizácie ochrany práv duševného vlastníctva, ako aj jeho transfe-

ru, komercializácie a odmeňovania.

Pri **predmetoch priemyselného vlastníctva** (vynálezoch², technických riešeniach³, dizajnoch⁴ a topografiách polovodičových výrobkov⁵), ktoré boli vytvorené v rámci plnenia pracovnoprávných povinností má každý zamestnanec zákonnú povinnosť oznámiť svojmu zamestnávateľovi túto skutočnosť. Tento moment je veľmi dôležitý, nakoľko sa od neho odvíjajú ďalšie skutočnosti súvisiace s výkonom práv k zamestnaneckému predmetu ochrany. Pri uvedených predmetoch priemyselného vlastníctva pritom platí, že aj keby inštitúcia povinnosť nahlasovania osobitne ne-regulovala, uplatňoval by sa zákonný režim.

Pri vynáleze, technickom riešení a dizajne je pôvodca povinný informovať inštitúciu ako svojho zamestnávateľa o ich vytvorení bezodkladne a v písomnej forme. Pri topografii polovodičového výrobku síce zákonná lehota na nahlasovanie absentuje, avšak v internej smernici je možné (a vhodné) upraviť presnú lehotu. Inštitúcie, ktoré majú prijatú smernicu, zvyčajne pre všetky predmety priemyselného vlastníctva stanovujú totožnú lehotu na nahlásenie, obyčajne 30 dní od vytvorenia.

V prípade študentov takáto regulácia nahlasovania absentuje, a to najmä preto, že pri predmetoch priemyselného vlastníctva sa osobitne nerieši školský režim výkonu práv (všetky práva vykonáva študent). Pokiaľ by

škola mala záujem o to, aby bol študent povinný nahlasovať predmety priemyselného vlastníctva, ktoré vytvoril v rámci plnenia svojich školských alebo študijných povinností alebo jej oznamovať iné skutočnosti, musí túto povinnosť osobitne riešiť v internom predpise školy.

Autorský zákon⁶ pri zamestnancom ani školskom režime vo vzťahu k autorskému dielu, databáze ani žiadnemu inému predmetu duševného vlastníctva povinnosť nahlasovania neupravuje. Nahlasovanie je zvyčajne spojené s výkonom iných povinností, ako napríklad povinnosťou nahlasovania výsledkov publikačnej činnosti do centrálnej evidencie. Ak má inštitúcia záujem, aby zamestnanci, prípadne aj študenti (ako autori, resp. iní nositelia práv) nahlasovali takéto predmety duševného vlastníctva podľa autorského zákona, opätovne je nutné zaviazat' ich takouto povinnosťou.

Povinnosť nahlasovania je možné upraviť v internej smernici aj vo vzťahu k ďalším predmetom duševného vlastníctva, napríklad vo vzťahu k novej odrode rastliny⁷ či know-how. Aj v týchto prípadoch budú platiť obdobné pravidlá ako pri ostatných predmetoch duševného vlastníctva.

Najmä pri predmetoch priemyselného vlastníctva, ale niekedy aj pri iných predmetoch (napr. počítačových programoch), je zamestnanec/študent povinný, spoločne s oznámením o vytvorení alebo vzniku predmetu duševného

1 Vyhlásenie o podieloch duševného vlastníctva môže byť priamou súčasťou Oznámenia o vzniku predmetu duševného vlastníctva.

2 Zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov.

3 Zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4 Zákon č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch v znení neskorších predpisov.

5 Zákon č. 146/2000 Z. z. o ochrane topografií polovodičových výrobkov v znení neskorších predpisov.

6 Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

7 Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane odrôd rastlín v znení neskorších predpisov.

vlastníctva, odovzdať inštitúcii aj všetku relevantnú dokumentáciu a podklady, ktoré súvisia s príslušným predmetom duševného vlastníctva (povinnosť súčinnosti). Dokumentáciu a podklady by mala inštitúcia využiť najmä na posúdenie možnosti ochrany oznámeného predmetu duševného vlastníctva a na zhodnotenie jeho komerčného potenciálu.

V praxi môže nastať problém, že zamestnanec/študent si nie je istý, či naozaj vznikol predmet duševného vlastníctva a či ho má nahlasovať inštitúcii. V tomto smere by príslušné centrum transferu technológií alebo zodpovedná osoba mala poskytnúť „servis“ spočívajúci v základnom poradenstve. V zásade platí, že ak sú výsledky nové, originálne, jedinečné, osobité alebo môžu byť využiteľné v praxi, vždy by malo dôjsť k nahláseniu. Výsledky sa pritom dajú identifikovať nielen samotným tvorcom/pôvodcom, ale napríklad aj prostredníctvom realizácie technologického auditu, ktorý je plošne vykonaný v inštitúcii.

Pod oznamovaciu povinnosť zamestnanca/študenta, by mala byť zaradená aj povinnosť oznamovať (identifikovať) inštitúcii informácie, na ktoré sa má vzťahovať **povinnosť mlčanlivosti** alebo povinnosť **chrániť dôvernú informáciu**⁸. S tým súvisí aj vyššie spomenutá povinnosť zamestnanca/študenta oznamovať svojej inštitúcii prípady ohrozenia alebo porušenia povinnosti mlčanlivosti alebo ochrany dôverných informácií. Cieľom je zabrániť úniku alebo zneužitiu informácií neoprávnenou osobou. Inštitúcia totiž najmä v prvotných

fázach zvyčajne nemá toľko informácií ako pôvodný nositeľ práv (napr. zamestnanec), a preto by únik informácií (i keď neúmyselný) mohol mať za následok úplné zmarenie ochrany duševného vlastníctva alebo úspešnosť transferu. To platí najmä pre oblasť vynálezov, kde nevyhnutným predpokladom patentovej ochrany je práve svetová novosť.

Inštitúcia by mala vždy presne stanoviť aj to, s kým sa na úrovni inštitúcie komunikuje a kto je zodpovedný za prevzatie dokumentácie či evidovanie nových predmetov duševného vlastníctva. Pokiaľ je v danej inštitúcii zriadené centrum transferu technológií alebo iné obdobné pracovisko, zvyčajne sa komunikácia realizuje prostredníctvom nich. V opačnom prípade je vhodné, aby si inštitúcia určila konkrétnu osobu alebo pracovisko, do ktorého kompetencie tieto úlohy patria. Zamestnanec/študent by mal pritom poskytovať súčinnosť aj na základe priamej žiadosti štatutára inštitúcie, právneho zástupcu inštitúcie alebo patentového zástupcu, ktorý inštitúciu vo vzťahu k príslušnému predmetu duševného vlastníctva zastupuje.

Nahlasovanie výsledkov práce zamestnancov a prípadne aj študentov, je síce len jeden z krokov transferu technológií, avšak veľmi významný a často podceňovaný. V praxi sa možno často stretnúť s neochotou zo strany zamestnancov oznamovať vznik predmetov a poskytovať o ňom bližšie informácie. I keď ide o zákonnú alebo interne regulovanú povin-

nosť, inštitúcia by mala vytvoriť také podmienky, aby boli jej zamestnanci adekvátne motivovaní a nevnímali nahlasovanie ako zásah do ich práv. Motivácia je zvyčajne zameraná ekonomicky, keďže napríklad pôvodca vynálezu má právo na primeranú odmenu, ak si inštitúcia uplatní právo na riešenia a v niektorých prípadoch aj právo na dodatočnú odmenu, ak zaplatená odmena zjavne nezodpovedá prínosu dosiahnutému neskorším využitím alebo uplatnením technického riešenia. Nie je to však jediný motivačný faktor. Motiváciou pre zamestnanca môže byť napríklad aj možnosť prezentovať ním vytvorený predmet duševného vlastníctva na zahraničnej konferencii alebo výstave, uvedenie jeho mena ako pôvodcu v registri predmetov priemyselného vlastníctva, možnosť zapojenia sa do ďalších projektov alebo fáz transferu technológií (napr. poskytovanie konzultácií, účasť na zákazkovom výskume) a pod.

Všeobecne potom možno konštatovať, že jednotný a transparentný postup s pevnými pravidlami pre realizáciu ochrany duševného vlastníctva môže byť prospešný nielen pre inštitúciu, ale aj pôvodcov a iných nositeľov práv. V tomto smere možno výborné výsledky dosiahnuť práve pomocou jednoduchého nástroja, akým je interná smernica. Príklady rozličných vzorových interných smerníc⁹ možno nájsť aj na webovej stránke Národného portálu pre transfer technológií¹⁰.

Zuzana Adamová, PhD.
INGENIUM Slovakia
[zuzana.adamova@ingeniumslovakia.sk]

⁸ Povinnosť mlčanlivosti o ochrany dôverných informácií by mala byť vždy upravená tak, aby ostala zachovaná aj po zániku pracovnoprávného vzťahu medzi zamestnancom a inštitúciou.

⁹ http://nptt.cvtisr.sk/sk/poskytovane-vzorove-materialy/smernice.html?page_id=538

¹⁰ <http://nptt.cvtisr.sk/>

Résumé

The aim of this article is to describe a fundamental aspect of successful technology transfer without the existence of which we cannot proceed further, that is reporting of results. Without the implementation of this step, the employer (e.g. university, research institute, etc.) would not become aware of the potential creation of a new object protected by

intellectual property and could not carry out further steps to successful technology transfer. A beneficiary of transfer, except for the institution (as employer), is the right holder of protected object himself, who may also be partly involved in the commercialization of the IP object. Within this article, two principal areas connected with the process of reporting the results are analyzed in the context

of the applicable law, i. e. copyright law and industrial property rights. As that law itself does not contain any method of reporting or only general duty to report, the best solution is to specify all necessary steps and details in a separate internal directive. This article is the first in a series of articles with the aim to describe the whole process of successful technology transfer procedure.

Patentová rešerš na stav techniky – význam pri informačnom zabezpečení výskumu

Aby mohol byť nápad považovaný za vynález, musí byť aspoň jedna podstatná súčasť jeho technológie originálna, podľa terminológie priemyselného vlastníctva – **nová**. Inak povedané, nesmie existovať dôkaz o tom, že časť nápadu, ktorá sa má vyznačovať novotou, bola už niekde **popísaná** alebo **bola použitá na rovnaký účel**.

Inštitúcie investujú veľké sumy peňazí do výskumu a vývoja činnosti, ale málokedy si overia, či technológia ktorú chcú vyvíjať už existuje, prípadne či nie je vo vlastníctve inej firmy. Mnohí výskumníci, vynálezcovia tvrdia, že prišli na nové, doposiaľ nepoznané využitie nejakej technológie. Skutočnosť býva taká, že príslušný nápad je už známy. V takom prípade nemožno hovoriť o novosti¹.

Rešerš na stav techniky sa vykonáva pred začiatkom výskumu s cieľom vyhnúť sa duplicitným nákladom na výskum a vývoj alebo ak chceme zistiť, či sú výsledky výskumu nové a je ich možné chrániť priemyselným právom. Pod pojmom stav techniky máme na mysli vedecké a technické informácie, ktoré existujú k dátumu podania patentej prihlášky. Ide o všetky publikované dokumenty, ako sú: patenty, konferenčné materiály, články vo vedeckých periodikách, technická dokumentácia, výrobky a zariadenia², ale aj informácie sprístupnené verejnosti akýmkoľvek iným spôsobom (ústna prezentácia). Výskumníci sa často spoliehajú na klasické informačné zdroje, ako sú mate-

riály z konferencií, vedecké publikácie, články, internet, kontakty a často nasledujú patentové dokumenty. Patentové informácie však ponúkajú nielen prehľad o najnovších technológiách a spôsoboch výroby, ale aj informácie o tom, kto je ich vlastníkom a kto sú hlavní aktéri v príslušnej vednej oblasti a sú považované za hlavný zdroj pri zisťovaní stavu techniky³. Patentové informácie majú špecifický charakter:

- Ak chce výskumná inštitúcia, firma získať výlučné práva na vynález musí si podať žiadosť o udelenie patentu. Patentový spis bude zverejnený v registroch patentových úradov a tak sprístupnený verejnosti. To vysvetľuje prečo patenty prinášajú najnovšie poznatky s časovým predstihom, pred uvedením technológie alebo výrobku na trh, príp. pred komerčnými publikáciami.
- Obsahujú detailný popis technického riešenia, ktorý nenájdeme vo vedeckých publikáciách.
- Patentové informácie sú ľahko dostupné prostredníctvom patentových databáz, ktoré spravujú národné, regionálne patentové úrady a medzinárodné organizácie.
- Okrem technického riešenia obsahujú právne informácie, ako napr.: kto je majiteľ patentu, koľko rokov patent platí, resp. či zanikol.
- Sú pravidelne aktualizované, akceptujú publikačné štandardy a sú štruktúrované podľa univerzálnej klasifikačnej sústavy.

Patentová rešerš na stav techniky – kedy začať?

- Pred začatím výskumu je nevyhnutné vykonať analýzu súčasného stavu techniky, ktorá môže ušetriť finančné prostriedky tým, že zachytí existujúci vývoj. Zároveň nám dá obraz o potenciálnych partneroch, s ktorými môžeme na výskume spolupracovať.
- Počas výskumu – je pravdepodobné, že napriek prvotnej analýze budete skúmať aj tzv. „neprebádané oblasti“. Počas výskumu môžu vzniknúť nové publikácie, a preto je potrebné neustále sledovať technologický vývoj a získavať aktuálne informácie o dosiahnutom pokroku.
- Pred prihlásením vynálezu – s cieľom vyhnúť sa plytvaniu peňazí, riziku a kolízii k existujúcemu stavu techniky (publikovaným patentovým dokumentom).
- Pred obchodným využitím výrobku alebo technologického procesu – hľadáme platné patenty, ktoré by mohli zabrániť využívaniu vynálezu.

Patentová rešerš na stav techniky – kde hľadať?

Patentové dokumenty sú v súčasnosti voľne dostupné v databázach patentových úradov. Ide najmä o databázy: ESPACENET (producent Európsky patentový úrad – EPÚ)⁴, Patentscope (producent Svetová organizácia pre

1 <<http://www.epo.org/learning-events/materials/inventors-handbook/novelty.html>>

2 SCHWANDER, P.: Prior Art Searches: A Must For Innovative SME's <http://www.wipo.int/sme/en/documents/prior_art_fulltext.html>

3 HAMANO, Y.: Use of Patent Information (Prior Art) for Technology Management. Innovation and Technology Transfer Section, Patent Division, WIPO <http://www.wipo.int/edocs/mdocs/aspac/en/wipo_ip_cm_09/wipo_ip_cm_09_topic7_01.pdf>

duševné vlastníctvo – WIPO)⁵, USPTO (Patentový a známkový úrad USA), Depatisnet (Patentový a známkový úrad SRN), Patent Abstracts of Japan (Industrial Property Digital Library). Patria sem aj databázy Úradu priemyselného vlastníctva SR. V databázach môžeme vyhľadávať podľa rôznych selekčných (vyhľadávacích) kritérií ako sú: kľúčové slová, patentové triedenie, publikačné a prihlasovacie údaje, údaje o majiteľovi a pôvodcovi ap. Všetky patentové databázy obsahujú bibliografické údaje, anotáciu, obrázok a plný text patentových dokumentov. Patentová rešerš je výsledkom informačného prieskumu a poskytuje informácie, ktoré sú relevantné k danej požiadavke (tematickému dotazu).

Patentová rešerš na stav techniky – ako postupovať?

Patentová rešerš na stav techniky sa môže realizovať nasledovnými spôsobmi:

- používateľ si ju spraví sám;
- spracovaním poverí profesionálnych informačných špecialistov, napr. v Stredisku patentových informácií PATLIB v CVTI SR a ďalších strediskách PATLIB (ÚPV SR, SNK Martin, ŠVK B. Bystrica, ŠVK Košice).

V prvom prípade však hrozí riziko, že používateľ nebude mať dostatočné rešeršné zručnosti a skúsenosti, dostatok času ani relevantné nástroje na dosiahnutie požadovaného výsledku. V Stredisku PATLIB v CVTI SR je táto služba bezplatná. Rešerše si môžu používatelia objednať pomocou elektronického formulára na webovej stránke CVTI SR: http://www.cvtisr.sk/buxus/generate_page.php?page_id=3557 ale-

bo e-mailom: patlib@cvtisr.sk.

Veľmi dôležitým predpokladom je správne pomenovať problém, teda voľba vhodných kľúčových slov, termínov, ktoré najlepšie vystihujú podstatu technického riešenia alebo technického problému. Zo skúseností môžeme povedať, že pri vyhľadávaní ide o kombináciu viacerých kľúčových slov. Užitočnou pomôckou je medzinárodné patentové triedenie (MPT), ktoré pomáha zatriediť problematiku do klasifikačného symbolu alebo symbolov, pomocou ktorých rešeršér môže vyhľadávať relevantné dokumenty. Za najefektívnejší spôsob pri vyhľadávaní patentových dokumentov sa považuje kombinácia patentového triedenia s kľúčovými slovami. Okrem toho sa môžu použiť aj iné rešeršné kritériá, ako je rozsah rokov, názov firmy ap. Významnou pomôckou pri vyhľadávaní je, ak poznáme firmu, ktorá sa zaoberá podobným riešením, majiteľa určitého patentu alebo publikovaný patentový dokument. Uvedené indície rýchlejšie napomáhajú vyhľadaniu relevantných výsledkov, avšak používatelia často nepoznajú majiteľov patentov, ani publikované patentové dokumenty. Rešerš na stav techniky obsahuje okrem patentových dokumentov aj nepatentovú literatúru vrátane technických a vedeckých článkov, záverov z konferencií ap⁶.

Záverečná fáza patentovej rešerše sa koncentruje na vyhodnotenie vyhľadávaných patentových dokumentov. V tejto fáze identifikujeme dokumenty, ktoré najviac zodpovedajú tematickému zadaniu. Výsledky vyhľadávania (rešerše) sa uvádzajú v rešeršnej správe, ktorá obsahuje zoznam dokumentov s možnosťou prístupu k plným textom doku-

mentov.

Záver

Vo svete existuje viac ako 80 miliónov udelených patentov a milióny publikácií. To všetko je stav techniky, ktorý potenciálne znamená riziko vo vzťahu k výsledkom výskumu a ich priemyselno-právnej ochrane patentovou prihláškou, pretože niektoré informácie môžu byť prekážkou novosti a nepatentovateľnosti vynálezu. Rešerš na stav techniky môže zabrániť plytvaniu financií na výskum, prípadne na podanie patentovej prihlášky. Preto by mali byť patentové rešerše na stav techniky neoddeliteľnou súčasťou aktivít inštitúcií zameraných na výskum a vývoj.

PhDr. Ľubomír Kucka

ľubomir.kucka@cvtisr.sk

Mgr. Olga Števková

olga.stevkova@cvtisr.sk

CVTI SR, Stredisko patentových informácií PATLIB

Résumé

Patent information is a vital source of information for technician, researchers and scientists.

In the world there are more than 80 million published patent applications, granted patents and millions of publications. This all is state of the art, which potentially poses a risk in relation to the results of research and their legal protection by a patent application, because some information may be an obstacle to the novelty and patentability of invention. Prior art search can avoid wasting the funds for research, or for filing the patent application. Patent prior art searches should be therefore an integral part of activities of the institutions focused on research and development.

4 Pozn.: ESPACENET obsahuje viac ako 80 miliónov dokumentov z 90 štátov. <worldwide.espacenet.com/help?topic=coverage&locale=en_EP&method=handleHelpTopic>

5 Pozn.: Patentscope obsahuje viac ako 32,5 milióna dokumentov

6 HARACHOVÁ, M. – KUCKA, L.: Rešeršné služby Strediska patentových informácií PATLIB v CVTI SR. ITlib č.1, 2012. <http://itlib.cvtisr.sk/archiv/2012/1/resersne-sluzby-strediska-patentovych-informacii-patlib-v-cvti-sr.html?page_id=1041>

Kancelária spolupráce s praxou pozná potenciál Slovenskej technickej univerzity

Lokálne centrá transferu technológií na našich vysokých školách a v Slovenskej akadémii vied nevznikli len tak z ničoho nič, ich práca má reálne výsledky, pričom každodenne sa stretávajú s rôznymi „radosťami aj starosťami“. Akým spôsobom poskytujú tieto centrá svoje služby, z čoho sa môžu navzájom poučiť, v čom inšpirovať, by sme radi priblížili prostredníctvom série tematických článkov. Predstavujeme vám Kanceláriu spolupráce s praxou – centrum transferu technológií Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Centrum transferu technológií STU funguje už takmer štyri roky. V minulom roku podpísalo zmluvu o poskytovaní expertných podporných služieb s Centrom vedecko-technických informácií SR. Lucia Rybanská, manažérka transferu technológií a duševného vlastníctva z Kancelárie spolupráce s praxou, bola pre nás tým správnym zdrojom informácií na predstavenie aktivít spojených s ochranou duševného vlastníctva a jeho komercializácie na STU.

Kde hľadať začiatok

V roku 2010 bol v rámci operačného

programu Výskum a vývoj spustený projekt financovaný zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorého cieľom aj výsledkom bolo zriadenie strediska TRANSFERTECH.

Realizoval sa na pôde Know-how centra STU, ktoré malo v tejto oblasti skúsenosti od svojho vzniku v roku 2000. „Poslaním strediska bolo vytvoriť na STU priaznivé prostredie na prenos výsledkov vedeckovýskumnej činnosti z fakúlt a ústavov do spoločenskej a hospodárskej praxe s cieľom získať aj finančný prínos pre STU a jej výskumníkov,“ konkretizuje Rybanská.

Stredisko malo ambíciu stať sa kontaktným bodom pre komerčné spoločnosti, ktoré majú záujem o konzultačnú a expertíznu činnosť STU, využitie jej laboratórnych kapacít, zmluvný výskum a prenájom technológií. Mapovalo technológie a poznatky z výskumu pracovísk STU, riešilo správu duševného vlastníctva vzniknutého na univerzite a podporu pri uzatváraní licenčných zmlúv a zmlúv o dielo. Aktívne vyhľadávalo kontakty na partnerov z priemyselnej praxe, propagovalo výsledky výskumu STU a spolupracovalo s Univerzitným technologickým inkubátorom STU.

Know-how STU prezentovať len cez Know-how centrum STU

„K organizačným zmenám došlo pred dvoma rokmi, dňa 29.10.2012 bolo zriadené špecializované pracovisko **Know-how centra STU – Kancelária spolupráce s praxou**,“ spomína Rybanská.

Na Kanceláriu spolupráce s praxou prešli všetky práva, povinnosti a záväzky strediska TRANSFERTECH, ktoré bolo zriadené v roku 2010.

Kancelária spolupráce s praxou zabezpečuje na celouniverzitnej úrovni koordináciu a komplexný odborný servis ostatným pracoviskám STU v oblasti transferu know-how a technológií, a to smerom z praxe na pôdu univerzity, ale predovšetkým z univerzity do praxe.

„Prostredníctvom Kancelárie spolupráce s praxou je možné zabezpečiť firme možnosť využiť náš výskumný potenciál, napríklad spolupracou na ich výskumnom alebo vývojovom projekte. Prípadne vieme vypracovať expertízy, či poskytnúť odbornú konzultáciu s našimi odborníkmi vo všetkých oblastiach technickej praxe,“ uvádza Rybanská.

Keďže ide o technickú univerzitu, týka sa to najmä týchto oblastí:

architektúra	fyzika
automatizácia a riadenie	geodézia
bezpečnosť	informačno-komunikačné technológie
chémia	materiálové inžinierstvo
dizajn	stavebné inžinierstvo
elektrotechnika	strojné inžinierstvo
energia	urbanizmus
environmentálne inžinierstvo	výrobné technológie

Služby sú najdôležitejšie

Pre vedeckých pracovníkov je lokálne centrum transferu technológií dôležité najmä z pohľadu poskytovaných služieb, ktoré majú zabezpečiť realizáciu jednotlivých krokov transferu technológií od výberu a ohodnotenia výsledkov výskumu a vývoja cez uzatváranie licenčných zmlúv, zakladanie spin-off firiem a podobne. Lucia Rybanská špecifikovala nasledovné:

ohodnotenie výsledkov výskumu a vývoja na pôde STU z hľadiska ich komerčného využitia

právne poradenstvo v oblasti ochrany duševného vlastníctva

právná podpora pri uzatváraní licenčných zmlúv a zmlúv o dielo

vyhľadávanie a sprostredkovanie kontaktov na partnerov z priemyselnej praxe

vyhľadávanie zdrojov na financovanie výskumu realizovaného na STU

profesionálna pomoc pri rokovaniach s obchodnými partnermi

spostredkovanie podpory pri zakladaní spoločností typu spin-off, tzn. spoločností podnikajúcich na báze aplikovania vedeckých výsledkov do praxe

vyhľadávanie zdrojov na financovanie výskumu realizovaného na STU

aktívna propagácia výsledkov výskumu zrealizovaného na STU

Spolupráca otvorila ďalšie možnosti

Centrum transferu technológií pri Centre vedecko-technických informácií SR (CTT pri CVTI SR) v rámci realizácie národného projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK buduje systém podpory TT na národnej úrovni. „Súčasťou národného systému podpory je najmä poskytovanie expertných podporných služieb, ktoré svojím rozsahom pokrývajú celý proces transferu technológií do praxe. Expertné podporné služby sú poskytované na základe zmluvy o ich poskytovaní medzi CVTI SR a vedeckovýskumnou inštitúciou, ktorá má o tieto služby záujem. Nadviazanie takejto spolupráce aj s najväčšou a najstaršou technickou univerzitou na Slovensku sme samozrejme vítali a zároveň považovali za kľúčové,“ hovorí Jaroslav Noskovič z CTT pri CVTI SR.

„Zmluva o poskytovaní expertných podporných služieb (EPS) medzi Centrom vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (CVTI SR) a STU

bola podpísaná 23. 05. 2013,“ dopĺňa Rybanská.

Čo STU konkrétne získala

Na základe zmluvy môže STU využívať služby ako je asistencia pri výbere výsledkov vedeckovýskumnej činnosti na priemyselno-právnu ochranu a odhad ich komerčného potenciálu. „Nemenej dôležité je pre nás, že môžeme požiadať o prípravu a podanie patentovej alebo inej prihlášky, a to tak na Slovensku, ako aj na zahraničných patentových úradoch. Uľahčilo sa nám tým celkové vystupovanie pred patentovými úradmi,“ hovorí Rybanská.

„Všetky činnosti v rámci poskytovaných služieb sú vykonávané expertmi, ktorých zabezpečuje aj hradí CVTI SR,“ konkretizuje Noskovič. S využitím experta je jednoduchšie aj vyhľadávanie partnerov pre komercializáciu a tiež sprostredkovanie stretnutí s nimi.

„Prínos uzavretej zmluvy vidíme aj v takých oblastiach, ako je voľba stratégie komercializácie duševného vlastníctva, spolupráca pri tvorbe li-

cenčných zmlúv či vedenie rokovaní,“ hovorí Rybanská.

Súčasťou expertných podporných služieb je aj monitoring dodržiavania licenčných podmienok a kontrola nelicenčnej výroby. Podľa Rybanskej je veľkou výhodou aj poradenstvo pri tvorbe a samotná tvorba podnikateľského plánu pre komercializáciu formou založenia spin-off firiem. Samozrejmosťou je prípadná asistencia pri ich zakladaní. „Pomocou expertných podporných služieb môžeme jednoduchšie vyhľadať investorov pre rozvoj týchto spoločností,“ dopĺňa Rybanská.

Na odbornú spoluprácu sa môže spoľahnúť aj v tak náročnom kroku TT, ako je marketingová prezentácia technológie.

„Za dôležité považujeme v prípade EPS aj aktívne vyhľadávanie duševného vlastníctva – výstupov vedeckovýskumnej činnosti v akademickom prostredí, vhodných pre realizáciu ochrany duševného vlastníctva a komercializáciu,“ uzatvára túto problematiku Rybanská.

Interné predpisy sú správna voľba

Proces transferu technológií je založený na určitom postupe. Súčasťou sú tiež rôzne administratívne úkony, rešpektovanie legislatívnych rámcov a podobne. „Ak chceme budovať národný systém podpory transferu technológií, mal by byť jasný, jednotný a transparentný. Zároveň však máme záujem reagovať aj na špecifiká konkrétnych inštitúcií a pomáhať im vytvárať vlastné interné predpisy, ktoré tieto špecifiká odrážajú“ hovorí Noskovič.

Súčasťou podpory transferu technológií zo strany CVTI SR sú aj vzorové dohody, zmluvy či interné smernice, ktoré sú dostupné na Národnom portáli pre transfer technológií (www.nppt.sk).

Jednou z takýchto vzorových smerníc je aj Smernica o ochrane priemyselného vlastníctva. „Táto smernica hovorí o postupoch a povinnostiach zamestnancov a študentov vysokej školy alebo iného vedeckého pracoviska, ktoré zabezpečujú ochranu práv tých predmetov priemyselného vlastníctva (napr. vynález, dizajn, ...), ktorých pôvodcami alebo spolupôvodcami sú zamestnanci alebo študenti príslušného vedeckého pracoviska,“ konkretizuje Noskovič.

Smernicu upravujúcu náležitosti súvisiace s ochranou a komercializáciou priemyselného vlastníctva prijala aj STU. „Smernica bola prijatá 17. septembra minulého roka s účinnosťou od 1. októbra 2013. Ide teda o relatívne krátke obdobie jej aplikácie. Primárnym dôvodom jej prijatia bolo stanoviť jednotné zásady pre ochranu a správu priemyselného vlastníctva na našej univerzite,“ hovorí Rybanská. Smernicou sa tak defino-

vali pojmy ako patent, know-how, obchodné tajomstvo, pôvodca a podobne. Dôležité je aj nastavenie postupu pri vzniku predmetu priemyselného vlastníctva.

„Po prijatí smernice nasleduje fáza jej prezentácie fakultám, tzn. vedec-kým a pedagogickým pracovníkom, zamestnancom, doktorandom, študentom. Potrebne je nastaviť takto celú patentovú politiku na našej univerzite,“ dopĺňa Rybanská.

Aktuálne eviduje STU tri oznámenia pôvodcov o vzniku predmetu priemyselného vlastníctva, podané v súlade s prijatou smernicou.

Propagovať, propagovať a propagovať

Tak produkt, ako aj služba potrebujú svoju prezentáciu. Lokálne centrá transferu majú v prípade poskytovaných služieb taktiež jasne stanovenú úlohu – dostať tieto služby do povedomia vedeckých pracovníkov.

„Lokálne centrá transferu technológií majú vyvíjať aktivity, ktoré vedeckých pracovníkov či študentov doslova naučia s dôverou sa na ne obracať v prípade ochrany duševného vlastníctva a jeho prenosu do praxe,“ hovorí Noskovič.

Aj Kancelária spolupráce s praxou na STU sa snaží o takúto osvetu. „Medzi naše najdôležitejšie úlohy momentálne patrí vytvorenie webovej stránky s ponukou služieb pre vedcov, výskumníkov STU a pre komerčnú sféru. Neskôr sa zvažuje aj webové rozhranie na nahlasovanie predmetov duševného vlastníctva,“ konkretizuje Rybanská.

Podľa jej slov je podstatná najmä aktívna komunikácia na úrovni celej STU. Jedine tak môže Kancelária spo-

lupráce s praxou mapovať činnosť jej vedeckovýskumných pracovísk.

Externá spolupráca zahŕňa zasa nadväzovanie kontaktov s inými centrami transferu technológií u nás i v zahraničí.

Priebežne sa pracuje aj na tvorbe letákov a propagačných článkov o Kancelárii spolupráce s praxou, ale aj o prijatej smernici. Neskôr pribudnú aj semináre či školenia. „Postupné dosiahnutie týchto cieľov, akceptácia smernice zo strany vedeckých pracovníkov STU a ich aktívna súčinnosť pri nahlasovaní predmetov priemyselného vlastníctva, môže STU zabezpečiť v budúcnosti niekoľko významných patentov,“ dodáva Rybanská.

Mgr. Eva Vašková

[eva.vaskova@cvtisr.sk]

Résumé

Local technology transfer centres at Slovak universities and the Slovak Academy of Sciences offer professional services for intellectual property protection and its commercialization. These services cover the whole technology transfer process. In this article we introduce Office for cooperation with practice – Technology Transfer Centre of the Slovak University of Technology in Bratislava.

Spolupráca – rozvoj – dialóg

AKTOPAssociation of Knowledge Transfer Organizations and Professionals
Asociace institucí a odborníků transferu znalostí, o.s.

Kvalitná spolupráca je jedným z kľúčov k úspechu v transfere poznatkov a technológií do praxe a rozvoji komercializácie výsledkov vedeckovýskumnej činnosti.

Fungujúci transfer poznatkov a technológií medzi výskumnými organizáciami a priemyslom je prínosom nielen pre priamych účastníkov tohto procesu, ale aj pre spoločnosť v príslušnom regióne. Vo svete zaznamenávajú neobvyklý rast regióny podporujúce inovácie a prenos poznatkov (napríklad región Etelä – Suomi vo Fínsku, ktoré je počtom obyvateľov porovnateľné so SR). Centrá transferu technológií v Českej republike začínali svoju činnosť ako samostatné súčasti vysokých škôl začiatkom 21. storočia. Postupom času sa zákonite objavila potreba vzájomnej spolupráce a využívania vytvoreného know-how.

Organizácie (reprezentované centrami transferu technológií českých vysokých škôl, verejných výskumných ústavov a fakultných nemocníc) a osobnosti pôsobiace v oblasti transferu technológií založili občianske združenie AKTOP (Asociace institucí a odborníků transferu znalostí – Association of Knowledge Transfer Organizations and Professionals). Členmi združenia sú právnické aj fyzické osoby činné a zainteresované vo vyhľadávaní, ochrane a komercializácii výsledkov výskumu, transferu poznatkov, vo využití nových poznatkov v inovačnom podnikaní a v pro-

fesiách, ktoré s týmito činnosťami súvisia. V súčasnosti tvoria členskú základňu prevažne centrá transferu technológií verejných výskumných inštitúcií a vysokých škôl ako inštitucionálni členovia.

Hlavnou ambíciou o. z. AKTOP je posilnenie spolupráce verejných výskumných inštitúcií, súkromného a verejného sektoru s cieľom zabezpečiť komercializáciu výsledkov vedeckej činnosti na vyššej úrovni.

Aktívny rozvoj dialógu medzi výskumnými inštitúciami, súkromným sektorom a rozhodujúcimi orgánmi na vnútroštátnej aj európskej úrovni sleduje cieľ podporovať optimalizáciu procesov súvisiacich s transferom technológií, tvorbu zákonov a smerníc.

Členovia AKTOP sú súčasťou pracovných skupín v projektoch na Ministerstve priemyslu a obchodu ČR a Technologickej agentúry ČR, majú aktívne zastúpenie vo výboroch európskej organizácie ASTP-Proton.

Profesný rozvoj členov zabezpečuje akreditovaný program pre profesionálov pôsobiace v oblasti transferu technológií na najstaršej univerzite v strednej a východnej Európe – Univerzite Karlovej v Prahe.

Ďalšími aktivitami AKTOP v oblasti vzdelávania je organizovanie workshopov zameraných na rozvoj CTT a seminárov pre určené cieľové skupiny v spolupráci s renomovanými zahraničnými inštitúciami (napr. ETH Zürich, nemecký koncern Bayer a ďalšie).

Asociácia vidí priestor pre svoju činnosť hlavne vo vzájomnej výmene skúseností a vypracovaní osvedčených postupov, metodickej pomoci a podpore začínajúcim centram transferu technológií. Aktuálnou výzvou je aj potreba profesionalizácie v poskytovaní podpory vedcom.

Informácie v tomto článku sú spracované podľa prezentácie „Transferový bigbít aneb zladíme noty“ p. Martiny L. Jakl a p. Jaroslava Burčíka na 1. národnej konferencii Transfer technológií v podmienkach Českej republiky, konanej v dňoch 4. – 5. 11. 2013 v Brne.

Ako názov článku bolo použité motto občianskeho združenia AKTOP: „Spolupráca – rozvoj – dialóg“ (www.aktopcr.cz/cs/kdo-jsme).

Mgr. Olga Števková

[olga.stevkova@cvtisr.sk]

Aká je hodnota duševného vlastníctva v procese transferu technológií?

Hodnota duševného vlastníctva závisí najmä od miery následného využitia a prínosu pre jedinca, spoločnosť a schopnosti vyvolania tvorby ďalších produktov. Chránené duševné vlastníctvo môže byť predmetom transferu technológií.

O hodnote duševného vlastníctva v procese transferu technológií sa mali možnosť viac dozvedieť účastníci odborného seminára, ktorého organizátorom bolo Centrum transferu technológií pri Centre vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) v spolupráci s Licensing Executives Society Česká republika.

Odborný seminár sa uskutočnil 19. marca 2014 v CVTI SR v Bratislave.

Podujatie otvoril projektový manažér NITT SK **Mgr. Miroslav Kubiš**. Vo svojom úvodnom slove pripomenul, že odborný seminár sa koná v rámci implementácie projektu NITT SK. Prítomných oboznámil s programom zameraným na témy súvisiace s predmetom duševného vlastníctva z pohľadu jeho zhodnotenia v praxi a predstavil spoluorganizátora i prednášajúcich.

Licensing Executives Society Česká republika (LES ČR) je organizácia združujúca profesionálov, ktorí sa aktívne zaoberajú komerčným využitím duševného vlastníctva, jeho transfermi, licencovaním a manažmentom. Je súčasťou medzinárodnej siete, ktorú zastrešuje Licensing Executives Society International (LESI, www.lesi.org). Hlavnou úlohou a cieľom tejto medzinárodnej siete organizácií je vzdelávanie, výmena informácií, sprostredkovanie kontaktov a vzájomná pomoc členov.

V rámci LES ČR môžu jednotlivé krajiny vytvárať národné alebo regionálne zastupiteľstvo. M. Kubiš vyjadril záujem o rozšírenie aktivít LES ČR aj na Sloven-

*Mgr. Miroslav Kubiš,
manažér projektu NITT SK*

*Ing. Karel Čada,
prom. práv., PhD.*

Ing. Michal Jordán

ska a snahu v budúcnosti tu vytvoriť regionálne zastúpenie.

Centrum transferu technológií pri CVTI SR (CTT CVTI SR) plní funkciu CTT s celoslovenskou pôsobnosťou. Podieľa sa na tvorbe a prevádzke národného systému podpory transferu techno-

lógii, vrátane podpory vzniku a rozvoja lokálnych centier TT; poskytuje informačnú a odbornú podporu vedeckým a výskumným pracoviskám v procesoch TT, vrátane podpory pri zabezpečovaní ochrany duševného vlastníctva a komerčnom zhodnocovaní poznatkov; zabezpečuje správu a prevádzku Národ-

ného portálu transferu technológií. Prednášajúcich – Karla Čada a Michala Jordána – zabezpečila LES ČR.

Ing. Karel Čada, prom. práv., PhD., študoval na viacerých školách v Prahe – Českom vysokom učení technickom, Karlovej univerzite a Vysokej škole ekonomickej. Počas svojej profesionálnej kariéry pracoval na rôznych pozíciách. V rokoch 1991 – 2009 bol podpredsedom a v rokoch 1999 – 2009 predsedom Úradu priemyselného vlastníctva ČR. Od júla 2009 pôsobí ako odborník v oblasti priemyselných práv v spoločnosti Čermák a spol., advokátska a patentová kancelária. Je autorom a spoluautorom jedenástich publikácií zameraných na oblasť priemyselných práv.

Ing. Michal Jordán sa v pomerne krátkom období vypracoval na špičkového špecialistu v oblasti ochrany duševného vlastníctva v Českej republike. Prednáša na podujatiach nielen v ČR, ale aj na pôde Európskeho patentového úradu. Medzi jeho profesijné aktivity patrí prispievanie do lokálnych periodík, v ktorých popularizuje oblasť duševného vlastníctva. V súčasnosti pôsobí ako patentový expert v spoločnosti Tescan Brno, kde má na starosti všetky náležitosti o ochrane duševného vlastníctva.

Na programe odborného seminára v CVTI SR boli štyri prednášky. S prvou z nich – na tému **Zisťovanie hodnoty predmetov duševného vlastníctva na účely zapísania do majetku inštitúcie** – vystúpil **Karel Čada**.

Hovoril o metódach a spôsoboch používaných pri oceňovaní nehmotného majetku, nástrojoch a podkladoch používaných pri oceňovaní pre určenie hodnoty predmetov duševného vlastníctva (PDV). Po nahlásení vzniku PDV a uplatnení si práva na riešenie zo strany inštitúcie je potrebné zapísať tento PDV do majetku inštitúcie. Informoval, na základe čoho je určovaná hodnota nehmotného majetku a poradil s evidenciou vo finančnom účtovníctve. Upozornil tiež na komplikácie a viaceré problémy, ktoré sú s tým spojené.

Tému *Odhad nákladov na vývoj a potenciálne výnosy z komercializácie PDV – metódy a spôsob realizácie* prezentoval **Michal Jordán**.

V rámci svojej prednášky uviedol príklady praktických postupov pri odhadovaní nákladov na vývoj technológie do finálneho produktu. Zaoberal sa tiež potenciálnymi výnosmi z komercializácie predmetov duševného vlastníctva.

Po obedňajšej prestávke vystúpil **Karel**

Čada s prezentáciou na tému **Licenčné zmluvy a zmluvy o spoločnom vývoji**.

Obsahom jeho prednášky bol spoločný výskum – vecné vymedzenie projektu, vklady subjektov do projektu, ochrana duševného vlastníctva, utajenie a publikovanie výsledkov. Zameral sa na licencie ako právnu podporu transferu poznatkov, dôvody na uzatvorenie licencie, obsah licenčnej zmluvy, predmet licencie. Spomenul aj odmenu za licenciu a právnu doložku.

V poradí štvrtá prednáška, ktorú prezentoval **Michal Jordán**, mala názov **Vznik duševného vlastníctva a cesta k úspešnému produktu vo firme**.

V prednáške priblížil pohľad firiem na vývoj nových technológií a ich úspešné uvedenie do praxe i úlohu ochrany duševného vlastníctva v procese vývoja. Hovoril o možnostiach zapojenia univerzít a vedeckých pracovísk do tohto procesu a uviedol príklad úspešnej spolupráce.

Súčasťou odborného seminára bola diskusia účastníkov k jednotlivým prezentáciám.

Spracovala:

PhDr. Marta Bartošovičová

[marta.bartosovicova@cvtisr.sk]

Foto: CVTI SR

Účastníci seminára

Seminár k 10. výročiu siete PATLIB na Slovensku

Pri príležitosti 10. výročia vzniku stredísk patentových informácií PATLIB na Slovensku zorganizoval Úrad priemyselného vlastníctva SR (úrad) 5. 12. 2013 seminár. Seminár sa uskutočnil na úrade a bol predovšetkým určený strediskám patentových informácií, kontaktným a informačným miestam úradu a informačno-poradenským miestam úradu pre inovácie.

Účastníci seminára mali možnosť oboznámiť sa s aktivitami Európskeho patentového úradu (EPÚ) zameranými na podporu stredísk PATLIB, ktoré prezentovala národná koordinátorka pre európsku spoluprácu EPÚ Heidrun Krestel. Projekty spolupráce

úradu s európskymi a medzinárodnými inštitúciami, ako aj produkty a služby strediska PATLIB pôsobiaceho v ÚPV SR predstavil riaditeľ odboru patentových fondov, informácií a analýz ÚPV SR Rastislav Marčok. Jednou z konkrétnych aktivít EPÚ na podporu stredísk PATLIB bol pilotný projekt preorientovania stredísk PATLIB na strediská poskytujúce nové sofistikované služby.

Jediným účastníkom v projekte za Slovensko bolo Stredisko patentových

informácií PATLIB v Centre vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (CVTI SR). O dosiahnutých výsledkoch a poskytovaných službách strediska v CVTI SR v rámci pilotného projektu, ako aj o jeho plánovaných aktivitách informoval Ľubomír Kucka. Okrem toho boli na seminári prezentované činnosti a služby stredísk PATLIB Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach a v Banskej Bystrici. Súčasťou programu bolo načrtnutie aktuálnych trendov v poskytovaní patentových informácií a možnosti rozšírenia vzájomnej spolupráce medzi úradom a jeho partnermi.

Spracoval:

PhDr. Ľubomír Kucka

Univerzita Komenského položila základný kameň vedeckého parku

Bratislava 27. februára 2014: Univerzita Komenského v Bratislave (UK) dnes položila základný kameň Univerzitného vedeckého parku UK (UVP UK). V bratislavskej Mlynskej doline tak vyrastie unikátne centrum s pôsobnosťou v oblasti molekulárnej medicíny, environmentálnej medicíny a biotechnológií, ktoré prepojí výskum s praxou.

Univerzitný vedecký park UK bude v prvom rade slúžiť výskumným pracovníkom pôsobiacim na Univerzite Komenského, ale aj univerzite ako takej, najmä tým, že sa v ňom sústreďia doteraz roztrieštené jednotky zamerané na výskum, ako sú *centrá excelentnosti a kompetenčné centrá*. UVP UK bude slúžiť ako komplexný výskumný inkubátor pre UK a neskôr aj pre firmy

zo súkromného sektora podnikajúce vo vedecko-technickej oblasti.

UVP UK vyrastie v bezprostrednej blízkosti Prírodovedeckej fakulty UK. Poskytne jedinečný priestor pre in-

terdisciplinárny výskum, do ktorého bude zapojených 11 bratislavských fakúlt UK. „Univerzitný vedecký park UK otvára perspektívy ďalšieho rozvoja

vedy na pôde našej univerzity – so zásadným významom nielen na domácej, ale aj medzinárodnej úrovni,“ konštatuje rektor UK prof. RNDr. Karol Mičietka, PhD.

UVP UK sa bude okrem iného zaoberať najnovšími metódami DNA analýz v prevencii a liečení chorôb. „Z ďalších oblastí spomeňme vytvorenie personalizovanej, t. j. na mieru šitej terapie pre pacientov – na základe experimentálneho testovania reakcie pacientových buniek na farmakoterapiu a stanovenie optimálnej dávky liečiv u konkrétného jedinca,“ vysvetľuje odborný garant projektu, prorektor UK prof. RNDr. Ján Turňa, PhD. Výskum v UVP UK neobíde ani fágovú terapiu – využitie bakteriofágov (t. j. „požieračov baktérií“, ktoré bežne existujú v ľudskom tele, ale aj

v prírode) alebo izolovaných fágových proteínov. Fágová terapia môže byť perspektívnou možnosťou v liečbe bakteriálnych infekcií spôsobených baktériami odolnými voči antibiotikám.

Univerzitný vedecký park UK v čís- lach:

- Celkové výdavky projektu predstavujú takmer 42 mil. EUR, z toho eurofondy sa budú podieľať 35,6 mil. EUR, štátny rozpočet 4,2 mil. EUR a z vlastných zdrojov UK bude 2,1 milióna EUR.
- Doba trvania výstavby parku je naplánovaná na 18 mesiacov, v polovici roka 2015 bude postavená budova parku. V priebehu rokov 2014 – 2015 sa postupne obstarávajú aj príslušné technologické zariadenia a vybavenie laboratórií.
- UVP UK ponúkne takmer 250 pracovných pozícií (z toho 90 pre externých pracovníkov).
- Celková rozloha UVP UK je 13 132 m².
- V budove UVP UK bude cca 80 laboratórií (laboratóriá pre biotechnológiu, molekulárnu biológiu, genetiku, chémiu, mikrobiológiu, virológiu, fyziológiu, etológiu, bunkovú biológiu, fyziológiu rastlín atď.).
- V budove UVP UK bude aj 50 pracovných a rokovacích miestností, ako aj rôzne technické a zabezpečovacie priestory (sklady, prípravne, IT serverovňa a podobne).

Tlačová správa UK

Bližšie informácie:

PhDr. Andrea Földváryová, vedúca
Oddelenie vzťahov s verejnosťou
Univerzita Komenského v Bratislave

(MI)

Vizualizácia: Ing. arch. Miroslav Marendiak
Zdroj: UK Bratislava

Sprava: Vedúci zastúpenia EK v SR Dušan Chrenek, generálny riaditeľ Váhostavu Ján Kato, rektor UK Karol Mičieta, minister školstva, vedy výskumu a športu SR Dušan Čaplovič a prorektor UK Ján Turňa

Univerzitný vedecký park „Campus MTF STU” – Cambo v Trnave

Univerzitný vedecký park „Campus MTF STU” – Cambo sa stane prvým univerzitným výskumným parkom na Slovensku. Vybudovaný bude v priestoroch Materiálovotechnologickej fakulty Slovenskej technickej univerzity (STU) v Bratislave so sídlom v Trnave, a to vďaka finančným prostriedkom z eurofondov v rámci operačného programu *Výskum a vývoj*.

Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu tohto unikátneho projektu na pôde rezortu školstva podpísal minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušan Čaplovič a rektor STU v Bratislave Robert Redhammer, spolu s dekanom Materiálovotechnologickej fakulty STU Oliverom Moravčíkom.

Vznik výskumného projektu bude podporený sumou vo výške viac ako 42 mil. EUR. Pôjde o prostriedky pochádzajúce z eurofondov (35,7 mil.), štátneho rozpočtu (4,2 mil.), ako aj finančnú spoluúčasť samotnej vysokej školy (5 % z celkovej sumy, čo predstavuje cca 2,1 mil.).

Minister Dušan Čaplovič vyslovil svoje potešenie, že autorom pilotného

projektu výskumného univerzitného parku je práve STU, pričom ocenil jej významnú spoluprácu s priemyselným odvetvím zameranú na skvalitnenie vzdelávania študentov s väčším prepojením na trh práce. V tejto súvislosti vyjadril svoje želanie, **„aby sa Slovenská technická univerzita stala pre ostatné vysoké školy vzorom pre budovanie takýchto úspešných projektov, ktoré umožňujú vytvárať lepšie podmienky pre vyššiu zamestnanosť v jednotlivých regiónoch.”**

Existencia vedeckého parku „Campus MTF STU” – Cambo prinesie vybudovanie novej vedeckej infraštruktúry na svetovej úrovni zameranej na výskumné oblasti materiálového inžinierstva, iónových a plazmových technológií, ako aj automatizácie a informatizácie priemyselných procesov. Zamestnávať bude špičkových odborníkov v oblasti materiálového inžinierstva a podporí transfer technológií a poznatkov do praxe v podobe transferu know-how, zakladania start-up či spin-off firiem.

Príspeje nielen ku skvalitneniu vzdelávania mladých ľudí na univerzite, ale zároveň aj k zvýšeniu konkurencieschopnosti Slovenskej republiky. Termín realizácie aktivít je naplánovaný do 30. júna 2015.

Zdroje: MŠVVaŠ SR

<https://www.minedu.sk/prvy-univerzitny-vedecky-park-vybuduje-slovenska-technicka-univerzita/>

Prospekt STU
(MI)

Résumé

Slovak University of Technology in Bratislava (Faculty of Materials Science in Trnava) will build by the end of June 2015 a university science park called „Campus MTF STU” – Cambo. The park CAMBO is primarily focused on materials engineering in the field of ion and plasma technologies, automation and ICT implementation in industrial processes.

**SLOVENSKÁ TECHNICKÁ
UNIVERZITA V BRATISLAVE
MATERIÁLOVOTECHNOLOGICKÁ
FAKULTA SO SÍDLOM V TRNAVE**

Otvorenie unikátneho pracoviska hyperbarickej oxygenoterapie v Trenčíne

Za prítomnosti ministerky zdravotníctva Slovenskej republiky JUDr. Zuzany Zvolenskej, rektora Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne doc. Ing. Jozefa Habánika, PhD., riaditeľa Fakultnej nemocnice Trenčín RNDr. Jána Dubovského a ďalších významných hostí sa vo štvrtok 30. januára 2014 uskutočnilo slávnostné **otvorenie vedeckovýskumného pracoviska Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne – hyperbarickej oxygenoterapie (HBO)**, ktoré vzniklo v spolupráci Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne s Fakultnou nemocnicou Trenčín.

Pracovisko bolo vybudované v rámci vedeckovýskumného projektu „**Dobudovanie technickej infraštruktúry pre rozvoj vedy a výskumu na Trenčianskej univerzite Alexandra Dubčeka prostredníctvom hyperbarickej oxygenoterapie**“.

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne rekonštrukciu priestorov pracoviska HBO realizovala od októbra 2013 do januára 2014. V tomto období boli prebudované priestory pôvodnej budovy HBO vo Fakultnej nemocnici Trenčín a k dvom jednomiestnym hyperbarickým komorám bola nainštalovaná nová vedeckovýskumná 12-miestna hyperbarická komora s monitorovacím systémom. Súčasťou projektu bolo aj zabezpečenie ďalšieho prístrojového vybavenia na uskutočňovanie výskumných a vedeckých činností. Nové prístrojové vybavenie tvoria diagnostické prístroje na stanovenie porúch funkčnosti a cievneho zásobovania organizmu, konfokálny endomikroskopický systém i nadštandardné vedeckovýskumné laboratórium v cel-

kovej výške viac ako 3 miliónov EUR. Rektor Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne **doc. Ing. Jozef Habánik, PhD.** uviedol: „Modernizácia a skvalitnenie technickej infraštruktúry Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne zvýši schopnosť efektívne spolupracovať s výskumnými inštitúciami doma i v zahraničí, ako aj so subjektmi spoločenskej a hospodárskej praxe prostredníctvom transferu poznatkov a technológií. V rámci tohto vedeckovýskumného projektu je prínosom nielen skúmanie efektu podávaného kyslíka v hyperbarickom prostredí, ale hlavne možnosť tieto vedecké poznatky použiť následne ako liečbu pre pacientov.“

Hyperbarická oxygenoterapia je modernou metódou v liečbe mnohých ochorení, a preto si vyžaduje, aby vznikali vedecké projekty, ktorých poznatky

pomôžu neskôr samotnej liečbe pomocou hyperbarickej oxygenoterapie. Použitie tejto metódy okrem liečby rán sa dá využiť aj u ochorení ako sklerosis multiplex, špecifické zápaly čreva, reumatické ochorenia i zmeny v perfúzii tkanív jednotlivých orgánových systémov so špecifickým klinickým dôsledkom. Z unikátneho vedeckovýskumného pracoviska hyperbarickej oxygenoterapie na novom pracovisku HBO bude **niekoľko praktických prínosov pre liečbu. Rozšíria sa terapeutické možnosti liečby ochorení, kde zlyháva prísun kyslíka do tkaniva.** Ide najmä o cievne ochorenia a nimi podmienené rany, cievne komplikácie diabetes mellitus (tzv. diabetické nohy), špecifické zápalové ranové komplikácie, popáleniny, otravy oxidom uhoľnatým, akútne straty sluchu, stavy po poškodení mozgu z nedostatku kyslíka či

už poškodené zápalom, po úraze alebo po CMP (mozgovej príhode).

Riaditeľ Fakultnej nemocnice Trenčín RNDr. Ján Dubovský uviedol: „Rozvoj Fakultnej nemocnice Trenčín ako koncovkej nemocnice v kraji vnímam ako veľmi potrebný. Taktiež veľmi pozitívne vnímam spoluprácu s Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka v Trenčíne a podobné formy spolupráce uvítame aj v budúcnosti.“

Zdroj:

Tlačová správa

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
<http://tnuni.sk/media/tlacove-spravy/slavnostne-otvorenie-unikatneho-pracoviska-hyperbarickej-oxygenoterapie-trencianskej-univerzity-alexandra-dubceka-v-trencine/352bfff1af82ef880dd22-b14ce9111640/> (MI)

Rozvoj plazmových aplikácií pre sklo a keramické technológie

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka (TnUAD) v Trenčíne rozvíja v rámci cezhraničnej spolupráce využitie plazmových aplikácií pre sklo a keramické technológie. **Partnersmi projektu na českej strane sú Masarykova univerzita v Brne a Vysoké učení technické Brno.** TASR informovala vedúca kancelárie rektora TnUAD Mária Šedivá.

Hlavným cieľom projektu Rozvoj kooperačnej a vzdelávacej platformy pre zvyšovanie cezhraničnej konkurencieschopnosti v oblasti využitia plazmových aplikácií pre sklo a keramické technológie je podľa nej vybudovanie siete a kooperačnej

platformy partnerských inštitúcií zameraných na inovatívne sklo a keramické technológie.

„Cieľom projektu, ktorý rieši TnUAD v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013, je vytvorenie vzdelávacieho programu orientujúceho sa na špecifiká skla a keramických materiálov a plazmových technológií, rovnako na organizovanie spoločných kooperačných podujatí,“ priblížila Šedivá. Dodala, že **partnerská spolupráca sprostredkuje spoločný postup pri výchove odborníkov najmä na doktorandskom stupni štúdia**

a výmenu skúseností. „Projekt umožní tiež transfer technológií medzi partnermi zabezpečujúcimi výstupy pre podnikateľský sektor s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti využívaním technológií s vysokou pridanou hodnotou a znížením energetickej náročnosti vo výrobách predstavujúcich záťaž pre životné prostredie,“ uzavrela Šedivá.

Zdroj:

<http://www.hlavnespravy.sk/trencin-tnuad-rozvoja-plazmove-aplikacie-pre-sklo-a-keramicke-technologie/195138/> (IM)

Inšpiratívne inovácie naprieč Európou

Nové príležitosti pre výskumníkov a inovatívne podniky v strednej Európe

Počas uplynulých pár mesiacov bolo až 2100 zainteresovaných strán zapojených do nadnárodne orientovaných aktivít v strednej Európe v rámci projektu FORT, financovaného z EÚ, ktorý má za cieľ posilniť regionálne inovačné systémy, zvýšiť znalosti o navzájom dosiahnutých a realizovaných aktivitách, dosiahnuť vzájomné benefity a zmenšiť medzery medzi tvorcami politík a situáciou na trhu. Projekt FORT trval takmer tri roky a bol úspešne ukončený na konci februára 2014.

Podujatia pod názvom *Innovation System Forums (Inovačné fóra)* boli uskutočnené v Slovinsku, v Nemecku, na Slovensku, v Taliansku a v Maďarsku. Tieto akcie mali podobu konzultačných fór v rámci systému inovácií a zameriavali sa na príslušné otázky, ktoré sa objavovali v partnerských regiónoch. Celkovo bolo usporiadaných 20 *Inovačných fór*, na ktorých sa súhrnne zúčastnilo viac ako 800 účastníkov z prostredia vysokých škôl a univerzít, výskumných organizácií, inovačných centier, centier pre transfer technológií, klastrov, inkubátorov, inovačných odborníkov, „biznis anjelov“, ako aj zástupcov verejného sektora. V rámci projektu bolo zorganizovaných taktiež aj 12 podujatí pod názvom *Innovation Open House Events* s takmer 700 účastníkmi. Víťazom týchto podujatí boli udelené ceny v podobe *Cezhraničných inovačných voucherov*, vzniklo tak 12 príležitostí na spoluprácu v rámci stredoeurópskeho priestoru a poskytlo sa 60 000 EUR na podporu medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce. FORT priniesol konkrétnu pomoc pre rozvoj prelomových inovácií, ako na príklad riadené uvoľňovanie fertilizé-

rov, mobilná hudobná terapia, riešenie sociálnej otázky bývania, jogurt z materského mlieka, atď. Táto iniciatíva bola natoľko úspešná, že projektoví partneri mienia v organizovaní týchto podujatí pokračovať aj naďalej.

Ďalšou zaujímavou a prínosnou akciou projektu bol *Tréning manažérov transferu technológií a klastrových manažérov*, za účasti viac ako 200 odborníkov z danej oblasti. Okrem dvoj denných vzdelávacích akcií, ktoré zorganizovala väčšina partnerov, a na ktorých dostali účastníci ciele informácie o problematike transferu technológií, boli taktiež usporiadané aj rozsiahle série vzdelávacích modulov so zapojením národných a medzinárodných vládných orgánov.

Okrem vyššie spomínaných podujatí boli so zámerom dosiahnutia projektových cieľov realizované platformy ako *Medzinárodná inovačná platforma* združujúca 80 inovačných hráčov. Táto nadnárodná platforma predstavuje virtuálne miesto pre inovácie, nástroj na ich sústredenie, spracovávanie a prelínanie inovácií s podnikateľskými zámermi v priestore strednej Európy. Ďalej bola zriadená *Nadnárodná sieť* s viac ako 100 účastníkmi. Jedná sa o sieť primárne združujúcu ma-

nažerov transferu technológií a klastrových manažérov a taktiež aj ďalšie subjekty pôsobiace v inovačnom systéme, sústredené v európskom inovačnom priestore a v regionálnych sieťach. Medzinárodná inovačná platforma a Nadnárodná sieť budú k dispozícii na oficiálnej internetovej stránke projektu aj po jeho ukončení.

Partnerské konzorcium vypracovalo sériu opatrení a zrealizovalo viaceré akcie s cieľom podporiť nielen Návrh spoločných odporúčaní – dokument vypracovaný partnermi projektu, ale aj spôsob, akým tieto opatrenia môžu významne prispieť k celkovému zlepšeniu inovačnej kultúry v regióne strednej Európy. Akcie boli implementované rôznym spôsobom, keďže každý partner mal možnosť prispôbiť dané akcie podľa svojich regionálnych inovačných politík, existujúcich programov a regionálnych inovačných charakteristík. Tieto akcie sa stali

účinnými nástrojmi, pretože splnili hlavný cieľ – poskytnúť podnikateľskému sektoru relevantné informácie a zvýšili aktivitu všetkých zúčastnených subjektov, vrátane nadviazania vzájomnej spolupráce, ktorá presahuje rámec projektu FORT.

Hlavná pozornosť počas záverečného obdobia projektu FORT bola venovaná realizácii ambiciózných pilotných akcií. Nasledujúci príklad úspešne zrealizovaných akcií v rámci predchádzajúcich výstupov projektu, mnohí z partnerov v rámci pilotných aktivít usporiadali semináre a konferencie, ktorých cieľom bolo informovať výskumníkov a podnikateľov o tom, ako spolupracovať, s cieľom priniesť inovácie na trh čo najefektívnejším spôsobom. Tieto podujatia, ktoré boli

primárne určené pre cieľovú skupinu výskumných pracovníkov a podnikateľov, umožnili účastníkom vymieňať si svoje názory a skúsenosti. Ďalšie pilotné akcie projektu FORT boli zamerané na vytváranie databáz, modelových dokumentov a príručiek, s cieľom udržateľnosti výsledkov projektu aj po jeho finalizácii.

Background

FOstering continuous Research and Technology application – FORT je projekt, ktorého hlavnou oblasťou intervencie je vytváranie kapacít pre šírenie a aplikáciu inovácií, s celkovým rozpočtom vo výške 2 331 418 EUR. Projekt je spolufinancovaný z programu CENTRAL EUROPE, v rámci Európskeho fondu regionál-

neho rozvoja. Aktivita projektu boli realizované v období od mája 2011 do februára 2014 deviatimi partnermi zo šiestich európskych regiónov v ôsmich európskych krajinách: Univerzita v Maribore (vedúci partner), Štajerská obchodná a priemyselná komora – Slovinsko, MFG inovačná agentúra pre IKT a médiá – Nemecko, Centrum vedecko-technických informácií SR – Slovensko, Amitié, Centuria Romagna inovačná agentúra, Výskumné konzorcium Ferrara – Taliansko, Univerzita v Debrecíne a Juho-zadunajská regionálna inovačná agentúra z Maďarska.

Ďalšie informácie a novinky o projekte sú k dispozícii na oficiálnej stránke projektu FORT na www.project-fort.com. (EV)

Inovatívnejšia Európa s pretrvávajúcimi veľkými rozdielmi na regionálnej úrovni

Európa znižuje náskok Spojených štátov a Japonska v inováciách, avšak rozdiely vo výkonnosti medzi členskými štátmi EÚ sú naďalej vysoké a odstraňujú sa len pomaly.

Rozdiely v inováciách na regionálnej úrovni sa zväčšujú, pričom inovačná výkonnosť sa v takmer pätine regiónov EÚ zhoršila. Toto sú hlavné závery prehľadu výsledkov inovácií v Európskej únii 2014 a prehľadu výsledkov regionálnych inovácií 2014 Európskej komisie. Celkové poradie krajín EÚ zostáva pomerne stabilné, pričom na **vrchole rebríčka sa umiestnilo Švédsko, po ktorom nasledujú Dánsko, Nemecko a Fínsko – štyri krajiny, ktoré investujú do výskumu a inovácií najviac.** Situácia sa najvýraznejšie zlepšila v Portugalsku, Estónsku a Lotyšsku.

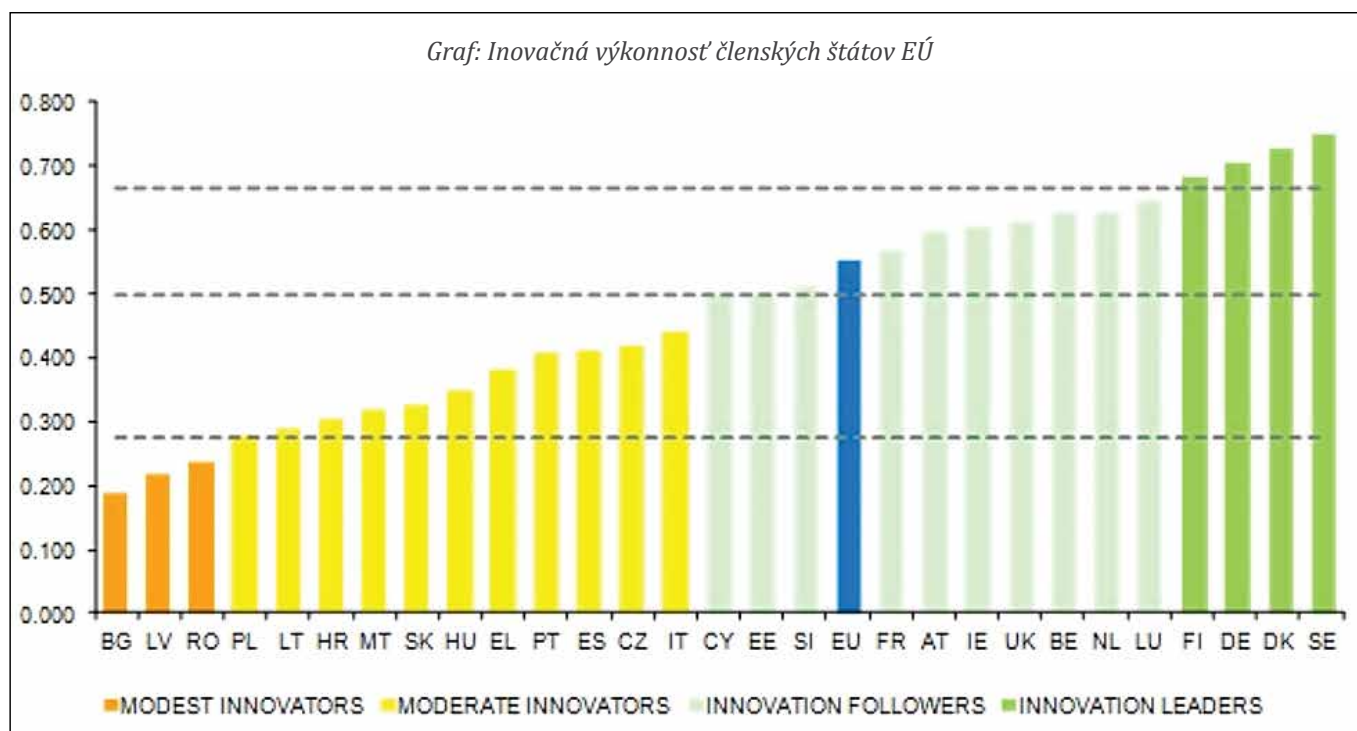

Celkový pokrok bol podnietený otvorenosťou a atraktivitou výskumného systému EÚ, ako aj podnikateľskou inovatívnou spoluprácou a komercializáciou poznatkov meranou zahraničnými príjmami z licencií a patentov. Protiváhu zvýšeným verejným výdavkom na výskum a vývoj však predstavoval pokles investícií rizikového kapitálu a inovačných investícií do spoločností v iných oblastiach, ako je výskum a vývoj. Podpredseda Európskej komisie a ko-

misár pre priemysel a podnikanie Antonio Tajani uviedol: „*Presadzovanie inovácií v celej Európe zostáva prioritou, ak chceme dosiahnuť náš cieľ v oblasti priemyselnej politiky – najmenej 20 % HDP EÚ pochádzajúcich z odvetvia výroby do roku 2020. Viac investícií do podnikov, väčší dopyt po európskych inovačných riešeniach a menej prekážok pre komerčné šírenie inovácií sú kľúčom k rastu. Potrebujeme viac inovačných spoločností a priaznivý rámec pre rast, ktorý podnieti úspešné využitie inovácií na trhoch.*“

Komisárka pre výskum, inováciu a vedu Máire Geogheganová-Quinnová uviedla: „*Prehľad výsledkov opäť potvrdzuje, že investície do výskumu a inovácií prinášajú ovocie vo forme hospodárskej výkonnosti. Nový program v oblasti výskumu a inovácií, Horizont*

Graf: Inovačná výkonnosť členských štátov EÚ

2020, s rozpočtom takmer 80 mld. EUR na nasledujúcich sedem rokov, pomôže zachovať takéto výsledky. Na dosiahnutie 3 % HDP do roku 2020 musíme už teraz zvýšiť investície do inovácií v celej EÚ.“

Johannes Hahn, komisár zodpovedný za regionálnu a mestskú politiku, uviedol: „Musíme pretaviť skvelé európske myšlienky do ziskových podnikov, ktoré prinášajú pracovné miesta a udržateľný rast. Nový rozpočet EÚ, ako aj reformovaná regionálna politika ponúkajú jedinečnú príležitosť na podporu inovácií. Viac ako 100 miliárd EUR investícií v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov bude vyčlenených na výskum a inovácie, ako aj digitálny rast, malé a stredné podniky a rozvoj ekologických a efektívnych zdrojov energie. Dnes uverejnené prehľady výsledkov poukazujú na to, že hoci niektoré regióny jasne napredujú, rozdiely stále existujú. Nová regionálna politika sa bude týmto problémom priamo zaoberať. Každý z 274 regiónov Európy bude musieť vytvoriť stratégiu inteligentnej špecializácie, ktorá bude zahŕňať ino-

vácie. Regióny budú musieť budovať na svojich hospodársky silných stránkach a vytvoriť inovatívne spôsoby, ako čeliť celosvetovej konkurencii“.

Jednotlivé zhrnutia výsledkov v oblasti inovácií dosiahnutých všetkými 28 členskými štátmi a ostatnými európskymi krajinami sú uvedené v MEMO/14/140.

Štyri rôzne výkonnostné skupiny členských štátov

V rámci prehľadu výsledkov inovácií v EÚ za rok 2014 sú členské štáty rozdelené do týchto štyroch skupín:

- Dánsko (DK), Fínsko (FI), Nemecko (DE) a Švédsko (SE) sú inovačnými lídrami s inovačnou výkonnosťou vysoko nad priemerom EÚ.
- Belgicko (BE), Cyprus (CY), Estónsko (EE), Francúzsko (FR), Holandsko (NL), Írsko (IE), Luxembursko (LU), Rakúsko (AT), Slovinsko (SI) a Spojené kráľovstvo (UK) sú úspešnými novátormi s inovačnou výkonnosťou nad priemerom alebo blízko priemeru EÚ.
- Výkonnosť Českej republiky (CZ),

Grécka (EL), Chorvátska (HR), Litva (LT), Maďarska (HU), Maltý (MT), Poľska (PL), Portugalska (PT), Slovenska (SK), Španielska (ES) a Talianska (IT) je nižšia ako priemer EÚ. Tieto krajiny sú označené ako mierni novátori.

- Bulharsko (BG), Lotyšsko (LV) a Rumunsko (RO) sú slabší novátori s inovačnou výkonnosťou oveľa nižšou, ako je priemer EÚ.

V čom spočíva úspech inovačných lídrov?

Výsledky najinovatívnejších krajín výrazne prekračujú priemer EÚ vo všetkých oblastiach – od výskumu a systémov vyššieho vzdelávania, od podnikateľských inovačných činností a intelektuálneho prínosu po inovácie v oblasti MSP a hospodárske účinky. To všetko odráža vyvážené národné systémy výskumu a inovácií.

Porovnanie EÚ s inými krajinami

V rámci širšej Európy potvrdzuje svoju pozíciu celkového inovačného lídra Švajčiarsko, ktoré stále prekonáva

všetky členské štáty EÚ. Na globálnej úrovni majú vyšší inovačný výkon ako EÚ, Južná Kórea, USA a Japonsko. Zatiaľ čo rozdiel v porovnaní s USA a Japonskom sa v posledných rokoch znížil o polovicu, zväčšuje sa, pokiaľ ide o Južnú Kóreu.

EÚ má naďalej výkonnostný náskok pred Austráliou, Kanadou a všetkými krajinami BRICS (Brazília, Rusko, India, Čína a Južná Afrika). Tento náskok je stabilný alebo sa dokonca zväčšuje s výnimkou Číny, ktorej postavenie sa rýchlo zlepšuje.

Prehľad výsledkov regionálnych inovácií za rok 2014

Tento rok prehľad výsledkov inovácií v Únii sprevádza prehľad výsledkov regionálnych inovácií za rok 2014, ktorý poskytuje porovnávacie posúdenie inovácií v 190 regiónoch Európskej únie,

Nórsku a Švajčiarsku pomocou obmedzeného počtu ukazovateľov výskumu a inovácií.

Súvislosti týkajúce sa prehľadu výsledkov inovácií

Prehľad výsledkov inovácií v EÚ za rok 2014 zahŕňa 25 rôznych ukazovateľov rozdelených do troch všeobecných oblastí:

- Predpoklady, t. j. základné stavebné kamene, ktoré umožňujú realizáciu inovácií (ľudské zdroje, otvorené, špičkové a atraktívne výskumné systémy, financie a podpora).
- Firemné činnosti, ktoré zachytávajú inovačné úsilie v európskych firmách (firemné investície, väzby a podnikanie, duševné vlastníctvo).
- Výstupy, ktoré ukazujú, akým spôsobom sa to transformuje do výhod pre hospodárstvo ako celok (novátori, hospodárske účinky).

Résumé

Europe is closing its innovation gap with the United States and Japan but differences in performance between EU Member States are still high and diminishing only slowly. At a regional level, the innovation gap is widening, with the innovation performance having worsened in almost one fifth of EU regions. These are the main results of the European Commission's Innovation Union Scoreboard 2014 and the Regional Innovation Scoreboard 2014.

Zdroj:

Tlačová správa EK: Brusel 4. marca 2014. Inovatívnejšia Európa s pretrvávajúcimi veľkými rozdielmi na regionálnej úrovni

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-198_sk.htm

(MI)

Prvé akademické miesta Európskeho výskumného priestoru na podporu výskumu špičkovej kvality

Jedenásť univerzít a vysokých technických škôl v menej rozvinutých regiónoch v Európe by malo jednotlivo dostať príspevok do výšky 2,4 milióna eur z finančných prostriedkov EÚ na podporu ich výskumnej kapacity na základe zriadenia prvých „akademických miest Európskeho výskumného priestoru (EVP)“, informovala v pondelok Máire Geogheganová-Quinnová, európska komisárka pre výskum, inovácie a vedu. Cieľom iniciatívy je prekonanie rozdielov v inovácii v Európe prostredníctvom pritiaženia špičkových akademických pracovníkov do organizácií, aby mohli konkurovať centrálnym excelentnosti v iných častiach Európskeho výskumného priestoru.

Komisárka Geogheganová-Quinnová vyhlásila: „*Reakcia na prvú výzvu zriaďovať akademické miesta EVP bola obrovská. Na základe toho sa ukázalo, že medzi výskumnými organizáciami v celej Európe existuje skutočný záujem o zlepšenie. Chcem zabezpečiť, aby nikto, kto má potenciál, nezaostal, a preto program Horizont 2020 poskytne financovanie viacerých akademických miest EVP tam, kde sú najviac potrebné.*“

Prvá pilotná výzva bola otvorená pre výskumné organizácie, ktoré sa nachádzajú v menej rozvinutých regiónoch EÚ alebo v podobných oblastiach v krajinách pridružených k siedmemu rámcovému programu v oblasti výskumu a technického rozvoja (RP7). Spolu

bolo na vyhodnotenie predložených 111 návrhov, čo vo veľkej miere prekročilo očakávania. Boli zastúpené takmer všetky členské štáty s oprávnenými regiómi.

Vybraní pracovníci na akademických miestach EVP a ich tímy budú uskuotočňovať výskum v širokom spektre vedeckých oblastí, ako je akvakultúra, environmentálna chémia, veterinárne lekárstvo, interakcie medzi ľuďmi a počítačmi a nízke emisie CO₂ v mestách (pozri tabuľku).

Po prvej výzve v rámci programu Horizont 2020 zverejnenej v decembri sa očakáva, že na budúci rok bude oznámených približne 15 ďalších akademických miest EVP.

Súvislosti

Inštitúcie, ktoré prejdú výberovým konaním, musia poskytnúť akademické miesta EVP špičkovým akademickým pracovníkom, ktorí sú schopní zvýšiť úroveň a pritiahnuť viac vysokokvalifikovaných pracovníkov, ako aj peniaze z iných zdrojov, ako napríklad z finančných prostriedkov EÚ určených na výskum alebo z re-

gionálnych fondov EÚ. Pozície musia byť uverejnené a dodržiavať usmerenia EVP (rovnováha mužov a žien, spravodlivosť, transparentnosť atď.). Kandidáti na akademické miesto EVP môžu pochádzať z celého sveta.

V rámci programu Horizont 2020 budú akademické miesta EVP financované ako hlavná schéma pod akciami týkajúcimi sa „Šírenia excelentnosti

a zvyšovania účasti“. Prvá výzva v rámci programu Horizont 2020 uverejnená 11. decembra 2013 (IP/13/1232) uvádzala rozpočet vo výške 34 miliónov EUR na ďalšie kolo zriadenia akademických miest EVP a termín na podanie prihlášok je 15. október 2014. Podrobné informácie o novej výzve a oprávnených regiónoch sú k dispozícii na portáli pre účastníkov.

Zoznam projektov, ktoré majú byť financované v rámci pilotnej výzvy na akademické miesta EVP (RP7)

Krajina	Inštitúcia	Oblasť výskumu
Belgicko	Université de Mons	Energetická efektívnosť v mestách
Chorvátsko	Záhrebská univerzita – Fakulta veterinárneho lekárstva	Molekulárne veterinárne lekárstvo
Česká republika	Masarykova univerzita	Biologické vedy
Estónsko	Tallinna Tehnikaulikool	Chémia a spracovanie biomasy
Poľsko	Instytut Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk	Biológia rastlín
Portugalsko	MITI – Madeira Interactive Technologies Institute Associacao	Interakcie medzi ľuďmi a počítačmi
Srbská republika	Institut Za Nuklearne Nauke Vinca	Nanotechnológia
Slovensko	Žilinská univerzita v Žiline	Dopravné systémy a komunikačné technológie
Slovinsko	Institut Jozef Stefan	Analýza potravín prostredníctvom rádioaktívnych izotopov
Španielsko	Universidad de las Palmas de Grand Canaria	Akvakultúra
Spojené kráľovstvo	Falmouth University	Dizajn digitálnych hier

Ďalšie informácie: MEMO/14/92, Webová stránka akademických miest EVP, Výzva „Rozšírenie“ na portáli pre účastníkov
Zdroj: Tlačová správa EK http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-125_sk.htm (IM)

Úspech študenta Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach

Vítazom Ceny Hospodárskych novín v rámci súťaže Študentská osobnosť školského roka 2012/2013, ktorú zorganizovala nezisková organizácia Junior Chamber International Slovakia, sa stal študent 6. ročníka odboru všeobecné lekárstvo Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach Štefan Tóth, za ktorého hlasovalo najviac čitateľov portálu HNonline.sk.

Študentská osobnosť Slovenska je národná súťaž talentovaných mladých vysokoškolákov, vrátane doktorandov, ktorej cieľom je vyzdvihnúť mladé slovenské osobnosti na vysokých školách, ich talent, cieľavedomosť a úspešnosť, predstaviť ich širokej verejnosti a dať im možnosť presadiť sa doma aj v zahraničí. Nad projektom prevzal záštitu prezident SR a uskutočnil sa s podporou Slovenskej rektorskej konferencie. Jeho garantom bola Slovenská akadémia vied a jednotlivé nominácie posudzovali špičkoví odborníci v danej oblasti.

Štefan Tóth bol do ankety Študentská osobnosť školského roka 2012 – 2013 nominovaný za svoj prínos v problematike ischemicko-reperfúzneho poškodenia a transplantácie tenkého čreva.

Dosiaľ najväčším úspechom jeho a jeho kolegov – študentov a pracovníkov Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach – bolo pozvanie na konferenciu patológov v Kapskom Meste v roku 2012, kde mohol prezentovať výsledky svojej dovtedajšej práce a získal grantové ocenenie pre mladých patológov do 35 rokov. **Aktuálne pracuje s kolegami na problematike zameranej na izoláciu**

a testovanie proteínov z hadích jedov, ktoré by mohli mať na základe jeho pilotných testov silný protinádorový účinok na nádorové bunky.

Príjemne ho prekvapilo a potešilo nielen získanie Ceny Hospodárskych novín, ale aj to, koľko ľudí prejavilo záujem o jeho výskumnú činnosť.

„Je samozrejme veľmi príjemné získať ocenenie za prácu, do ktorej investujete svoj čas a energiu a je to tiež veľmi motivačné do budúcnosti. Takéto ankety a ocenenia sú dobrý spôsob na rozšírenie povedomia o vedeckej činnosti na Slovensku a aj výborná možnosť pre verejnosť spoznať rôzne vedecké projekty a témy a nahliadnuť do ich možného budúceho využitia,“ hovorí Štefan Tóth, ktorý sa už od druhého ročníka svojho vysokoškolského štúdia zapájal do rôznych výskumných projektov realizovaných na Lekárskej fakulte UPJŠ.

V súčasnosti spolu s tímom kolegov spolupracuje s viacerými jej ústavmi – Ústavom lekárskej a klinickej biochémie, Ústavom histológie a embryológie a Ústavom farmakológie.

„Základ našej práce tvorí skúmanie problematiky ischemicko-reperfúzneho poškodenia, čo je významný patologický proces vyskytujúci sa pri rôznych ochoreniach, ako je napríklad srdcový infarkt a cievna mozgová príhoda, ale zároveň zohrávajúci dôležitú úlohu aj pri orgánovej transplantácii. Konkrétne sa zaoberáme problematikou tohto javu pri transplantácii tenkého čreva, ktorá predstavuje jedinú liečebnú metódu pri masívnych nekrózach alebo pri deťoch narodených s postihnutím tejto časti gastrointestinálneho systému. V súčasnosti pracujeme na vývoji metód, takzvaných

biochemických markerov, ktoré by umožnili presnú detekciu prítomnosti poškodenia tenkého čreva a jej kvantifikáciu. Druhým smerom, ktorým sme sa vydali, je skúmanie rôznych spôsobov zníženia poškodenia transplantátov, ktoré by mohli mať klinické uplatnenie,“ vysvetľuje Štefan Tóth.

Úspechy jeho tímu boli vysoko hodnotené a výsledky publikované v mnohých zahraničných karentovaných časopisoch a prezentované na zahraničných konferenciách. **„Na základe výsledkov, ktoré sme získali v predklinických štúdiách, usudzujeme, že by mohli mať budúce klinické využitie a našim snom je neskôr postúpiť do fázy klinického testovania,“** dodáva študent Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Zdroj:

Tlačová správa UPJŠ v Košiciach

<http://www.upjs.sk/public/media>

(MI)

Potraviny budúcnosti

Ing. Lucia Mikušová, PhD., z Oddelenia výživy a hodnotenia potravín Fakulty chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave a jej kolegovia sa spolu s partnermi z Výskumného ústavu potravinárskeho pod vedením **Ing. Zuzany Ciesarovej, PhD.**, a zahraničnými spolupracovníkmi z Poľskej akadémie vied v Olsztynie a rakúskej technickej univerzity v Grazi zaoberá výskumom a vývojom funkčných potravín rastlinného pôvodu. Ide predovšetkým o inovované cereálne produkty (chlieb, pečivo, koláče, sušienky, kaše...), ale aj nápoje na cereálnej báze so zvýšeným obsahom vitamínov, minerálov, antioxidantov, vlákniny, betaglukánov či probiotík. Pri výskume využívajú aj netradičné suroviny, napr. pohánku či rôzne farebné odrody pšenice.

Ďalší odborníci z fakulty STU vyvíjajú zase nové typy potravín pripravených z alternatívnych surovín, vhodných pre ľudí trpiacich alergiami, intoleranciami či celiakiou. Napr. potraviny na cereálnej báze fermentované baktériami mliečneho kysnutia, ktoré sú vhodné aj pre ľudí s alergiou na mlieko, ktorí tradičné kyslomliečne produkty konzumovať nemôžu. Ak sú tieto produkty pripravené navyše bez obsahu pšenice, sú vhodným základom stravy aj pre celiatikov. Ďalší odborníci z fakulty skúmajú možnosť pridávať probiotiká do mäsových výrobkov. Najďalej je však práve výskum cereálnych výrobkov L. Mikušovej a jej partnerov. Na STU vznikla spin-off spoločnosť **STUVITAL**, ktorej ambíciou je posunúť výskum do praxe a spustiť komerčnú výrobu týchto potravín.

Lucia Mikušová a jej kolegovia majú v rámci spomínaného výskumu na

konte aj tri chránené úžitkové vzory registrované na Úrade priemyselného vlastníctva SR. Ide o **chlieb na báze farebných pšeníc so zvýšeným obsahom zdraviu prospešných látok, pekárské výrobky (rožky) – s obsahom extrudovaného ovsu, celozrnnnej pohánky a cereálneho betaglukánového hydrogélu a pekárské výrobky s predĺženou trvanlivosťou a zlepšenými „senzorickými“ vlastnosťami**. Na svoju ochranu čakajú aj **mafiny so zníženým obsahom tuku – ovsené s obsahom betaglukánu a pohánkové s obsahom rutínu, ktorý prospieva zdraviu ciev a pomáha prevencii kardiovaskulárnych chorôb**.

Chlieb na báze farebných pšeníc je vyrobený z odrôd s modrým a červeným sfarbením, ktoré majú vysoký obsah vlákniny, beta-glukánov a antioxidantov. Betaglukány zlepšujú imunitu a zlepšujú odbúravanie cholesterolu. Antioxidanty majú protizápalové a protirakovinové účinky. Všetky spomenuté cereálne výrobky s pridanou vlákninou majú nízky glykemický index, teda dlhšie udržiavajú pocit nasýtenia. Znižujú riziko obezity, kardiovaskulárnych ochorení a cukrovky.

Na výskum funkčných cereálnych potravín získala STU grant zo štrukturálnych fondov EÚ („Hodnotenie prírodných látok a ich výber pre prevenciu a liečbu civilizačných ochorení“) a z Agentúry pre podporu vedy a výskumu („Chemické, biologické a inžinierske aspekty výskumu a prípravy cereálnych výrobkov so zdraviu prospešnými vlastnosťami a predĺženou trvanlivosťou“).

Mgr. Andrea Settey Hajdúchová

Slovenská technická univerzita

[andrea.hajduchova@stuba.sk]

Foto: Matej Kováč

(AO)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. z FCHPT STU

Résumé

Slovak University of Technology in Bratislava has developed foods with health-promoting effects (so-called „functional“ foods). Compared with traditional food, functional foods positively affect the body. This is particularly the innovative cereal products (bread, pastry, cakes, biscuits, pudding ...), but also cereal-based beverages with increased content of vitamins, minerals, antioxidants, fiber, beta-glucans and probiotics.

Nanočastice selénu ako účinná alternatíva antibiotík

Podľa objavu českých vedcov z Mendelovej univerzity v Brne (MENDELU) si nanočastice selénu poradia aj s takými bakteriálnymi vytrvalcami, akým je *Staphylococcus aureus* (zlatý stafylokok), a pôsobia aj tam, kde bežné antibiotiká už nezaberajú. Selénové nanočastice zatiaľ pri nasadení proti rezistentným baktériám preukazujú vysokú účinnosť.

Selénové nanočastice sú veľmi malé (10^{-9}m), dokážu však rýchle ničiť baktérie. Poradia si aj s nebezpečným stafylokokom a pôsobia aj tam, kde už bežné antibiotiká nezaberajú.

„Každý organizmus sa prispôsobí svojmu prostrediu tak, aby v ňom prežil. Presne to robia aj baktérie, ktoré sa my ľudia snažíme v dnešnej dobe likvidovať pomocou antibiotík. Baktérie sa stále adaptujú na nové podmienky, mutujú a získavajú rezistenciu voči antibiotiku“ vysvetľuje vedúci výskumnej skupiny René Kizek (Ústav chémie a biochémie MENDELU a CEITEC).

S možnosťou, ako bojovať práve proti týmto rezistentným a multirezistentným baktériám, prišli práve českí vedci z Mendelovej univerzity v Brne. Problém chcú vyriešiť použitím nových typov nanočastíc kovu, konkrétne selénu. Tie sú úplne odlišné od antibiotík svojím pôsobením a vlastnosťami, dokonca predbehnú doteraz používané antibiotické látky i ďalšie nanočastice kovu, ako sú striebro či zinok. Selénové nanočastice dokážu účinne bojovať aj s takým extrémne odolným súperom, akým je zlatý stafylokok. Ten je zodpovedný za rad ťažko liečiteľných infekcií a môže byť pre pacienta veľmi nebezpečný.

„Testovali sme nanočastice striebra a selénu. Testy nám ukázali, že tieto kovy, vo forme nanočastíc, zlatého stafylokoka zabíjajú, ale zároveň nepredstavujú nebezpe-

čenstvo pre ľudské telo. Selénové nanočastice pritom predbehli tie strieborné, preto sme sa rozhodli vydať touto cestou,“ konštatuje René Kizek.

Nanočastice selénu ako účinná alternatíva antibiotík

Jeho tím na výskume pracuje viac ako päť rokov. K náhrade bežných antibiotík selénovými nanočasticami pri liečbe bakteriálnych ochorení u človeka sú však potrebné ešte náročné klinické skúšky, ktoré trvajú niekoľko rokov. V súčasnej dobe vedci hľadajú spôsob, ako nanočastice

uchytiť a fixovať na najrôznejších látkach a materiáloch, ako sú obvazy či gély, a to pomocou polymérnych látok, ktoré sú telu blízke. V tejto podobe by mohli už čoskoro pomôcť napríklad ľuďom pri hojení ťažkých popálenín. Selénové nanočastice môžu byť využívané aj pre antimikrobiálne ošetrovanie chirurgických nástrojov.

„V tomto období už rokujeme s výrobcom podlahových krytín a interiérových obkladov na využitie výsledkov výskumu pri výrobe špeciálnych podlahových či iných krytín, ktoré sa môžu dodávať napríklad do nemocníc či laboratórií. Pokiaľ sa dohodneme na spolupráci, môžu sa výsledky našich vedcov veľmi skoro uplatniť aj v praxi“ hovorí Robert Plaga, riaditeľ Centra transferu technológií MENDELU.

Európske centrum výskumu

Projekt týkajúci sa využitia selénových nanočastíc bol predstavený v júni 2013 na 5. kongrese európskych mikrobiológov v Lipsku, pod záštitou Federácie európ-

skej mikrobiologickej spoločnosti. Výsledky vedcov z Brna na kongrese tak zaujali, že spoločnosť prišla s ponukou na napísanie vedeckej štúdie, ktorá bude publikovaná v prestížnom časopise FEMS Microbiology Letters a sprístupnená ostatným vedcom z odboru. Tí tak môžu využívať poznatky zo štúdie v ďalších projektoch týkajúcich sa použitia kovových nanočastíc v boji s baktériami.

Pozoruhodné vlastnosti nanočastíc kovov

Rozvoj nanotechnológií nastal na začiatku nového tisícročia. Svoje uplatnenie našli veľmi rýchlo aj v praxi, tak ako v odboroch technických, tak aj v medicíne. Všeobecne možno nanotechnológiu definovať ako technický odbor pracujúci s materiálmi o veľkostiach na úrovni nanometrov (jeden nanometer je 10^{-9}m). Výhoda nanočastíc je práve v ich veľkosti. Disponujú veľkou aktívnou plochou, vďaka svojim rozmerom môžu prestupovať aj bunkovými membránami. „Ak použijeme magneticky aktívne nanočastice, získame ideálny prostriedok pre cielený transport liečiv v ľudskom tele. Táto metóda by priniesla výrazný pokrok pri liečení rôznych ochorení,“ dopĺňa Kizek.

Prepojenie vedeckých poznatkov s praxou pritom nie je pre brnenských výskumníkov ojedinelé. Ústav chémie a biochémie pri Mendelovej univerzite v Brne dokázal aplikovať svoje poznatky v mnohých odboroch. Tunajší experti napríklad objavili spôsob, ako dopraviť lieky proti rakovinotvornému bujneniu priamo k postihnutému tkanivu.

Zdroj:

Doktorka.CZ

Fotozdroj: Mendelova univerzita v Brne

Preložila: Mgr. Mária Izakovičová

Na Slovensku by mal vyrásť rozsiahly vedecký komplex

10. 1. 2014; Rozhlasová stanica Slovensko; Rádiožurnál; 12.00; por. 12/13; GALIKOVÁ Mária

T. LIŠTIAKOVÁ, moderátorka: „Vedecké parky na Slovensku nie sú takou samozrejmou ako v zahraničí, kde bývajú súčasťou kvalitných univerzít. Rozsiahly vedecký komplex by mal vyrásť do budúceho roka aj na Slovensku. Prípravy na výkopové práce dnes začne aj Univerzita Komenského v bratislavskej Mlynskej doline.“

M. GALIKOVÁ, redaktorka: „Jedným z prvých vedeckých centier, ktoré sa vybuďovalo pri výskumnom ústave, je Weizmannov inštitút v Izraeli. Dnes sú už vedecké centrá prirodzenou súčasťou kvalitných univerzít. Pre nás sú štandardom fínske centrá, vysvetľuje Ján TURŇA, prorektor pre informačné technológie Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá už začala s prípravami na výkopové práce univerzitného vedeckého parku v Mlynskej doline. Orientovaný bude na oblasť molekulárnej aj environmentálnej medicíny a biotechnológií. Keďže má najstaršia univerzita na Slovensku mnohé budovy

v dezolátnom stave, jej cieľom je vytvoriť novú výskumnú infraštruktúru. Ján TURŇA.“

Ján TURŇA: „Súčasťou parku je teda stavba, ktorá je zhruba za 50 percent rozpočtu, čiže za necelých 20 miliónov.“

M. GALIKOVÁ: „Aj Slovenská technická univerzita buduje vedecké parky, a to v troch lokalitách, tak isto v bratislavskej Mlynskej doline, ďalej v centre hlavného mesta a v Trnave. Robert REDHAMMER, rektor Slovenskej technickej univerzity.“

Robert REDHAMMER: „Zameranie bude predovšetkým na pokrokové nové materiály a ich technológie, špeciálne na chémiu, stroje, strojné zariadenia a taktiež na informačné technológie, elektroniku, softvér, rôzne riešenia v oblasti cloudov a podobne.“

M. GALIKOVÁ: „Univerzitný vedecký park v Bratislave so zameraním na biomedicínu buduje aj Slovenská akadé-

mia vied. Tá má tiež dve vedecké centrá – Centrum aplikovaného výskumu materiálov v Bratislave, v Košiciach zase Centrum progresívnych materiálov a technológií. Vysvetľuje Eva MAJKOVÁ, podpredsedníčka Slovenskej akadémie vied.“

Eva MAJKOVÁ: „Časťou toho výskumného centra košického je aj rozvoj a také malé výskumné centrum v Žiari nad Hronom zamerané na hliník, hliníkové zliatiny v súvislosti s tým, že tam existuje stále výroba hliníka.“

M. GALIKOVÁ: „V Mlynskej doline by teda už budúci rok malo vyrásť vedecké centrum s kvalitným vzdelávaním a výskumom pre budúcich študentov, špecialistov i výskumníkov, ktorí budú prinášať aj nové pracovné pozície v lukratívnych nových odvetviach s benefitom pre celé Slovensko.“

Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepis vysielania), (MI)

Úspech ho priviedol z Tesly až do Silicon Valley

25. 1. 2014; Televízna stanica STV 1; Správy RTVS; 19.00; por. 16/21; KUSÁ Dominika

Roman KIŠŠ je tvorcom prvého československého osobného počítača, ktorý vyrobil v roku 1981. Po presťahovaní sa do Ameriky sa postupne vypracoval na

elitného vývojára.

Viliam STANKAY, moderátor: „Šikovných ľudí, ktorí dokážu vymyslieť inovácie na svetovej úrovni máme aj

u nás. Predstavíme vám Slováka, ktorý vymenil piešťanskú garáž za prácu v americkom Silicon Valley. Roman KIŠŠ je tvorcom prvého ešte československé-

ho osobného počítača. Vyrobil ho v roku 1981.”

Jana KOŠÍKOVÁ, moderátorka: „Po 40-tke sa presťahoval do Ameriky, kde začínal od nuly. Postupne sa vypracoval na elitného vývojára. 10-krát po sebe ho ocenila aj spoločnosť Microsoft.”

Dominika KUSÁ, redaktorka: „Roman KIŠŠ na začiatku svojej kariéry pracoval v závode Tesla v Piešťanoch, ktorú prezýval aj svojou garážou. Tam získal z iných oddelení cenné komponenty, ktoré boli základom prvého československého osobného počítača.”

Roman KIŠŠ, tvorca osobného počítača: „Tak som pozliepal tie súčiastky a som ukázal aplikáciu tých súčiastok. Tá prvá aplikácia bola PMI80 – to znamenalo piešťanský mikropočítač.”

D. KUSÁ: „Ich nástupcovia počítače PMD85 spôsobili obrovský rozruch. Každý ich chcel vlastniť. Keď mal Roman KIŠŠ 42 rokov, rozhodol sa zmeniť svoj život. v roku 1990 odišiel do Kanady na univerzitu do Toronta, kde skladal počítače. Ako vraví, začínal od nuly, no získal cenné referencie, na základe ktorých sa presťahoval do Kalifornie.”

R. KIŠŠ: „Tak som sa dostal potom do toho Silicon Valley, kde som robil vo Visa International, kde som mal na starosti určitý malý tím z Indie programátorov, ktorých som mentoroval.”

D. KUSÁ: „Takto popisuje tvorbu nových technológií.”

R. KIŠŠ: „Čokoľvek vie, odovzdal tú vedomosť, ale nezostať stáť. Musíš byť vždy to malé delta vpred, lebo kým to

ostatní absorbujú tie vedomosti, ktoré ste odovzdali, tak ty už musíš pracovať na niečom inom a to ponúknuť.”

D. KUSÁ: „Technológie sa budú podľa tohto vývojára zmenšovať, internet bude rýchlejší a...”

R. KIŠŠ: „Budú bajočipy, čiže nie občiansky preukaz a podobne, že budú tie implanty na každú osobu a passport nebude, budete ho mať priamo v čipe implementovaný.”

D. KUSÁ: „Zaujímavé je, že pán KIŠŠ nepoužíva mobilný telefón. Komunikuje len cez počítač. Dominika KUSÁ, RTVS.”

Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepis vysielania) (MB)

Študent vymyslel kreatívne autíčko

18. 3. 2014; Televízna stanica STV 1; Správy RTVS; 19.00; por. 23/23; KRŠŇÁKOVÁ Jana

Jana KOŠÍKOVÁ, moderátorka: „Auto, ktoré sa dá premeniť na loď, lietadlo alebo valec. Drevená hračka, z ktorej si môžete vytvoriť čokoľvek je nápadom stredoškolačka Damiána CEHLÁRIKA zo Strednej odbornej školy drevárskej vo Zvolene. V súťaži Krištáľový Merkúr získal hlavnú cenu.”

Jana KRŠŇÁKOVÁ, redaktorka: „Druhák Damián CEHLÁRIK pochádza zo Šurian. Odmalička ho priťahovalo drevo a tvorba netradičného dizajnu. Jeho najnovšie riešenie drevenej hračky, ktorú možno premeniť na štyri ďalšie, nosil v hlave od detstva.”

Damián CEHLÁRIK, ocenený študent: „Chcel som auto, ale chcel som aj loď, chcel som všeličo možné, ale nikdy nebolo na to, aby som to mal. Tak mi napadla myšlienka, že prečo to pre tie deti nespraviť tak, ako som túžil ja. Vlastne som si splnil môj detský sen.”

Igor ŠVINGAL, pedagóg – konzultant: „Hlavnou myšlienkou bolo to, aby v podstate tá hračka spájala dokopy tú rodinu. Tvorcom tej hry je dieťa s vlastnou fantáziou a ocino je taký konštruktér alebo pomocník, ktorý mu pomáha tú hračku variovať, skladať.”

D. CEHLÁRIK: „Určite by bolo dobré,

aby tie deti našli práve tú hračku v obchode.”

J. KRŠŇÁKOVÁ: „Súťaž Krištáľový Merkúr pripravuje banskobystrická Slovenská obchodná a priemyselná komora. Na kategóriu *Mladý inovátor* sú mimoriadne hrdí. Peniaze na podporu ich aktivít však nemajú.”

Marína SPIROVÁ, riaditeľka banskobystrickej komory SOPK: „Ponúkame im publicitu na pôde valného zhromaždenia, kde sú podnikatelia, ktorých môže zaujať niektorý ten ich nápad a časom sa môže dostať aj do výrobného programu niektorých firiem.”

Július ŠÍPOŠ, hovorca ÚPV Banská Bystrica: „Stredoškólači môžu dostať patent, len je to vo výnimočných prípadoch. Patentovanie aj niečo stojí a preto odporúčam spojiť sa vždy s nejakým spoločníkom, mať spoločníka alebo

spojiť sa s nejakým výrobcom.”

J. KRŠŇÁKOVÁ: „Podľa patentového úradu Slovensko potrebuje podporiť tvorivých ľudí, pretože inovácie znamenajú konkurencieschopnosť. Je preto škoda, že nápady skôr dovážame zo za-

hraničia. Jana KRŠŇÁKOVÁ, RTVS.”

Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepis vysielania) (MB)

Daniel Straka: Slovenskú vedu treba zastupovať aj v Bruseli

5. 2. 2014, EurActiv.sk

Novovzniknutá Styčná kancelária pre vedu a inovácie v “hlavnom meste EÚ” má pomôcť zvýšiť účasť Slovenska v európskych programoch na podporu vedy a výskumu. **Rozhovor s vedúcim kancelárie Danielom Strakom.**

Aké podporné štruktúry k novému rámcovému programu pre vedu a výskum EÚ Horizont 2020 sú na Slovensku momentálne k dispozícii?

Od začiatku nového programového obdobia 2014 – 2020 dochádza k zmene. Podporné štruktúry, ktoré sú na Slovensku – národné kontaktné body (NCP) – sa profesionalizovali. Každý z nich bude mať pod sebou tri až štyri tematické oblasti. Národné kontaktné body prechádzajú pod Centrum vedecko-technických informácií SR, ktoré je priamo riadenou organizáciou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

NCP fungujú ako podpora pri príprave projektov a pri hľadaní konzorcií. Okrem toho sú tu tzv. národní delegáti, ktorí sú odborníci v danej tematickej oblasti. Ich úlohou je zastupovať záujmy Slovenska v programových

výboroch, ktoré sú zodpovedné za prípravu pracovného programu, čo sú vlastne výzvy, ako aj za schvaľovanie projektov. Títo ľudia sú špičkoví odborníci z praxe (vysokých škôl, Slovenskej akadémie vied a priemyslu). Národní delegáti podliehajú priamo Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Potom je tu nový element, ktorý zatiaľ na Slovensku nebol, ale existoval asi v 20 členských krajinách EÚ a to je národná Styčná kancelária pre výskum a vývoj v Bruseli.

Čo znamená, že sa národné kontaktné body profesionalizovali?

Doteraz to fungovalo tak, že každý národný kontaktný bod mal svoje zamestnanie. Buď pôsobil na univerzite, vo firme, neziskovej organizácii alebo Slovenskej akadémii vied a popri tom pracoval na dohody o pracovnej činnosti ako národný kontaktný bod, čo znamená, že sa tomu mohol venovať len 10 hodín týždenne.

Čo bude úlohou slovenskej Styčnej kancelárie pre výskum a vývoj v Bruseli? Aká bude jej pridaná

hodnota oproti NCP?

Hlavnou úlohou bude zlepšiť informačné toky z dvoch strán. Z Bruselu na Slovensko a naopak. Slovensko vstúpilo do EÚ v máji 2004. V Bruseli sídli mnoho inštitúcií, od Európskej komisie, Parlamentu, Rady a rôznych záujmových združení. Každý týždeň sa tam koná veľa seminárov, workshopov a konferencií, na ktorých sa Slováci nezúčastňujú buď preto, že o tom vôbec nevedia, alebo je to pre nich finančne náročné, aby na ne vycestovali.

My budeme môcť posilať domov informácie, o ktorých si myslíme, že budú pre subjekty na Slovensku dôležité a prospešné.

Na druhej strane sa budeme snažiť zlepšiť informovanosť o slovenskej vede v Bruseli. Slovenská veda je tak trochu neznáma. Budeme to robiť formou seminárov, workshopov či konferencií prípadne rôznych brožúr. Budem sa snažiť, aby sme pre slovenských vedcov našli partnerov v iných krajinách alebo ich nakontaktovať na úradníkov povedzme v Komisii, ktorí môžu byť dôležití pre ich výskum a vedia im poradiť na čo sa pri prípra-

ve projektu sústrediť.

Česká republika vstúpila do EÚ spolu so Slovenskom v máji 2004. Česká republika a Slovensko majú dlhú históriu spolužitia v jednom štáte má takúto kanceláriu od roku 2005. Prečo Slovensko až teraz?

Čiastočne je to aj otázka finančných prostriedkov. Dôležité je to, že sa na ministerstve školstva zišli ľudia, ktorí sa snažia podporiť aj slovenskú účasť v rámcových programoch EÚ a zriadenie Styčnej kancelárie pre výskum a vývoj vyhodnotili ako jedno z vhodných opatrení, popri podpore v príprave projektov a spomínanej profesionalizácii kontaktných bodov. Myslím si tiež, že je vhodné, že sa kancelária spúšťa spolu so začiatkom Horizontu 2020.

Bude financovaná zo štátneho rozpočtu?

Áno. V prvom období zo štátneho rozpočtu v neskoršom štádiu možno aj z iných zdrojov.

Eurokomisárka pre vedu a výskum opisovala na minulotýždňovej konferencii Horizon 2020 Connection v Bratislave príklad Írska, ktoré má dlhodobo vysokú účasť v rámcových programoch. Tvrdila, že tamojšie národné kontaktné body pri každej výzve priamo kontaktujú všetky výskumné inštitúcie, či firmy, ktoré by o účasť teoreticky mohli mať záujem.

Máme u nás kapacitu na niečo také?

Toto je jedna z vízií, ktoré sa plánujú na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu, posielat' cielené informácie. Na Slovensku to však fungovalo podobne aj doteraz. Každý z NCP mal vlastnú databázu kontaktov, ktorých

vždy kontaktoval priamo, keď boli vyhlásené výzvy. Takýto prístup je dôležitý z viacerých dôvodov. Vedci sú, žiaľ, zaneprázdnení inými vecami. V prvom rade je to ich vlastný výskum, ale napríklad čoraz častejšie aj administrácia projektov a niekedy veľká byrokracia. Mnohokrát teda nemajú kapacitu, aby si hľadali výzvy, do ktorých by sa mohli prihlásiť.

To by mala byť jedna z úloh národných kontaktných bodov, posielat' selektívne informácie o výzvach. Národný kontaktný bod môže informovať, že istá konkrétna možnosť tu je, ale nemôže za neho urobiť projekt.

Stále ale veľmi veľa záleží na samotných vedcoch. Treba si uvedomiť, že veda je čoraz viac o projektoch a nie o priamych dotáciách.

Ako bude fungovať spolupráca medzi Styčnou kanceláriou a národnými podpornými štruktúrami?

Tak ako majú národné kontaktné body podelené oblasti, plánujeme niečo podobné urobiť aj v Bruseli. Ľudia zodpovední za konkrétnu oblasť budú komunikovať so zodpovedajúcimi národnými kontaktnými bodmi, ale aj národnými delegátmi.

Zároveň by sme chceli, aby sa z kancelárie stal priestor, kde sa národný delegát, NCP alebo vedec – ak príde do Bruselu – môže zastaviť a bude mať priestor sadnúť si a porozprávať sa s ľuďmi, ktorí sú tam a získať ďalšie informácie.

Máte pocit, že sa na Slovensku už dostatočne zanalyzovali „lessons learned“ z predchádzajúcich rámcových programov?

Šanca nebola dostatočne využitá. Prostriedkov sme dostali menej, než ako boli naše možnosti. Dôvodov

je viac, najčastejšie sa spomínajú štrukturálne fondy, čo má svoju logiku. Úspešnosť pri nich bola väčšia a neboli potrební medzinárodní partneri.

Čo je pre slovenských vedcov najproblematickejšie pri nadväzovaní medzinárodných partnerstiev?

Tam je zaujímavá vec, ktorá sa pertraktuje najmä na úrovni EÚ – tzv. „closed club“. To sú konzorciá, ktoré sú vytvorené od čias 5. alebo 6. rámcového programu, väčšinou konzorciá zo starých členských krajín, ktoré medzi seba veľmi neradi a málokedy púšťajú niekoho nového. Ono to má svoju logiku, pretože, keď s niekým spolupracujete roky a viete, čo od neho môžete čakať, tak s ním chcete spolupracovať ďalej, to je normálne keďže ide o systém založený do veľkej miery na dôvere.

Slovensko má trochu problém preniknúť do týchto konzorcií, keďže rámcové programy sú naozaj postavené na excelentnosti a vo väčšine prípadov neexistujú kvóty pre konkrétne štáty. V tejto situácii výskumný ústav zo Slovenska súťaží o tie isté peniaze s Inštitútom Maxa Plancka alebo s Univerzitou v Oxforde. Nie je to vyrovnaný súboj.

(...)

Publikované so súhlasom EurActiv.sk (krátené).

Zdroj:

<http://www.euractiv.sk/horizon-2020-a-slovensko/interview/slovensku-vedu-treba-zastupovat-aj-v-bruse-li-022022>

(MB)

Novinky v 2. ročníku súťaže Cena za transfer technológií

Už minuloročná premiéra súťaže Cena za transfer technológií ukázala, že zviditeľňovať naše slovenské nové vynálezy a technológie má význam. Aktuálne sa spustilo prihlasovanie do jej druhého ročníka, ktorý prináša aj dve zmeny.

svoj vynález či technológiu aj samotní vedci či kolektívy.

Kategórie súťaže zostávajú nezmenené. To znamená, že oceňovať sa bude najlepšie realizovaný transfer technológií, prístup inovátora k realizácii transferu technológií a už spomínaná inovácia

aj v komerčnej sfére," hovorí Silvester Sališ z CTT CVTI SR ako jeden z organizátorov súťaže.

Prihlasovanie do súťaže potrvá do **30. 6. 2014** a víťazi budú slávnostne vyhlásení 8. októbra 2014 na Konferencii NITT SK 2014.

Už od **19. marca 2014** môžu vedecké pracoviská prihlásiť svoje nové vynálezy či technológie do druhého ročníka súťaže Cena za transfer technológií, ktorú organizuje Centrum transferu technológií pri CVTI SR (CTT pri CVTI SR). Zmenou oproti premiérovému ročníku, je že do kategórie **inovácia s najväčším potenciálom pre uplatnenie v praxi** môžu po prvý krát prihlásiť

s najväčším potenciálom pre uplatnenie v praxi.

Organizátori súťaže prišli so zmenou aj v samotnom ocenení pre víťazov. Tí sa budú môcť zúčastniť medzinárodného veľtrhu inovácií, na ktorom budú môžu prezentovať svoje vynálezy. „Súťaž má vyzdvihnúť snahu tých našich vedeckých pracovníkov, ktorí majú záujem o zviditeľnenie svojej práce a chcú ju uplatniť

Súťaž Cena za transfer technológií na Slovensku v rámci projektu Národná infraštruktúra na podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK. Viac informácií nájdete na Národnom portáli pre transfer technológií – NPTT (www.nptt.sk).

Mgr. Eva Vašková
[eva.vaskova@cvtisr.sk]

START FIT na podporu inovatívnych projektov

Fond inovácií a technológií (FIT) v spolupráci s organizáciou Connect predstavuje unikátny projekt START FIT zameraný na finančnú a poradeniskú podporu inovatívnych projektov a rozvoj začínajúcich start-up spoločností, ale aj na podporu už existujúcich podnikateľov.

Do súťaže START FIT sa môžu prihlásiť autori inovatívnych myšlienok z akejkoľvek technickej aj netechnickej oblasti. Spomedzi technických projektov budú vítané projekty so zameraním na témy:

- tepelné a odpadové hospodárstvo
- alternatívne zdroje energie
- priemyselný výskum
- počítačové videnie (computer vision)
- rozšírená realita (augmented reality)

Autori najzaujímavejších myšlienok budú pozvaní na tzv. investorské raňajky (naplánované na 30. 4. 2014 o 10.00 hod. v priestoroch Connect-u), kde budú mať možnosť neformálne prediskutovať odborné detaily svojho projektu s poradcom v danej oblasti. V súťažnom finále sa uskutoční záverečné dopracovanie projektov a ich následné odprezentovanie pred odbornou porotou. Hlavnou výhrou pre víťaza bude 3 000 EUR + možnosť získania investora na kompletnú realizáciu projektu.

Termín podávania prihlášok prebieha prostredníctvom vyplnenia formulára na webovej stránke startfit.connect-network.com v rozmedzí od 15. apríla – 3. mája 2014.

Konanie niekoľkodňového finálového súťažného podujatia je naplánované na **12. – 17. máj 2014.**

Cieľom FIT je aktívne podporiť malých a stredných podnikateľov, a to aj

začínajúcich (start-upy), a prispieť tak k rozvoju zamestnanosti a hospodárstva ako jednej z foriem prorastových opatrení, ktoré vládny kabinet schválil 15. mája 2013. Keďže mladí inovátori okrem finančných prostriedkov potrebujú aj poradenstvo a skúsenosti ľudí z odboru, fond vznikol spojením štátu ako majoritného akcionára a privátneho investora ako minoritného akcionára. Mladým „start-upistom“ budú radiť aj úspešní podnikatelia a manažéri, ktorí budú dohliadať na činnosť fondu a zároveň im budú odovzdávať svoje skúsenosti z praxe.

Súťaž START FIT realizoval Fond inovácií a technológií, a. s. (FIT), už v minulom roku. Spomedzi viac ako 40 inovatívnych start-up projektov **zvítal projekt bezpilotného lietadla** od

študentského tímu Anima Technika. Autori tohto riešenia obstáli v konkurencii siedmich ďalších finalistov.

Okrem hlavného víťaza udelil v minulom roku Fond inovácií a technológií aj osobitnú cenu poroty za spoločensky prínosný nápad tímu GetFarmer, ktorý **porotu zaujal aplikáciou pre mobilné zariadenia slúžiacou na bližšie prepojenie slovenských farmárov so zákazníkmi.** Fond navyše plánuje individuálne rokovania aj s ostatnými finalistami ohľadom možného poskytnutia finančného grantu na ich projekty v prípade, že dôjde k vzájomnej dohode. FIT na podporu start-upov celkovo rozdelil 4,2 milióna EUR.

Zdroje:

MSP online

<http://msponline.sk/content/sutaz-slovenskych-start-upov-vyhral-projekt-bezpilotneho-lietadla>

STARTFIT

<http://startfit.connect-network.com/>
Spracovala: **Mgr. Mária Izakovičová**

Najlepší nápad

Projekt Najlepší nápad podporuje podnikateľské nápady mladých študentov stredných škôl technického zamerania a každý rok pomôže najlepším vybraným nápadom začleniť sa do prostredia podnikateľskej sféry.

Západoslovenská energetika (ZSE) je generálnym partnerom projektu a na prihlásenie nápadu a zostrojenie funkčného prototypu poskytuje grant

vo výške 300 EUR.

V septembri minulého roku bol spustený už 5. ročník projektu „Najlepší Eko nápad“. Začal sa sériou seminárov, na ktorých študenti získali informácie a nástroje na rozbehnutie projektu. Seminára sa uskutočnili v Bratislave, Nitre, Piešťanoch, Šali, Trnave, Nových Zámkoch, Komárne, Banskej Bystrici a v Žiline. V čase od 24. januára do 12.

februára mali žiaci partnerských škôl možnosť prihlásiť svoj nápad. **Študenti môžu svoj „eko biznis nápad“ prihlásiť do 11. júna 2014 a vyhrať investíciu vo výške 3000 EUR na rozbehnutie svojho biznisu v rámci inkubačného programu.**

Do minulého 4. ročníka projektu sa prihlásilo 26 projektov z 15 stredných škôl. Tri najlepšie získali 1000

**ZÍSKAJ 3000€ PRE SVOJ
EKO BIZNIS NÁPAD.**

EUR na pretavenie svojho nápadu do reality. Dva nápady vybrala odborná podnikateľská komisia a tretí vzišiel z online hlasovania o najsympatickejší nápad.

Jedným z najlepších nápadov 4. ročníka bol aj nápad „Úsporné verejné osvetlenie“ z dielne študentov Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Žiline Petra Hubočan a Romana Lempochnera. Mladí študenti prišli na myšlienku, ako ušetriť energiu pri osvetľovaní verejného priestranstva s riadenou svietivosťou. Nápad spočíva v pou-

Mediálny partner

žití dvojstupňového zapínania svetiel pomocou pohybového pasívneho infračerveného (pir) senzoru, ktorý keď zaznamená pohyb osoby, usmerní tok svetla z nepotrebného miesta tam, kde je to potrebné. Ak nepostačí dvojfázové zapínanie, prichádza do úvahy mož-

nosť zabudovať do osvetlenia solárne panely, ktoré budú cez deň dobíjať energiu, aby ju v noci nemuseli brať z externého zdroja. **Nápad „Úsporné verejné osvetlenie“ by mohol pomôcť mnohým mestám a obciam výrazne ušetriť finančné prostriedky. Ďalšie „Najlepšie nápady“ nájdete na stránke: www.energia.sk**

Zdroj: Energia.sk

www.energia.sk

Eko.najlepsinapad.sk

http://eko.najlepsinapad.sk/

Spracovala: **Janka Némethyová**

Festival vedy a inovácií 2014

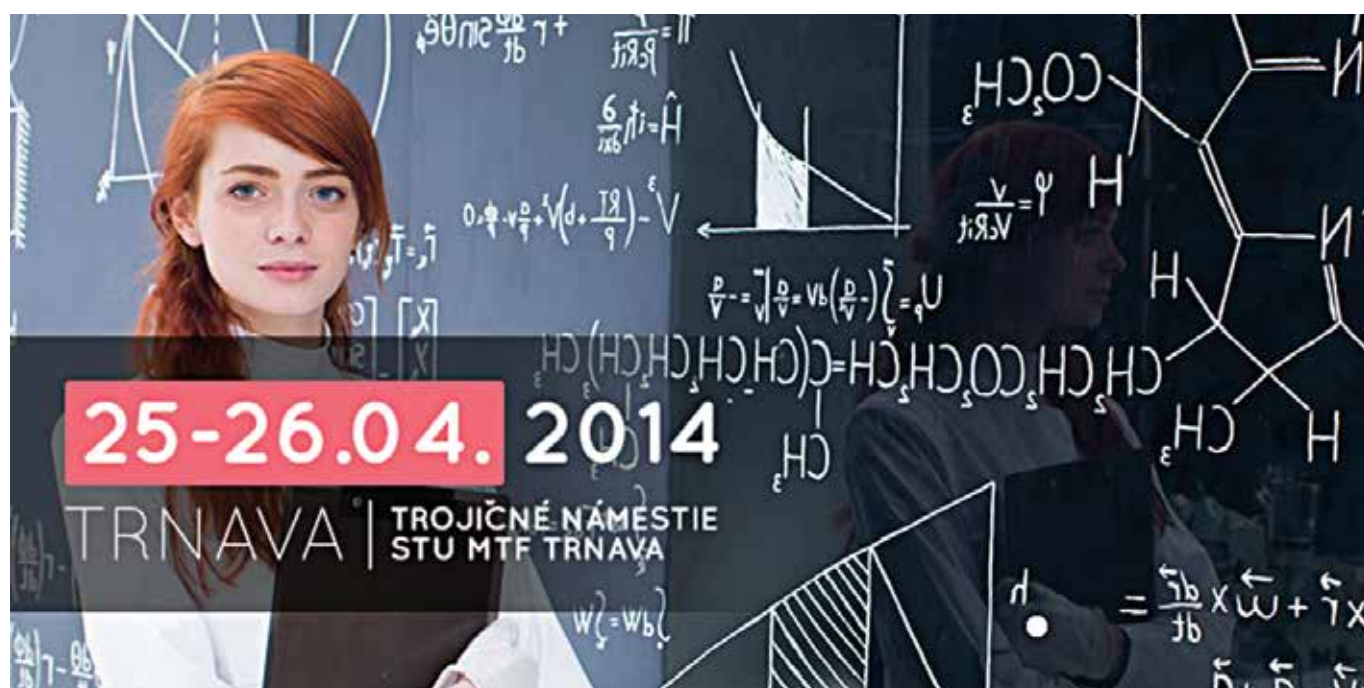
V dňoch 25. – 26. apríla 2014 sa bude konať v priestoroch Materiálovotechnologickej fakulty so sídlom v Trnave, s podporou mesta Trnava, Festival vedy, ktorý je súčasťou projektu „Festival vedy ako platforma pre podporu spolupráce medzi univerzitami regiónu V4“ financovaného Vyšehradským

fondom.

Hlavným zámerom projektu je vytvoriť, prostredníctvom výmeny osvedčených postupov a vedomostí, základňu pre aktívnu vedeckú spoluprácu v rámci regiónu V4. Je to tiež príležitosť na prepojenie akademických, vedeckovýskumných a podnikateľských organizácií v rámci krajín

V4, za účelom podpory a spolupráce v oblasti medzinárodnej mobility vysokoškolských učiteľov a študentov, ako aj v oblasti vedy, výskumu a vzdelávania.

Festival vedy bude dvojdnovým podujatím, ktoré sa v takomto zameraní a rozsahu uskutoční na Slovensku prvýkrát. Cieľom festivalu bude vytvo-

riť platformu pre spoluprácu nielen výskumníkov, vedcov a profesionálov v oblasti podnikania a manažmentu, ale aj umelcov a študentov zo SR a celej Európy. Festival poskytne priestor, ktorý má napomôcť k rozvoju spolupráce, k zvýšeniu povedomia o najnovších trendoch v oblasti inovácií, ako aj podnietiť záujem žiakov a študentov o najnovšie poznatky z oblasti zelených a sociálnych inovácií.

Festival vedy a inovácií 2014 sa organizuje v nadväznosti na oficiálne otvorenie regionálnej kancelárie Európskej aliancie pre inováciu na Slovensku, ako výsledku spolupráce medzi Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave, Materiálovotechnologickou fakultou so sídlom v Trnave a Európskou alianciou pre inovácie so sídlom v Bruseli.

V piatok 25. apríla 2014 Festival vedy bude prebiehať na pôde MTF STU na Paulínskej ulici v Trnave. V panelových diskusiách na témy zamerané na inovácie a medzinárodné projekty Horizont 2020 budú diskutovať zástupcovia domácich a zahraničných ministerstiev, univerzít a výskumných centier, ako aj členovia Európskej komisie.

V sobotu 26. apríla 2014 sa festival presunie na Trojičné námestie v Trnave, kde sa návštevníci môžu aktívne zapojiť do riešenia praktických, vedeckých a technických úloh a taktiež budú mať možnosť vidieť recitačné, spevácke i tanečné vystúpenia detí MŠ, študentov ZŠ i SŠ. Študenti Ústavu priemyselného inžinierstva a manažmentu sa k festivalu pripojili s iniciatívou „MTF prechádza na zelenú,“ ktorého cieľom je zabezpečiť materiálne podmienky na zavedenie separovaného zberu na študentských internátoch. V priestoroch ich stánku si návštevníci budú môcť vlastnoručne vyrobiť rôzne úžitkové predmety z PET fliaš, či papierových kartónov, pričom cieľom bude vyrobiť čo najviac výrobkov. V rámci podujatia vystúpia tiež s ukážkami historického šermu Agentúra HECTOR a skupina VINEDI, ktorá sa predstaví lukostreľbou. O hudobný zážitok sa postará spevácky zbor CANTICA NOVA.

Zdroj:

Festival vedy a inovácií

www.festivalofscience.eu/language/sk (MI)

Résumé

The Institute of Industrial Engineering and Management MTF STU (Slovak University of Technology in Bratislava, Faculty of Materials Science and Technology in Trnava) is organizing within this project the Festival of Science and Innovation, a free two-day event. The main project feature is to establish a basis for active V4 scientific cooperation using best practice exchange and knowledge transfer. It is an opportunity for linking academic and business institutions from V4 countries that will ensure collaboration in research, education and increased international mobility of university teachers and students. It will also contribute to the popularisation of science for professionals and the general public. The 2014 Festival of Science and Innovation is organized following the official creation of the European Alliance for Innovation regional office in Slovakia, a cooperation between MTF STU and the European Alliance for Innovation, based in Trento, Italy.

ISTROBOT 2014 na FEI STU

Príďte sa pozrieť v sobotu 26. apríla 2014 do Mlynskej doliny na Fakultu elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave na ISTROBOT.

Podujatie ISTROBOT je tradičným stretnutím nadšencov robotiky zo Slovenska i zahraničia. Tí predstavujú verejnosti roboty, ktoré sami zostrojili a naprogramovali. Vek súťažiacich nie je obmedzený, pohybuje sa od piatich

rokov trebárs po 50-tku. A bez limitov je aj vek divákov – súťaže robotov bavia najmenšie deti, ale aj ich rodičov. Dôležitá je dobrá zábava.

„Robotika je veľmi náročná, nestačí byť znalcom len v jednej oblasti. Aby ste robot postavili, musíte mať základy me-

chaniky, elektroniky, ale aj strojárstva či modelárstva a vedomosti z matematiky, aby ste vedeli robota aj naprogramovať. Za každým pohybom robota sú matematické rovnice, ale najmä veľmi veľa testovania v rôznych situáciách,“ hovorí Richard Balogh zo Slovenskej technickej univerzity.

Na podujatí ISTROBOT súťažia roboty v kategóriách **Stopár, Myš v bludisku, V sklade kečupu a vo Voľnej jazde,**

Chlapci
z Robozoru
spustili svojho robota

Súťažná kategória zbieranie plechoviek

kde kreativita nemá hranice. Minulý rok ju vyhrali poľskí študenti, ktorí priniesli priateľskú myš domácu, túliacu sa k svojmu majiteľovi a hovoriaceho robota OmniVOice. Rok predtým patrila kategória Slovákom. Martinčan Kamil Szabo zostrojil model vesmírneho robota Spirit, ktorý skúma povrch Marsu. A študenti z Košíc zase záchranný vrtuľník a pásového záchranného robota, ktorý dokáže obeť vyhľadávať v sutinách.

V kategórii **Stopár** súťažia roboty a ich konštruktéri o to, kto najrýchlejšie prekoná trať plnú prekážok. V kategórii **Myš v bludisku** treba prejsť čo najrýchlejšie bludisko. Robot musí nájsť cestu sám a najľahšie riešenie – nechať ho používať známe pravidlo pravej či ľavej ruky, neznamená najkratšiu cestu. V **sklade kečupu** súťažia dva roboty o to, ktorý najskôr pozberá plechovky. Istrobot však nie sú len súťaže konštruktórov, ale aj prehliadka študentskej kreativity a zručnosti. Študenti a doktorandi z FEI STU predvedú, čo všetko môže robot zvládnuť, keď dostane od programátora správne príkazy. Trebárs zatlieskať súťažiacim. Alebo im podať pohár vody. Študenti základných a stredných

Návštevníci si radi vyskúšali ako roboty fungujú

škôl zase predvedú, aké zázraky sa dajú postaviť zo stavebníc Lego či Merkur. ISTROBOT 2014 sa koná počas víkendu Bratislava pre všetkých. Zarádte ho **v sobotu 26. 4. 2014** do svojho programu a zatavte sa na **Fakulte elektrotechniky a informatiky STU v Mlynskej doline**. Dopoludnia (10.00 – 12.00) sú na programe kvalifikačné jazdy a popoludní (14.00 – 16.00) finále tých najlepších. Návštevníci si budú môcť prezrieť aj nové **Centrum robotiky na FEI STU**.

Viac informácií a fotografie:
<http://www.robotika.sk>

Andrea Settey Hajdúchová
Slovenská technická univerzita
v Bratislave

Zdroj:
http://www.stuba.sk/sk/diani-na-stu/prehľad-aktualit/istrobot-2014-na-fei-stu-1.html?page_id=8131
(MB)

Vybrané publikácie o duševnom vlastníctve a transfere technológií

Innovation, Profit and The Common Good in Higher Education

Harpur, John – Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010. 310 s.

Inovácie, profit a spoločné blaho vo vysokoškolskom vzdelávaní

Publikácia prináša prieskum inovačných politík a politík komercializácie vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Industrial Organization: Markets and Strategies

Belleflamme, Paul; Peitz, Martin – Cambridge: Cambridge University Press. 2011. 702 s.

Priemyselná organizácia: trhy a stratégie

Prezentácia najdôležitejších typov priemyselných organizácií a ich adaptácia na rôzne trhové prostredia.

Inside Real Innovation

Fitzgerald, Eugene; Wankerl, Andreas; Schramm, Carl – Singapore: World Scientific Publishing, 2011. 233 s.

Podstata reálnych inovácií

Publikácia informuje o detailoch inovačného procesu v praktickej rovine – používa sa nový model vysvetľovania celého procesu inovácií.

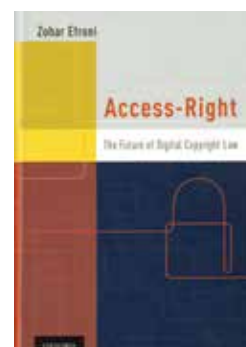

Access- Right: The Future of Digital Copyright Law

Efroni, Zohar – Oxford: Oxford University Press. 2011. 608 s.

Právo prístupu: budúcnosť digitálneho zákona o autorskom práve

Skúmajú sa vzťahy medzi prístupom k informáciám a ochranou autorských práv, so špeciálnym dôrazom na prístup k digitálnym informáciám.

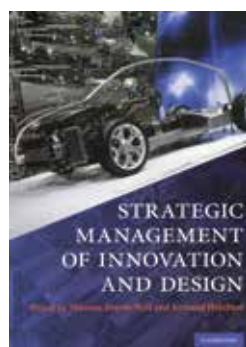

Strategic Management of Innovation and Design

e Masson, Pascal; Weil Benoit; Hatchuel, Arman. – Cambridge: Cambridge University Press. 2010. 450 s.

Strategické riadenie inovácií a dizajn

Publikácia prináša argumenty o tom, že strategické riadenie inovácií musí byť založené na inováciách v oblasti dizajnov.

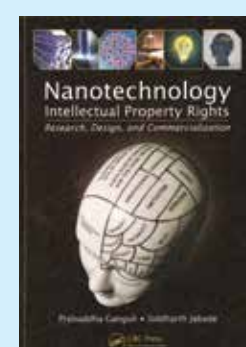

Nanotechnology: Intellectual Property Rights

Ganguli, Prabuddha; Jabade, Siddharth – Boca Raton, FL: CRC Press. 2012. 270 s.

Nanotechnológia: práva duševného vlastníctva

Publikácia zachytáva podstatu a dynamiku rozvoja a komercializácie práv duševného vlastníctva.

Vybrané publikácie o duševnom vlastníctve a transfere technológií boli zakúpené v rámci projektu NITT SK.

Kompletný zoznam publikácií nájdete na stránke NPTT http://nptt.cvtisr.sk/sk/informacne-zdroje/odborna-literatura/knihy-o-transfere-technologii.html?page_id=812. Publikácie sú k dispozícii na prezenčné štúdium v študovni špeciálnej literatúry CVTI SR na 4. poschodí.

Spracovala: Mgr. Iveta Molnárová [iveta.molnarova@cvtisr.sk]

Národná infraštruktúra pre podporu
transferu technológií na Slovensku

CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SR
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava

■ ■ ■

DRUHÝ ZO SÉRIE ODBORNÝCH SEMINÁROV NITT SK

DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO A TRANSFER TECHNOLOGIÍ

Centrum vedecko-technických informácií SR Vás pozýva na druhý zo série odborných seminárov NITT SK, ktorý sa koná v rámci implementácie národného projektu „Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK“.

Dátum a čas: **28. 5. 2014** o **8.30** hod. (registrácia)
Miesto konania: Konferenčná miestnosť CVTI SR, 2. poschodie

■ ■ ■ P R O G R A M ■ ■ ■

POSÚDENIE PRÍNOSOV TECHNOLOGIE

VOLBA STRATÉGIE OCHRANY

REALIZÁCIA OCHRANY PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

ADMINISTRATÍVNE POPLATKY V SÚVISLOSTI
S OCHRANOU DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

INŠTITUCIONÁLNE KONZULTÁCIE AKO PRENOS
POZNATKOV V PROCESE TRANSFERU TECHNOLOGIÍ

■ ■ ■

Viac informácií o odborných seminároch NITT SK, ako aj o aktivitách CVTI SR
v oblasti ochrany a komercializácie duševného vlastníctva nájdete na
Národnom portáli pre transfer technológií – NPTT (www.nptt.sk)

Veda slúži nám všetkým

ISSN 1339-2654

9 771339 265002 03